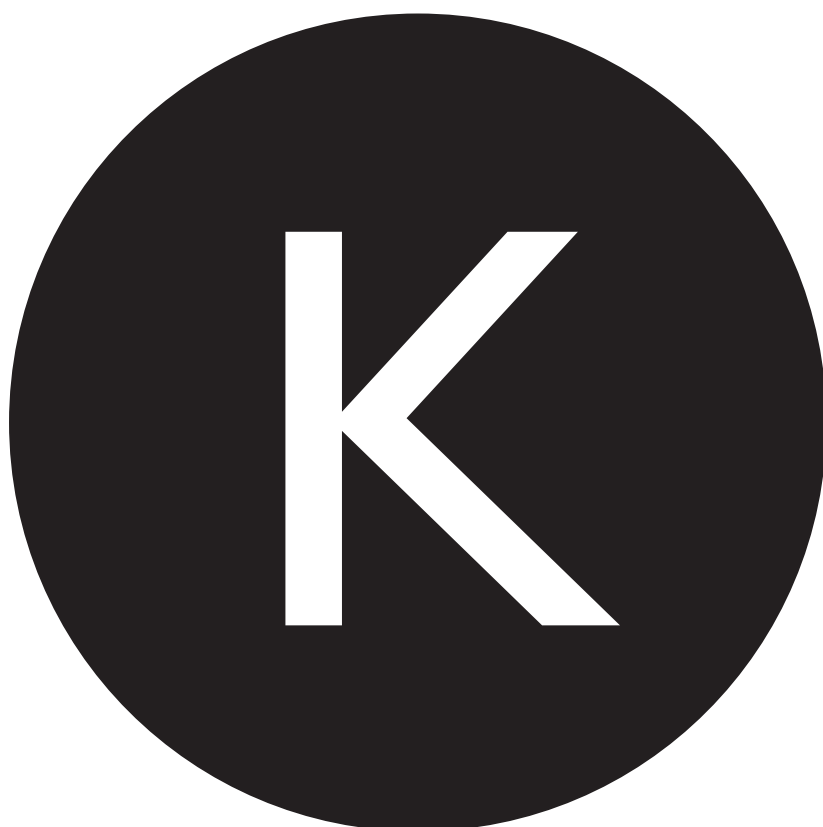

Konstnärsnämnden

ISBN 978-91-978001-6-7

D-nr.: KN 2013/1313

Ansvarig utgivare: Gunilla Kindstrand

Konstnärsnämnden, Maria skolgata 83, 118 53 Stockholm

Tel: 08- 50 65 50 00 | Fax: 08- 50 65 50 90

E-post: info@konstnarsnamnden.se

Hemsida: www.konstnarsnamnden.se

Grafisk formgivning: Mu ab

Tryck: Elanders Sverige AB

© Konstnärsnämnden 2014

Årsredovisning 2013

Innehållsförteckning

Förord	9
1 Inledning	11
1.1 Redovisningens principer och metoder	11
2 Verksamheten 2013 i sammanfattning	12
2.1 Ekonomisk översikt.....	14
2.2 Organisation	15
2.3 Kvalitativa aspekter och kvalitetssäkring.....	16
3 Konstnärsnämndens uppgift.....	18
3.1 Kvalitet	18
3.2 Jämställdhet.....	19
3.3 Mångfald	19
3.4 Regionalt utfall	20
3.5 Internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.....	20
3.6 Samverkan.....	21
Samverkan med myndigheter och andra offentliga aktörer	21
Samverkan mellan myndigheter och organisationer	22
Internationell och interkulturell samverkan.....	22
3.7 Kommunikation, webb och ärendehantering	23
Webbstatistik.....	23
3.8 Sammanfattning och bedömning av resultatet	24
4 Regeringsuppdrag och remisser	25
4.1 Samverkansråd inom ramen för kultursamverkansmodellen.....	25
4.2 Kulturella och kreativa näringar	25
4.3 Internationellt kulturutbyte på musikområdet.....	26
4.4 Umeå Europas kulturhuvudstad 2014.....	26
4.5 Kulturens roll för yttrandefrihet och demokratisering.....	26
4.6 Plan för jämställdhetsintegrering	27
4.7 Expert i OMC-grupp inom EU för att utveckla residensverksamheten inom Europa.....	27
4.8 Kartläggning av statligt stöd till musikarrangörer.....	27
4.9 Samverkan med Statens musikverk för ökad jämställdhet inom musiklivet.....	28
4.10 Remisser	28
4.11 Sammanfattning och bedömning av resultatet	28
5 Stipendier och bidrag	29
Beviljade stipendier och bidrag	34
5.1 Redovisning av bidragsformerna	35
Arbetsstipendium	35
Målinriktade arbetsstipendier.....	35

	Projektbidrag	36
	Bidrag till internationellt kulturutbyte	36
	Stora stipendier	36
	Långtidsstipendier	36
	Statlig inkomstgaranti	37
	Pensionsbidrag	38
	Assistentstipendier	38
5.2	Bild- och formområdet	38
	Arbetsstipendium	41
	Stockholms ateljéstipendium	41
	Projektbidrag	41
	Assistentstipendiet	42
	Stora stipendiet	43
	Dynamostipendiet	43
	Analys och uppföljning	43
5.3	Musikområdet	44
	Arbetsstipendier	47
	Långtidsstipendier	47
	Nationellt kompositionsresidens	47
	Projektbidrag	47
	Internationellt kulturutbyte	48
	Analys och uppföljning	48
5.4	Teaterområdet	49
	Arbetsstipendium	50
	Projektbidrag	50
	Resebidrag	50
	Internationellt kulturutbyte	50
	Analys och uppföljning	50
5.5	Dansområdet	51
	Arbetsstipendium	52
	Målinriktat arbetsstipendium	53
	Projektbidrag	53
	Birgit Cullberg stipendiet	53
	Analys och uppföljning	54
5.6	Filmområdet	55
	Arbetsstipendium	56
	Målinriktat arbetsstipendium	56
	Projektbidrag	56
	Resebidrag	56
	Internationellt kulturutbyte	56
	Konstnärsnämndens Mai Zetterling stipendium	56
	Analys och uppföljning	56
5.7	Övergripande analys och uppföljning stipendier och bidrag	57
	Arbetsstipendier	57
	Projektbidrag	58

	Stora stipendierna	59
	Långtidsstipendier	60
	Pensionsbidrag	60
	Kvalitetsaspekter	60
	Åldrar	60
	Konstnärliga genrer, stilar och tekniker.....	61
	Regional fördelning	61
	Jämställdhet	62
	Mångfald	62
6	Internationellt och interkulturellt utbyte och programverksamhet	64
	Bidrag till internationellt kulturutbyte och resor	66
	Analys och uppföljning.....	66
6.1	Iaspisprogrammet	67
	Internationellt kulturutbyte inom bild- och formområdet.....	67
	Ateljéer utomlands	68
	Ateljéerna i Sverige	69
	Internationella samverkansprojekt.....	71
	Utåtriktad programverksamhet	72
	Publika program i övriga landet.....	73
	Information om svensk bild- och formkonst.....	74
	Iaspisprogrammets kanslikostnad	75
	Analys och uppföljning	76
6.2	Konstnärsnämndens internationella musikprogram, KIM	77
	Internationellt kulturutbyte inom musikområdet	78
	Vistelser i utlandet	79
	Vistelser i Sverige	79
	Internationella samverkansprojekt	80
	Analys och uppföljning	80
6.3	Internationellt kulturutbyte inom teaterområdet	80
	Analys och uppföljning	82
6.4	Konstnärsnämndens internationella dansprogram, KID	82
	Internationellt kulturutbyte inom dansområdet	82
	Vistelser i utlandet	83
	Vistelser i Sverige och det internationella studiostipendiet	84
	Internationella studiostipendier i Konstnärsnämndens lokaler	84
	Vistelsestipendier i Malmö och Göteborg	84
	Internationella samverkansprojekt	85
	Information om svensk dans	86
	Expertbesök	86
	Analys och uppföljning	87
6.5	Internationellt kulturutbyte inom filmområdet	87
	Analys och uppföljning.....	88

6.6	Kvalitativa aspekter på den internationella verksamheten	89
7	Konstnärers villkor	91
7.1	Information om trygghets- och skattesystemen	91
7.2	Utredningar	91
7.3	Samtalsplattform för konstnärers villkor	92
7.4	Bevakning av kulturpolitik och forskning nationellt och internationellt	92
7.5	Sammanfattande analys av bevakningen	92
8	Administration och ekonomi	93
8.1	Intern styrning och kontroll.....	93
8.2	Personalförsörjning	93
8.3	Kompetensförsörjning	94
8.4	Arbetsmiljö och sjukfrånvaro	94
9	Ledamöter i styrelser, arbetsgrupper och referensgrupp samt personal under 2013	95
10	Finansiell redovisning.....	97
10.1	Resultaträkning.....	97
10.2	Balansräkning	98
10.3	Anslagsredovisning	100
	10.3.1 Redovisning mot anslag	100
	10.3.2 Redovisning av bemyndiganden	101
10.4	Tilläggsupplysningar och noter	102
	10.4.1 Tilläggsupplysningar.....	102
	Värderingsprinciper	102
	Ersättningar och andra förmåner	103
	Styrelseledamöter/andra styrelseuppdrag.....	103
	Anställdas sjukfrånvaro.....	103
10.5	Noter	104
	10.5.1 Resultaträkning.....	104
	10.5.2 Balansräkning	105
	10.5.3 Anslagsredovisning	108
10.6	Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	110

Förord

Svensk kulturpolitik är nationell. Det kan tyckas som en självklarhet, men den svenska kulturpolitiken och dess mål ses ofta som en statlig företeelse. Särskilt konstnärspolitiken har till stora delar varit enbart ett statligt beskrivet område.

Men en fungerande nationell kultur- och konstnärspolitik är ett gemensamt projekt, där de olika offentligt ägda nivåerna av stat, region och kommun samspelar. Idag genomförs ett banbrytande arbete när regionala kulturplaner formuleras. Samverkan sker mellan kommuner, landsting och regioner och stat. Ett nytt område för politiken håller på att skrivas fram som även omfattar strukturer och organisering av hur det konstnärliga skapandet utifrån den enskilda konstnären ska främjas nationellt.

Konstnärsnämnden har en betydande uppgift att främja konstnärers möjligheter att utveckla sitt konstnärskap och verka för konstnärlig utveckling nationellt. Nu har regeringen tilldelat Konstnärsnämnden nya stora uppdrag och också en ny organisation. Vad som nu framträder är en i världen helt unik myndighet. Inget annat land har valt att så tydligt markera vikten av konstnärernas (eller som en del kallar det, kulturskaparnas villkor). Konstnärsnämnden sammanför direkta stöd, främjande verksamhet nationellt och internationellt, bevakning av ekonomiska och sociala villkor med analys och utvärdering. Andra länder som på statlig nivå har direkta stöd till enskilda konstnärer väljer att göra det inom ramen för sitt kulturråd eller Arts Council, som ju egentligen ska översättas till ”Rådet för konstområden” eller ”Konstråd”. Ett Kulturråd, med bredare uppdrag än enbart konstområdena, är skapelser inom nordisk kulturpolitik. Att Konstnärsnämnden inte är en del av Kulturrådet är en politisk markering och visar en medveten vilja att peka på ett områdes betydelse.

Den Konstnärsnämnd som instiftades i samband med den nya kulturpolitiken 1976 har vuxit och uppbär sedan länge styrelsemyndighetens status. Nu ökar ansvaret och mandatet. Konstnärsnämnden är sedan i år en myndighet som främjar konstnärlig kvalitet och nyskapande. Det är ett betydelsefullt uppdrag, med det gemensamma som självklar utgångspunkt.

Gunilla Kindstrand | Ordförande

Ann Larsson | Kanslichef tillika myndighetschef

1 Inledning

1.1 Redovisningens principer och metoder

Verksamhetens resultat för 2013 redovisas med utgångspunkt i de mål och återrapporteringskrav som uttrycks i Konstnärsnämndens instruktion, förordning (2007:1199) samt regleringsbrevet för 2013.

Kapitelindelningen följer i stort de återrapporteringskrav som framgår av regleringsbrevet. Sedan år 2012 redovisas måluppfyllelsen för stipendier och bidrag per konstområde, och inte som tidigare per bidragsform. Det gör att vissa tabeller endast kan redovisa resultat för två år, och inte tre år, som annars är brukligt. Den internationella verksamheten och utbytet inom stipendier och bidrag redovisas särskilt. Nämnden redovisar också hur regeringsuppdragen genomförts samt arbetet med bevakning och analys av konstnärers sociala och ekonomiska situation samt förutsättningar för konstnärligt skapande. Resultaten av nämndens arbete med kunskapsspridning och rådgivningsfunktion avseende frågor som rör de generella trygghetssystemen redovisas i kapitel 7. *Konstnärers villkor*. Varje kapitel avslutas med en sammanfattning och analys av måluppfyllelsen där de kvalitativa aspekterna på verksamhetens resultat lyfts fram.

I kapitel 5. *Stipendier och bidrag* beskrivs varje konstområdes specifika förutsättningar och utfall under 2013. Avsnitten avslutas med en redogörelse för varje konstområde med ett avsnitt om uppföljning och analys. Tabell 6 a och b visar beslutade och utbetalade transferingar, dvs stipendier och bidrag som har betalats ut direkt till konstnärer. Tabellen 6b redovisar "Övriga kostnader" där alla kostnader som är förenade med stipendier och bidrag ingår, resor, ateljé- och bostadshyror och driftkostnader för ateljéer.

Konstnärsnämndens huvudsakliga prestationer utgörs av "antal beslutade ansökningar" samt "antal beslutade och löpande stipendier och bidrag". Uppgifter om antal beslutade bidragsärenden definieras som de ärenden som under året avgjorts genom beslut om avslag eller beviljade stöd, oavsett när ansökan kommit in eller när utbetalning sker. Inom bild- och form togs beslut redan i december 2013 rörande ateljévistelser i utlandet för 2014, vilket framgår av redovisningen under kapitel 6.1. Konstnärsnämnden har ett antal fleråriga stipendier, de löpande, där ett formellt beslut ändå tas varje år under löptiden. Uppgifterna hämtas ur nämndens ärendehanteringssystem. Nämnden anser inte att det finns någon anledning att kostnads sätta prestationerna, eftersom ansökningstiderna inte är löpande utan bestämda, liksom beslutsdatum. Det spelar således ingen roll hur många ansökningar som inkommer till ett beslutstillfälle, de måste ändå hanteras. Det är dock tydligt att antalet ansökningar är högt i förhållande till nämndens lilla personalstyrka.

I kapitel 8. *Administration och ekonomi* redovisas bl.a. hur Konstnärsnämndens personal, ca 22 personer till antalet, fördelas mellan lednings-, kärn- och stödkompetens. I kapitel 2. *Verksamheten 2013 i sammanfattning* redovisas i den ekonomiska översikten hur intäkter och kostnader fördelas mellan de två verksamhetsområdena Stipendier och bidrag respektive Utredning och analys. I nämndens budget fördelas kostnader för lokaler, drift och stödpersonal mellan de båda verksamhetsområdena enligt en schablon.

Konstnärsnämndens förvaltningskostnader fördelas mellan verksamheterna Stipendier och bidrag, uppdraget utredning och analys samt de internationella programmen Iaspis, KID och KIM. Så långt det är möjligt betalas kostnaderna direkt av dessa verksamheter, men en hel del kostnader är gemensamma och fördelas enligt olika nycklar. Löner fördelas procentuellt utifrån varje anställds bedömda fördelning per verksamhet. Hyrorna fördelas procentuellt utifrån respektive verksamhets använda lokalyta och varor och tjänster som betalas via faktura fördelas utifrån respektive verksamhets bedömda andel. Konstnärsnämnden utför arbete åt Ganneviks stiftelse för kulturella ändamål. Detta arbete betalas av stiftelsen.

Enligt Konstnärsnämndens redovisningsprinciper redovisas bara de direkta betalningarna till konstnärer som transfereringar. Kostnader, utöver de direkta betalningarna, som är en del i stipendie- och bidragsgivningen, som t.ex. hyror för ateljéer och boende, kommer

även fortsättningsvis redovisas som driftkostnader och inte som transfereringar. På Riksrevisionens rekommendation har det förts en dialog med Ekonomistyrningsverket (ESV) i frågan. ESV hade dock inget att erinra mot nämndens redovisningsprinciper.

Konstnärsnämnden ägde tidigare ett hotell där utländska konstnärer fick bo under sin vistelse vid Konstnärsnämndens ateljéer. Det var en dyr lösning så hotellet har avyttrats och Konstnärsnämnden använder numera en företagsförhyrning av lägenheter. Riksrevisionen har bett nämnden att se över om boendeformerna är förenligt med regelverket för statliga myndigheter. Enligt rekommendationer från ESV har Konstnärsnämnden kontaktat en jurist för att utreda denna fråga.

2 Verksamheten 2013 i sammanfattning

Konstnärsnämnden fick från den 1 januari 2013 en ny styrelseordförande, Gunilla Kindstrand, och en nästan ny styrelse.

Till grund för Konstnärsnämndens verksamhet ligger de nationella kulturpolitiska målen.

Konstnärsnämndens uppdrag är att främja möjligheten för kvalificerade konstnärer som lever och verkar i Sverige att ägna sig åt och vidareutveckla sitt konstnärskap. Det sker dels genom stipendie- och bidragsgivning, genom aktivt stöd för internationalisering och dels genom att förmedla kunskap om konstnärers ekonomiska och sociala situation samt förutsättningar för konstnärligt skapande.

Konstnärsnämnden arbetar med flera regeringsuppdrag som bygger på samverkan med andra myndigheter och institutioner, landsting/regioner och organisationer i civilsamhället vilket visar på en ny och tydlig roll för nämnden, den att synliggöra och främja konstnärers villkor för konstnärligt skapande inom kulturpolitiken. Inom Kultursamverkansmodellen har nämnden bidragit med såväl ett konst- som konstnärspolitiskt perspektiv. Under slutet av året publicerades rapporten *Ingen regel utan undantag. Enprocentregeln för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö*. Rapporten är en kartläggning av hur enprocentregeln används i landets landsting och kommuner, samt av statliga verk och bolag. Framför allt ger rapporten vägledning till dem som vill arbeta enligt regelns intentioner och rapporten har distribuerats till statliga verk, konstnärorganisationer samt till landets kommuner och landsting/regioner.

Det internationella arbetet stärks år från år. Förutom direktstödet till internationellt kulturutbyte har nämnden arbetat fram internationella program inom konstområdena bild och form (Iaspis), dans (KID) och musik (KIM). Det internationella musikprogrammet är ett treårigt regeringsuppdrag som ska slutredovisas till regeringen i mars 2015. Nämnden arbetar också med internationell samverkan och utbyte i övergripande förvaltnings-, kultur- och konstnärspolitiska frågor. I oktober arrangerade nämnden en nordisk konferens om stipendiefrågor och konstnärers villkor på myndighets- och departementsnivå. Genom kanslichefens expertmedverkan i EU:s arbetsgrupp för konstnärers mobilitet i Europa bearbetas frågan om residensverksamhet för konstnärer inom EU.

Jämställdheten har varit i fokus i Konstnärsnämndens verksamhet under många år och sedan 1990-talet tillämpas könsuppdelad statistik. Konstnärsnämndens handläggare och sakkunniga i Bildkonstnärsfonden och arbetsgrupperna ser till att fördelningen av stöd sker i enlighet med uppdraget som innefattar kvalitet, jämställdhet, mångfald, geografisk och genremässig spridning. 2013 blev Konstnärsnämnden utsedd av regeringen att som en av två kulturmyndigheter utarbeta en plan för jämställdhetsintegrering. Projektplanen antogs under hösten och medel har beviljats för att starta projektet under 2014.

Under år 2013 har nämnden beslutat om stipendier och bidrag uppgående till ett belopp om 124,9 miljoner kr samt för resor, boende etc. för ateljévistelser för konstnärer om ca 10 miljoner kr. Det har beslutats och fördelats 2 135 stipendier och bidrag, varav 1 486 inkom för behandling under året och fördelades till konstnärer inom konstområdena bild/form, musik, teater, dans och film. Antalet beviljade ansökningar är detsamma som året

innan. Av årets behandlade ansökningar var 55 % från kvinnor och bidragen fördelades med 53 % till kvinnliga sökande som erhöll 54 % av de utdelade medlen.

Antalet inkommande ansökningar som behandlats under året var 8 233, vilket är 84 färre än året innan, det året som går till historien som det år då myndigheten fick in störst antal ansökningar någonsin. Ansökningarna har ökat inom alla konstområden utom inom dansen och musiken. Ingen ökning eller minskning har varit särskilt stor, men inom musiken sker minskningen för tredje året. Däremot har ansökningar för internationellt kulturutbyte fortsatt att öka, både inom dansen och musiken. Det kan även förklaras med att 2012 inkom ca 800 ansökningar till långtidsstipendier.

Tabell 1. Nya stipendie- och bidragsärenden 2011-2013

	2011			2012			2013		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Behandlade ansökningar	4 276	3 632	7 908	4 589	3 728	8 317	4 502	3 731	8 233
Beviljade ansökningar	715	683	1 398	775	682	1 457	779	707	1 486
Avslagna ansökningar	3 561	2 949	6 510	3 814	3 046	6 860	3 723	3 024	6 747

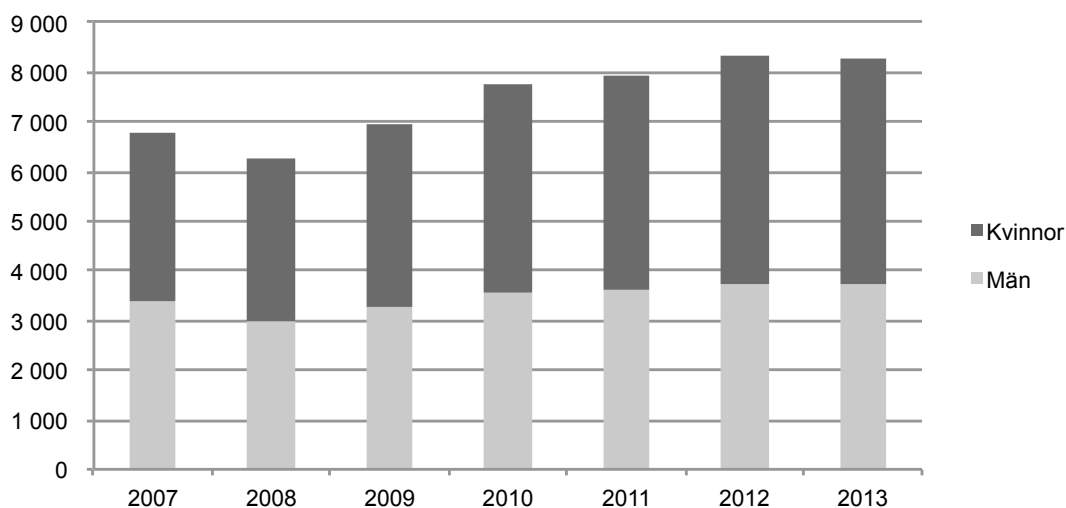
Konstnärsnämnden har ett flertal fleråriga stipendier vilket gör att antalet stipendie- och bidragsutbetalningar blir fler än årets beviljade ansökningar.

Tabell 2. Antal stipendie- och bidragsutbetalningar 2011-2013

Bidragsutbetalningar	2011	2012	2013
Antal	2 150	2 103	2 135

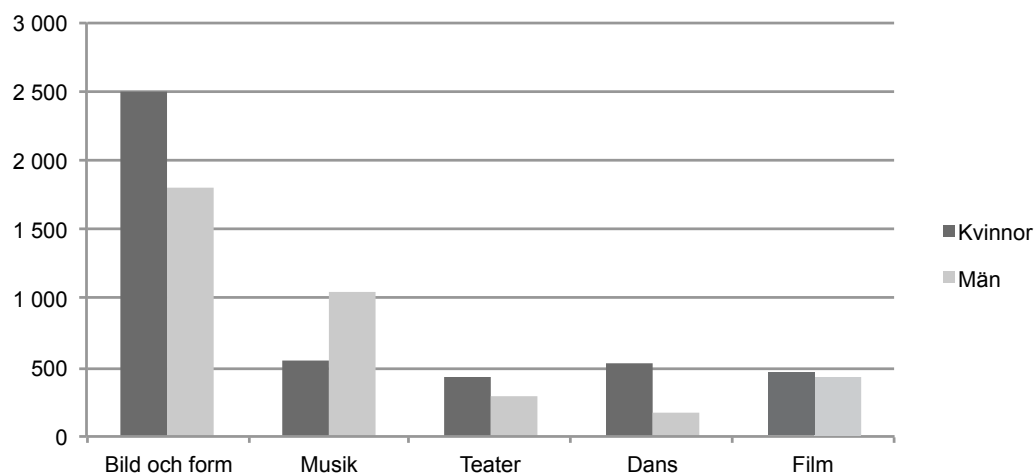
Av nedanstående diagram framgår att ansökningarna ökat de fem senaste åren, dock inte 2013, samt att kvinnornas andel ökar alltmer.

Diagram 1. Totalt antal behandlade ansökningar år 2007-2013, uppdelat på kvinnor och män.

Under de senaste åren har antalet ansökningar från kvinnor ökat och 2013 utgjorde de 55 % av ansökningarna. Inom konstarterna skiljer sig könsfördelningen åt och flest män är aktiva inom musiken, med 65 % av ansökningarna inom konstformen 2013, vilket har sin motsats inom dansen där 75 % av ansökningar skickas in av kvinnor.

Diagram 2. Antal ansökningar 2013, uppdelat på kvinnor och män per konstområde.

Konstnärsnämndens roll för internationellt kulturutbyte i alla dess former blir allt viktigare, vilket inte minst mängden ansökningar vittnar om. 43 % av årets ansökningar rör stöd för internationellt utbyte inom alla konstområden, vilket innebär en ökning med 8 % från föregående år. Nämndens internationella verksamhet utvecklas med större resurser, fler stipendier och mer programverksamhet inom Iaspis, Konstnärsnämndens internationella program för bild- och formkonstnärer, och KID, Konstnärsnämndens internationella dansprogram. Tack vare regeringens beslut att under åren 2012-2014 anslå särskilda medel för att utveckla en struktur för internationellt utbyte på musikområdet har Konstnärsnämndens internationella musikprogram (KIM) under året börjat ta form.

Under 2013 har Gannevikstiftelsen för stipendier till verksamma konstnärer för kulturella ändamål fördelat de första stipendierna. Stiftelsen bildades 2012 efter en donation från en privatperson, Per Gannevik, som testamenterat huvuddelen av sin mycket omfattande förmögenhet till Konstnärsnämnden. Stiftelsen är inrättad, nämndens styrelse är också stiftelsens styrelse och beslutar om stipendier. Stiftelsen är en egen juridisk enhet separerad från myndigheten.

2.1 Ekonomisk översikt

Den totala omslutningen för Konstnärsnämnden 2013 blev 154,6 miljoner kr, varav 121 miljoner kr betalades ut som stipendier och bidrag. Därtill kommer övriga kostnader, bl.a. resor, ateljéhyror, studios och boende, uppgående till 10 333 000 kr. Nämndens förvaltningsanslag var 18 015 000 kr år 2011, 18 236 000 kr 2012 och 18 333 000 kr år 2013. 74 procent av förvaltningsanslaget utgjordes av löner och arvoden för personal eller ledamöter i arbets- eller referensgrupper (exklusive arvoden för Bildkonstnärsfonden som belastar bild- och formanslaget) samt anlitade sakkunniga för arbete i linje med anslagen.

Enligt regleringsbrevet får anslagsposter för bidrag till bild- och form och bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film användas för täckande av kostnader förenade med stipendie- och bidragsgivning samt för program- och informationsverksamhet inom de internationella utbytesverksamheterna. Enligt SFS 1982:600 får kostnader för Bildkonstnärsfonden belasta bild- och formanslaget.

År 2013 utbetalades 121 miljoner kronor i stipendier och bidrag vilket är ungefär lika mycket som 2012.

Tabell 3. Nämndens intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsområden, tkr

tkr	Stipendier och bidrag			Analys			Total
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2013
Verksamhetens intäkter							
Intäkter av anslag	26 214	26 807	28 843	3 817	4 078	3 727	32 570
Övriga intäkter	231	659	1 103	-	-	-	1 103
Summa	26 446	27 466	29 947	3 817	4 078	3 727	33 674
Verksamhetens kostnader	-26 446	-27 466	-29 947	-3 817	-4 078	-3 727	-33 674
Utfall	-	-	-	-	-	-	-
Lämnade stipendier & bidrag	-123 307	-120 606	-120 994	-	-	-	-120 994

2.2 Organisation

Konstnärsnämnden är en statlig myndighet under Kulturdepartementet. Konstnärsnämndens övergripande uppgift är att främja möjligheter för konstnärer att vidareutveckla sitt konstnärskap.

Detta sker genom

- Att lyfta konstnärspolitiska frågor nationellt och internationellt i dialog med andra myndigheter och organisationer
- Att genom bevakning och analys fördjupa och sprida kunskap om konstnärers ekonomiska och sociala villkor samt förutsättningar för konstnärligt skapande
- Att ge ekonomiskt stöd i form av stipendier och bidrag
- Att utveckla konstnärers möjligheter till internationellt och interkulturellt kulturutbyte

Konstnärsnämnden ska genom sin verksamhet förverkliga de kulturpolitiska målen som riksdag och regering har beslutat om.

Enligt myndighetsförordningen och instruktionen är Konstnärsnämnden en styrelsemyndighet, dvs. att styrelsen har fullt ansvar. Styrelsen utses av regeringen. Styrelsen ansvarar för myndighetens verksamhet och fattar beslut av principiell natur.

Vid Konstnärsnämnden arbetar idag 22 personer under ledning av en kanslichef, tillika myndighetschef. Kanslichefen ansvarar inför nämndens styrelse. Kansliet har till uppgift att informera om och driva verksamheten samt bereda, verkställa och svara för den administrativa handläggningen av stipendie- och bidragsfördelningen. Kansliet har även till uppgift att belysa konstnärernas ekonomiska och sociala villkor samt genomföra annan verksamhet som styrelsen beslutar om. Kansliet består av enheterna Utredning och analys samt Stipendier och bidrag (inkl. internationellt utbyte och de internationella programmen) samt Ekonomi och administration.

Ledamöterna i styrelsen för Bildkonstnärsfonden utses också av regeringen och ansvarar för sin verksamhet inför Konstnärsnämndens styrelse. Konstnärsnämndens styrelse beslutar om övriga arbetsgrupper och referensgrupper vid myndigheten, delegering av beslutsfattande samt utser dess ledamöter. Totalt deltar ca 55 ledamöter i nämndens arbete i styrelser, arbets- och referensgrupper. Styrelsen fattar beslut om långtidsstipendier och löpande inkomstgarantier samt stipendier och bidrag inom Internationella dansprogrammet. Verksamheten inom de internationella programmen utvecklas och leds av kansliet tillsammans med ledamöter.

För fördelningen av övriga bidrag och stipendier svarar tre organ inom nämnden, nämligen

- Bildkonstnärnsfonden inklusive Iaspisdelegationen,
- arbetsgruppen för musik,
- arbetsgruppen för teater-, dans - och filmkonstnärer.

Iaspis är Konstnärsnämndens internationella program för bild- och formkonstnärer. Iaspisdelegationen inom Bildkonstnärnsfonden leder och utvecklar ateljéprogrammet tillsammans med Iaspis direktör, vilken tillhör kansliet. Delegationen består av fem av Bildkonstnärnsfondens ledamöter. En referensgrupp är knuten till det Internationella dansprogrammet. Beslut om bidrag fattas av en delegation av styrelsen. Arbetsgruppen för musik svarar för fördelningen av bidrag och stipendier inom det Internationella musikprogrammet. En delegation av gruppen utgör referensgrupp tillsammans med två tjänstemän för att under en period om 3 år utveckla utlandsvistelser och samverkansprojekt. Kanslichefen är beslutande i frågor om verksamhet och internationella samarbetsprojekt inom ramarna för styrelsens beslut.

Konstnärsnämnden har utvecklats starkt under senare år med större ansökningsomgångar, flera utvidgade uppdrag inom den egna verksamheten och i fråga om samverkan med andra myndigheter i regeringsuppdrag. Under de senaste åtta åren har antalet anställda fördubblats. Nämnden har under 2013 arbetat mycket med kvalitetssäkring, ekonomistyrning och att anpassa myndigheten till sin nya storlek med nytt ärendehanteringssystem.

2.3 Kvalitativa aspekter och kvalitetssäkring

Konstnärsnämnden ska definiera och redovisa de kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat.

Resultatredovisningen görs med utgångspunkt i målen för den nationella kulturpolitiken och ser som sitt särskilda uppdrag att främja kvalitet och konstnärlig förnyelse samt att främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan inom kulturområdet. Utifrån instruktionens uppgifter är nämndens övergripande mål att arbeta för att förbättra konstnärers villkor. Till grund för detta redovisas:

- Bidragsfördelning
- Insatser för att främja jämställdhet och mångfald
- Insatser för att främja kvalitet och förnyelse
- Insatser för att främja konstnärers internationella utbyte
- Arbetet med att bevaka konstnärers villkor
- Insatser för att stärka arbetsmarknaden och marknaden för konstnärer
- I årsredovisningen är kvalitetsdiskussionen återkommande under de olika avsnitten. Här görs bara en kort sammanfattning av resultaten.

Bidragsfördelningen beskrivs under avsnitt 5. *Stipendier och bidrag* och inleds med en beskrivning av på vilket sätt detta sker. Genom SCB:s undersökning som refereras till i bl. a. avsnitt 3. *Konstnärsnämndens uppgift* styrks påståendet att bidragsfördelningen sker på ett kvalitativt och rättvist sätt i frågor om jämställdhet och mångfald. Arbetsgruppernas arbetssätt innebär att kvalitet och förnyelse prioriteras i bidragsgivningen.

Andelen ansökningar till internationellt kulturutbyte fortsätter att öka. Eftersom det inom konstnärsnämnden tillämpas ett integrerande synsätt på hela konstnärskapet – olika behov, nationella och internationella – är det också kvalitet i besluten om kulturutbyte. Konstnärsnämnden har regeringens uppdrag att utveckla ett nytt internationellt program inom musikområdet och en hel rad olika former har igångsatts och prövats under året (se 6. 2 KIM). Nämnden arbetar också internationellt med konstnärspolitiska frågor, bl.a. för att underlätta konstnärers rörlighet inom Norden och Europa.

Stipendiernas, såväl nationella som internationella, betydelse för konstnärerna har undersökts i flera digitala enkäter under året. Överlag styrker enkätresultaten uppfattningen

att myndighetens stipendier bidrar till konstnärlig fördjupning och förbättrade inkomst- och arbetsmöjligheter för konstnärerna. Enkätrapporterna ger en viktig grund för analys, jämförelser och diskussioner på kansliet och i myndighetens olika beslutande grupper.

Det är svårare att kvalitetssäkra nämndens arbete med att bevaka konstnärers villkor i skatte- och trygghetssystem samt för att stärka arbetsmarknaden/marknaden. Arbetet pågår på flera fronter i samtal med andra myndigheter för dessa sektorer samt kontakt med flera konstnärsorganisationer (se 7. *Konstnärers villkor*). Nämnden lämnar remissvar i frågor som berör detta inom ett flertal politikområden och genomför kontinuerligt uppdateringar av hemsidan Konstnärsguiden.se. Flera regeringsuppdrag syftar till att Konstnärsnämnden ska bidra med sin kunskap om konstnärers villkor (se 4. *Regeringsuppdrag och remisser*). Genom rapporten ”Ingen regel utan undantag-Enprocentregeln för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö”

Enprocentregeln för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö” är det nämndens förhoppning att bidra till en större arbetsmarknad för bild- och formkonstnärer.

I kvalitetsbegreppet ingår också att nämndens hantering av ärenden sker på ett för de sökande informativt, transparent och positivt sätt. Hanteringen ska också vara effektiv, objektiv och rättssäker. Genom webbenkäten till nämndens användare av det digitala ansökningssystemet (se avsnitt 3.1) och i avsnittet Intern styrning och kontroll (se 8. *Administration och ekonomi*) ser vi också att detta är styrkt.

3 Konstnärsnämndens uppgift

Konstnärsnämnden har till uppgift att besluta om statliga bidrag och ersättningar till konstnärer, i den utsträckning detta inte är någon annans uppgift, och i övrigt fullgöra de uppgifter som följer av särskilda föreskrifter.

Myndigheten ska hålla sig underrättad om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden samt förutsättningar för konstnärligt skapande. Det innebär också att löpande bevakna trygghetssystemens utformning och tillämpning i förhållande till konstnärlig verksamhet.

Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete. Resultatredovisningen ska lyfta fram de kvalitativa aspekterna vid redovisningen av verksamhetens resultat.

Konstnärsnämnden ska utföra de regeringsuppdrag av tillfällig natur som regeringen beslutat om i regleringsbrev samt i enskilda beslut.

3.1 Kvalitet

Konstnärsnämnden är mån om att kvalitet finns i all verksamhet, från bemötande, tillgänglighet, administration, i publikationer till bidragsbeslut. I arbetet med rapporter om konstnärers villkor är nämnden noga med att ta fram hållbara uppgifter som stödjer sig på statistik och forskning, men också ge röst åt konstnärers erfarenheter. Uppföljningen av nämndens olika stipendier är en självklar del i arbetet med att utvärdera stipendieformerna och analysera vilken betydelse stödet har. Nämnden samarbetar med de myndigheter som ansvarar för skatte- och trygghetssystem för att de uppgifter som lämnas på hemsidan *Konstnärsguiden* eller på annat sätt ska vara korrekta. I arbetet med regeringsuppdragen som ofta innebär samverkan med andra myndigheter är nämndens roll att bevaka alla konstnärers intressen, oavsett konstområde eller kvalifikationer. Bevakningen har i detta fall ett brett konstnärsperspektiv.

Att göra en bedömning av verksamhetens kvalitet inom bidragsgivningen kan avse ett flertal aspekter. I regleringsbrevets målsättning för bidragsgivningen står att bidragen ska nå kvalificerade konstnärer och i 12 § i förordning (1976:528) om bidrag till konstnärer står att hänsyn ska tas till konstnärlig kvalitet vid fördelning av konstnärsbidrag. Bedömningen av kvalitet måste även förstås i ett genusperspektiv då kvinnor och män har olika grad av tillgång till de arenor som bekräftar en konstnärs status i kvalitetshänseende. Bedömningarna måste också ta hänsyn till de speciella svårigheter som konstnärer med utländsk bakgrund har att göra sig gällande i sitt nya sammanhang. Konstnärsnämnden har undersökt hur väl denna grupp är representerad i stödsystemen, vilket redovisas i avsnittet 3.4 Mångfald. Även den geografiska spridningen över landet är en viktig aspekt.

Nämnden lägger ned ett stort arbete på valet av ledamöter i de arbetsgrupper samt referensgrupp som styrelsen utser. Grupperna ska vara sammansatta så att ledamöterna bidrar med olika perspektiv. Det kan vara kunskap om olika genrer inom konstarterna, att de bor i olika delar av landet, har olika kön, representerar olika generationer och olika etniska bakgrunder. Alla dessa drag som särskiljer ledamöterna ifrån varandra utgör grunden för att diskussionen om konstnärliga kvaliteter förblir levande. Under hösten genomfördes en utbildning för ledamöter i Bildkonstnärsfonden med förvaltningskunskap, förordningar och ledamotens roll. Utbildningen var en första "pilot" och kommer att erbjudas alla arbetsgrupper.

Ytterligare en aspekt på bidragsfördelningens kvalitet är att bidragen kontinuerligt anpassas till de nya behov som uppkommer. Nämnden har under senare år gjort flera tyngdpunktsförskjutningar i bidragsgivningen och inrättat nya typer av stipendier. Målinriktade arbetsstipendier togs bort inom områdena bild och form samt musik 2013 och från 2014 inom teater, dans och film.

Den andra aspekten gäller kvaliteten i de administrativa förfarandena. Kvaliteten i den administrativa handläggningen av bidragsärendena gäller bl.a. säkerheten i hanteringen av ansökningarna, hur väl rutinerna för databehandlingen fungerar, informationen om stipendierna och hur ofta de kan sökas, något som numera till stora delar sker digitalt. I sep-

tember genomfördes en användarundersökning med en enkät riktad till de 3 247 personer som använt det nya digitala systemet för ansökningar sedan dess införande 2012. Svarsfrekvensen var 42 %, dvs. 1 344 personer besvarade enkäten. 60 % tyckte att det var lätt att använda ansökningssystemet och 33 % svarade att det varken var lätt eller svårt. En del användare stöter på problem och vänder sig till myndigheten med frågor. 79 % av dem som svarat att de kontaktat nämnden uppgav att de blivit bra eller mycket bra bemötta.

3.2 Jämställdhet

Konstnärsnämnden har sedan 1998, utifrån de nationella jämställdhetspolitiska målen, redovisat offentlig statistik över bidrag och stipendier uppdelat på kön. Redovisningen avser såväl antal sökande/bidragsmottagare som hur bidragens totala belopp fördelas mellan könen.

Nämnden fick tillsammans med 18 andra myndigheter inom alla politikområden 2013 i regeringsuppdrag att som pilotmyndighet ta fram en plan för hur verksamheten ska utvecklas för att bidra till att de jämställdhetspolitiska målen uppnås. Konstnärsnämnden lämnade en projektplan till Regeringskansliet i september och fick i december besked om att planen godkännts och medel beviljats med 670 000 kr för att genomföra planen 2014. Projektet ska utveckla kunskaper och metoder som leder till att jämställdhet är en integrerad del i nämndens kärnverksamhet. Styrdokument och uppföljning av verksamheter utformas enligt jämställdhetsaspekter. Fördjupad kunskap om skillnader mellan kvinnliga och manliga konstnärers villkor ska sammanställas från genomförda undersökningar. Kunskapen om jämställdhetspolitiken ska höjas bland alla verksamma inom myndigheten. I bedömningsprocessen av stipendie- och bidragsansökningar ska jämställdhet integreras genom utveckling av metoder inom två försöksgrupper. En metod för jämställdhetsintegrering i bedömningsprocessen ska utarbetas så att den kan föras vidare till nya ledamöter.

Ledamöterna i nämndens styrelse, Bildkonstnärsfonden, arbetsgrupperna och referensgruppen, har en jämställd representation mellan könen. Alla bidrags- och stipendiebeslut vid nämnden ska beakta att jämställdhet är en målsättning i antal bidrag samt i medelstildelning.

Konstnärsnämnden använder begreppet *statistisk jämställdhet* och avser därmed en fördelning där ettdera könet är representerat eller förfogar över resurser till minst 40 procent men med målet om en 50-50 procent fördelning enligt definition av SOU 2006:42 *Plats på scen*. Av årets behandlade ansökningar genom nya beslut var 55 % från kvinnor och bidragen fördelades med 53 % till kvinnliga sökanden som erhöll 54 % av de utdelade medlen.

Konstnärsnämnden har tillsammans med Kulturrådet i uppgift att samverka med Statens musikverk i deras uppdrag att främja jämställdhet inom musiklivet 2011-2014. En referensgrupp med tjänstemän från de tre myndigheterna läser ansökningar och lämnar förslag till fördelning. I beslutsomgång nr 2, i april 2013, beslutade Musikverket om fördelning av 2 miljoner kr enligt referensgruppens förslag.

3.3 Mångfald

Konstnärsnämnden arbetar med att mångfaldsperspektivet parallellt med jämställdhetsperspektivet ska genomsyra verksamheten. Perspektiven ska beaktas i allt från rekrytering av personal och ledamöter till bidrags- och stipendiegivning, vilket också beskrivs i mångfaldspolicyn. Många stipendie- och bidragsansökare är idag svenskar med utländsk bakgrund eller utländska medborgare verksamma i Sverige. Bland nämndens ledamöter i de beslutande grupperna finns en medvetenhet om målsättningen att etnisk och kulturell mångfalden ska främjas.

Det är viktigt att ledamöterna oavsett egen etnisk eller kulturell bakgrund som grupp omfattar kunskap om många genrer och konstytrningar för att rätt kunna bedöma inkomna ansökningar. Om sådan kunskap saknas i en beslutande grupp adjungeras eller tillfrågas utomstående expertis.

Under 2013 gav Konstnärsnämnden Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att undersöka den egna stipendie- och bidragsgivningen under åren 2001, 2006 och 2011. Personer

med utländsk bakgrund har alla tre åren stått för knappt 20 % av ansökningarna. Störst andel ansökningar 2011 från dem med utländsk bakgrund hade dans med 28 %, minst andel hade musik med 15 %. När det gäller andelen bifall var det 2001 något större andel av dem med svensk bakgrund som fick bifall än av dem med utländsk bakgrund. Åren 2006 och 2011 däremot var andelen bifall nästan lika stor för dem med utländsk bakgrund som för dem med svensk bakgrund. Andelen bifall 2011 var ungefär lika stor för personer med utländsk bakgrund som personer med svensk bakgrund inom bild och form, musik och film. Inom teater hade de med svensk bakgrund högre andel bifall och inom dans hade de med utländsk bakgrund högre andel bifall. Av de konstnärer som hade inkomstgaranti 2011 var det 17 % som hade utländsk bakgrund.

Inom de internationella programmen och genom det internationella kulturutbytet har mångfaldsfrågan en naturlig bas. Inom det internationella dansprogrammet gör sig andra generationens invandrare märkbara i ansökningar som speglar nyfikenhet på föräldrarnas hemländer. Många vill söka street-dansens rötter i Afrika, Brasilien och på Kuba. Nya begrepp inom dansen som vertikal dans och tribal belly dyker upp i ansökningarna. Inom Iaspis utåtriktade program märks ett föredrag med Bassam El Baroni från Alexandria om de komplexa anledningarna till att vissa konstnärer bjuds in i den internationella konstgemenskapen, medan andra hamnar utanför dem. Samtalet ägde rum i samband med Market och Stockholm Art Week. Inom Iaspis verksamhet har också arrangerats minst två program om könsidentitet.

3.4 Regionalt utfall

Konstnärsnämnden ska kartlägga, kommentera och redovisa det regionala utfallet av sin verksamhet enligt metodanvisningar från Statens Kulturråd.

Konstnärsnämnden redovisar årligen det regionala utfallet av sin verksamhet till Statens Kulturråd. Nämndens bidragsgivning grundar sig i ansökningar från individer och den geografiska hemorten avgörs av var personen ifråga är skriven. Var dessa enskilda konstnärer sedan arbetar, visar sin konst eller var deras konstnärliga verk spelas eller uppförs kan inte utläsas av denna statistik.

Produktion av konst och distribution av konst bör inte sammanblandas i analysen med den ort som konstnären är skriven på. Konstnärsnämndens bidragsgivning grundar sig på inkomna ansökningar. Eftersom Konstnärsnämndens stipendie- och bidragsgivning inte är produktionsfokuserad redovisas inte var konstnärerna sedan producerar och/eller visar sin konst.

Vid undersökningar visar det sig att den geografiska spridningen på inkomna ansökningar i stort sammanfaller med antalet konstnärer som bor i respektive region. Den geografiska spridningen beaktas av de beslutande organen som strävar efter att skapa en bred spridning av stipendier till olika delar av landet samtidigt som det i övrigt ska ställas samma krav på kvalitet och verksamhet oavsett var man är bosatt. Yrkesverksamma konstnärer gör samma val som många andra kvalificerade grupper som är beroende av kontakt med marknad och offentliga arenor; de är en del av en urbanisering som framför allt sker i riktning mot större städer. Stipendiefördelningen speglar den utvecklingen.

3.5 Internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete

Styrelsen antog i maj ”Strategi för Konstnärsnämndens internationella arbete 2013 – 2015”. Strategin betonar att ett internationellt och interkulturellt perspektiv ska prägla all verksamhet inom nämnden. I målen anges bl.a. att stärka och fördjupa konstnärernas egna internationella kontakter samt att, för att utveckla internationaliseringen, samverka med andra myndigheter och organisationer nationellt och internationellt.

Konstnärsnämnden har fortsatt att utvidga sitt internationella arbete inom annan verksamhet än stipendie- och bidragsgivning. Under året har kanslichef Ann Larsson deltagit som Sveriges expert i en OMC-grupp inom EU för att främja konstnärlig residensverksamhet inom Europa. Kanslichefen är också Sveriges ledamot i styrelsen för Kulturkontakt

Nord under Nordiska Ministerrådet. I oktober arrangerade Konstnärsnämnden en nordisk konferens om konstnärspolitik som ingick i programmet under Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet. Syftet med konferensen var att skapa ett nätverk för att ömsesidigt diskutera och informera om konstnärspolitiska frågor på statlig nivå.

Nämnden har utökat sin bevakning av EU:s arbete med kultur- och konstnärspolitiska frågor. I november deltog nämnden i EU:s Cultural Forum i Bryssel. En bättre internationell överblick eftersträvas i syfte att kunna jämföra olika kulturpolitiska satsningar. Konstnärsnämndens internationella nätverk utvecklas genom deltagande vid olika nätverksmöten, ett aktivt medlemskap i IFACCA, IETM, Res Artis samt ett nordiskt samarbete kring internationalisering. Hela myndigheten arbetar med att öka kompetensen om konstnärstöd och internationellt utbyte i andra länder.

Konstnärsnämndens internationella program är en betydelsefull del av nämndens arbete. När Iaspis, det internationella programmet för bild- och formkonstnärer, startade på 1990-talet fanns inget liknande. Formen med ateljéer såväl inom som utom Sverige har sedan blivit vägledande för flera regioner, vilket inte minst framgår av de regionala kulturplanerna. Programmet har också fått en betydelsefull roll som samverkanspart regionalt. Läs mer under 6.1 Iaspis.

Internationella dansprogrammet har förutom löpande verksamhet under 2013 genomfört två seminarier i samarbete med bl.a. Kulturrådet och Danscentrum om internationell verksamhet. Det ena handlade om metoder och strategier för internationell verksamhet och det andra om ökad internationalisering inom scenkonstområdet för barn och unga. Läs mer under 6.4 Konstnärsnämndens internationella dansprogram, KID.

Från 2012 har Konstnärsnämnden fått ett treårigt uppdrag från regeringen att utveckla en verksamhet för internationellt kulturutbyte för musiker med särskild inriktning på komponister. Under 2013 ökade antalet ansökningar med 21 % från föregående år och antalet beviljade ansökningar ökade med 18 %. Under året har programmet utvecklats med en rad olika pilotvистер utomlands. Läs mer under 6.2 Internationellt kulturutbyte inom musikområdet.

Konstnärernas återskottering av internationellt kulturutbyte presenteras i urval på hemsidan sedan något år tillbaka. Det är ett led i att synliggöra det internationella kulturutbytet samt ge bättre information och inspiration till de som vill söka stöd för internationellt utbyte.

3.6 Samverkan

Konstnärsnämnden ska arbeta för att utveckla samverkan med andra myndigheter och aktörer, däribland ideella organisationer och andra delar av det civila samhället. En redovisning av resultatet av detta arbete ska lämnas i årsredovisningen för 2013.

Samverkan med myndigheter och andra offentliga aktörer

Konstnärsnämnden samarbetar kontinuerligt med ett antal andra myndigheter inom men även utanför kulturområdet. Samarbetet sker på många plan. Personalen deltar i nätverk med andra myndigheter både inom och utanför kultursektorn. Samverkan med Kulturrådet sker i en rad frågor som förutom regeringsuppdragen också omfattar bidragsfrågor och administrativ samverkan. De båda myndigheterna samarbetade t.ex. om två seminarier inom den internationella dansverksamheten. Samverkan sker också i fråga om upphandlingar, juridiska frågor och it-frågor. Konstnärsnämnden har även deltagit i kulturmyndigheternas webbnätverk för erfarenhetsutbyte om webbfrågor.

Sedan implementeringen av kultursamverkansmodellen samarbetar nämnden med alla ingående kulturmyndigheter i Samverkansrådet, som leds av Kulturrådet. Samma myndighetssamverkan sker i arbetsgruppen för uppföljning av regionernas kulturplaner samt i den förberedande gruppen för Samverkansrådet.

I samarbete med Kulturrådet och i samråd med Musikverket har kartläggningen "Arrangörer på musikområdet" pågått under 2012 och avslutades 2013. Konstnärsnämnden har bl.a. bidragit med att genomföra en stor enkätundersökning som riktats till drygt

1000 musiker och komponister som sökt stöd hos nämnden under det senaste året med frågor om villkoren hos olika arrangörer/spelställen. Rapporten finns på Konstnärsnämndens hemsida under rubriken *"Musikers och komponisters synpunkter på arrangörer"*.

Samarbete med Musikverket och Kulturrådet pågår också i uppdraget att främja jämställdhet inom musiklivet. Under året har Konstnärsnämnden deltagit i referensgruppen för genomgång av ansökningar där Musikverket beviljade stöd med 2 miljoner kronor i april 2013.

Konstnärsnämnden har under året tagit initiativ till en diskussion med Myndigheten för kulturanalys och Kulturrådet angående hur det internationella kulturutbytet ska redovisas utifrån vilka geografiska gränser som dras mellan världsdelarna. Det innebär att Kulturrådet och Konstnärsnämnden från 2014 kommer att använda samma definition för att dela in världens länder.

Myndighetssamverkan har också skett för att diskutera samordning inom bild- och formområdet. I samverkansgruppen ingår förutom Konstnärsnämnden också Kulturrådet, Statens konstråd, Riksutställningar, Moderna museet och Nationalmuseum.

Inom verksamhetsgrenen bevakning av konstnärers villkor har samarbetet med Försäkringskassan och Skatteverket utvecklats. Konstnärsnämnden har en samtalsplattform för arbetsmarknadsfrågor i vilken AF Kultur Media och Kulturrådet deltar.

Samverkan med kulturhuvudstadsåret Umeå 2014 har skett under året. Flera handläggare har besökt Umeå och informerat om Konstnärsnämndens stöd. I arbetsgrupperna har särskild hänsyn tagits till ansökningar för verksamhet under året, bl. a. för internationellt kulturutbyte och projektbidrag.

Samverkan mellan myndigheter och organisationer

Konstnärsnämnden har under året deltagit i *Samrådsgruppen för internationella Musikfrågor* där även Kulturrådet, Statens musikverk, Svenska Institutet, Utrikesdepartementet, Export Music Sweden, Sveriges Radio ingår. Gruppen samordnar information om internationell musikverksamhet och bidragsgivning. Inom dansområdet samverkar nämnden med Dansens Hus och Kulturrådet om nationella och internationella frågor.

I Rådet för kulturarbetsmarknaden pågår ett kontinuerligt samarbete mellan nämnden och AF Kultur Media, centrumbildningar, fackliga och arbetsgivarorganisationer inom kulturområdet. Nämnden har återkommande samtal med konstnärorganisationerna, framför allt KLYS, också med anledning av Kultursamverkansmodellen. I referensgruppen för Konstnärsguiden ingår tjänstemän från KLYS medlemsorganisationer.

I rapporten *"Ingen regel utan undantag. Enprocentregeln för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö"* som publicerades i december samverkade nämnden med Statens Konstråd, Sveriges Kommuner och Landsting, Stockholm Konst samt flera andra regionala och kommunala enheter.

Konstnärsnämnden ingår också i *Nationella samrådsgruppen för konstnärlig forskning* som under året har haft tre möten. I gruppen ingår även Kulturdepartementet, Utbildningsdepartementet, Vetenskapsrådet, Riksbankens jubileumsfond, Universitetskanslerämbetet, Myndigheten för kulturanalys, Kulturbryggan samt Formas.

Internationell och interkulturell samverkan

Nämnden samarbetar med ett stort antal kulturinstitutioner och organisationer i Sverige bl.a. i sitt arbete med utländska bild- och formkonstnärer som gästar Iaspis-ateljéerna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå samt utländska danskonstnärer inom Internationella dansprogrammet i Malmö och Göteborg. Flera regioner önskar och har påbörjat samverkan med Konstnärsnämnden i utvecklingsarbetet av residens för konstnärer inom olika konstområden.

I och med de omfattande internationella programmen har nämnden också många kontakter runt om i världen. Inom Iaspisprogrammet har många kontakter tagits med presumtiva plattformar för kommande samarbete. Konstnärsnämnden har varit Sveriges expert i EU-samarbetet och OMC-gruppen för residens i Europa. Det nordiska samarbetet utvecklas också genom en genomförd nordisk konferens i Konstnärsnämndens lokaler samt kanslichefens uppdrag som ledamot i Kulturkontakt Nord.

3.7 Kommunikation, webb och ärendehantering

I Konstnärsnämndens lokaler har det under året förekommit offentlig programverksamhet inom de internationella programmen och konferenser som nämnts tidigare i kapitlet. Iaspisprogrammet har haft Öppet Hus och flera konstnärspresentationer. Analysavdelningen har haft pressrelease av rapporten "Ingen regel utan undantag. En procentregeln för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö". Den nordiska konferensen om konstnärspolitik genomfördes också i egna lokaler.

Konstnärsnämnden har under året genomfört ett stort antal offentliga informationsmöten runt om i landet för konstnärer och studerande vid de konstnärliga högskolorna. Med anledning av Samverkansmodellen deltog nämnden i ett regionalt seminarium i Umeå. Nämnden deltog också i Kulturrådets konferens där varje myndighet inom Samverkansrådet fick korta möten med de regionala företrädarna.

Det nya webbaserade ärendehanteringssystemet som togs i bruk 2012 har vidareutvecklats. De konstnärer som använder de olika webbblanketterna var överlag mycket positiva till tjänsten i den enkät som de ombads besvara. Myndigheten har ökat sin information om fördelarna med att ansöka digitalt med syfte att minska andelen pappersansökningar. Sammanlagt 6 546 digitala ansökningar lämnades in via webben. Utvecklingsarbetet för att underlätta beredning av ansökningar har fortsatt under året och bland annat skapat större överskådlighet för granskarna. Arbetet med att sätta upp nya, egna servrar påbörjades, liksom ett samarbete med Kulturrådet kring säkerhetskopiering, off-linegranskning, filformat och e-arkiv. De ekonomiska vinster som nämnden räknade med att digitaliseringen skulle medföra har än så länge bara delvis kunnat hämtas hem under införandefasen. Kansliet har under året noterat en påtaglig minskning av telefonsamtal från konstnärer sedan man blivit mer bekant med det nya gränssnittet och inte minst sedan floran elektroniska legitimationer blivit mer standardiserad.

Webbstatistik

Tabell 4. Webbstatistik över besök på Konstnärsnämnden.se 2011-2013

Besök på Konstnarsnamnden.se	2011	2012	2013
	Webb	Webb	Webb
Nedladdade sidor	836 998	1 058 644	997 973
Unika besökare	88 689	115 934	117 711
Förstagångsbesökare	88 556	107 170	107 971
Återkommande besökare	155 637	190 767	174 619

Antalet unika besök på Konstnärsnämndens hemsida har ökat 2013, medan antalet återkommande besök har minskat under året.

Tabell 5. Registrerade prenumeranter på Konstnärsnämndens nyhetsbrev 2011-2013

	2011	2012	2013
Konstnärsnämnden	2 548	3 929	4 384
Iaspis	4 903	5 101	5 193
Internationella dansprogrammet	682	1 723	2 096

Samtliga nyhetsbrev från Konstnärsnämnden har fått fler prenumeranter under treårsperioden.

3.8 Sammanfattning och bedömning av resultatet

Konstnärsnämndens roll som samverkanspart i många uppdrag och nätverk är påfallande. Inom nämnden finns mycket samlad kunskap om konstnärers villkor och förutsättningarna för konstnärligt skapande. Nämnden har också stor erfarenhet av vilka förutsättningar som måste gälla för att det internationella utbytet ska fungera. Denna kunskap efterfrågas allt mer regionalt, nationellt och internationellt.

Konstnärsnämndens breda definition av konstnärlig kvalitet är vedertagen i nämndens arbetsgrupper, referensgrupp och styrelse. Det blir en självklarhet att försöka göra bidragsgivningen så rättvis som möjligt och ta hänsyn till alla aspekter. Det innebär att det finns en ständigt pågående diskussion om vad konstnärlig kvalitet är. Kvalitet i handläggning och administration är också viktiga för nämndens rättssäkerhet och användarvänlighet.

Konstnärsnämnden har arbetat med jämställdhetsfrågan under lång tid. I den jämförelse som SCB gjort av mångfalden inom nämndens bidrags- och stipendiegivning mellan åren 2001, 2006 och 2011 kan man se att männen stod för drygt 50 % av ansökningarna 2001, medan år 2011 hade den andelen minskat till 46 %. Skillnaden mellan könen har minskat när det gäller andelen bifall.

Under 2013 har nämnden arbetat fram en plan för jämställdhetsintegrering som ska genomföras under 2014. Projektet ska utveckla kunskaper och metoder som leder till att jämställdhet är en integrerad del i nämndens kärnverksamhet.

Konstnärsnämnden använder ett brett mångfaldsbegrepp som innefattar ålder, genre, bostadsort och kulturell bakgrund, och som används vid arbetsgruppernas beredningar. Eftersom det innebar svårigheter för oss att mäta utländsk bakgrund bad vi SCB göra en jämförelse om ansökningar och bifall under åren 2001, 2006 och 2011. Undersökningen visar att nämnden under perioden blivit bättre på att bevilja personer med utländsk bakgrund stöd och att det 2011 var lika många som får stöd i relation till antalet ansökningar inom grupperna med svensk respektive utländsk bakgrund. Det har gett oss en säkerhet i att de bedömningar som arbetsgrupperna och referensgrupperna gör håller en god kvalitet, enligt nämndens vida kvalitetsbegrepp.

4 Regeringsuppdrag och remisser

Under senare år har Konstnärsnämndens roll som part i olika regeringsuppdrag och som remissinstans förstärkts. Utgångspunkten för arbetet är att se frågorna ur konstnärernas perspektiv.

4.1 Samverkansråd inom ramen för kultursamverkansmodellen

Konstnärsnämnden ska delta i det samverkansråd vid Statens kulturråd som ska hantera frågor om statens roll och ansvar inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Konstnärsnämnden ingår tillsammans med andra kulturmyndigheter i samverkansrådet vid Statens kulturråd. Samverkansrådet har under året haft tre möten. Vid mötena har bl.a. kulturplanerna beretts, besluten om medelstildelning behandlats samt informerats om fördelningen av utvecklingsbidrag. I mars arrangerade Kulturrådet en konferens för de regioner/landsting och myndigheter som deltar i Kultursamverkansmodellen. En halv dag ägnades till korta möten mellan en myndighet och två regioner i taget. Nämndens medarbetare medverkade också i ett regionalt seminarium i Umeå om konstnärers villkor i maj.

Ett av målen med Kultursamverkansmodellen är att förbättra villkoren för kulturskapare i hela landet, vilket även är Konstnärsnämndens uppdrag att bevaka. Nämnden har för fjärde året i följd tagit del av regionernas/landstingens kulturplaner och lämnat synpunkter på planerna. Konstnärsnämnden ingår även i Samverkansrådets förberedande grupp samt Arbetsgruppen för uppföljning.

Arbetet med kultursamverkansmodellen tar mycket tid i anspråk eftersom nämnden lämnar synpunkter på alla kulturplaner och modeller för uppföljning. Reformen är dock intressant att följa och leder till en nationell dialog om konst- och konstnärspolitik, en dialog som allt fler regioner gärna vill föra direkt med Konstnärsnämnden.

2013 beviljades KLYS ett stöd för tredje året i rad på 300 000 kr för att stärka konstnärernas roll i regionaliseringsprocessen.

4.2 Kulturella och kreativa näringar

Konstnärsnämnden ska – som en fortsättning på den fördjupade samverkan mellan kulturpolitiken, näringspolitiken och den regionala tillväxtpolitiken – utveckla och medverka i insatser för att främja kulturella och kreativa näringar.

Handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar har avslutats. Slutrapporten från Rådet för kulturella och kreativa näringar publicerades i början av året. Debatten om kulturella och kreativa näringar kännetecknades bland annat av frågor kring hur handlingsplanen har påverkat konstnärerna. Den fördes främst av konstnärorganisationerna som inledde en egen granskning. Det förekom även en debatt om konstnärerna och de kulturella och kreativa näringarna i tidskriften Paletten. Vidare arrangerades det en rad seminarier under Almedalsveckan kring Kulturella och kreativa näringar där Konstnärsnämnden närvarade. Nämnden deltog också i Generators konferens som arrangerades för sista gången. En av flera frågor som ställdes var hur området påverkas när det organiserade engagemanget från stat (Handlingsplanen) och regioner (Generator) försvinner. Den viktigaste händelsen under året var att *Creative Europe 2014-2020*, det nya Europaprogrammet, lades fram.

Konstnärsnämndens kartläggning av hur enprocentregeln efterföljs inom staten, landsting och kommuner – *Ingen regel utan undantag*¹ - kan ses som ett bidrag till att utveckla bättre samverkan mellan kultur- och näringspolitik.

1 Ingen regel utan undantag. Enprocentregeln för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö, Konstnärsnämnden 2013

Under hösten har planering skett av en seminarieserie som ska äga rum under 2014 och genomföras i samarbete med Nätverkstan inom Kultur i Väst för att fördjupa frågorna som restes i Konstnärsnämndens antologi *Konstnären och kulturnäringarna* (2012).

4.3 Internationellt kulturutbyte på musikområdet

Konstnärsnämnden ska utveckla en verksamhet för internationellt kulturutbyte på musikområdet som bygger på erfarenheterna från Iaspis och Internationella dansprogrammet. Arbetet ska ske efter samråd med berörda aktörer.

Konstnärsnämnden ska lämna en slutlig redovisning till regeringen den 1 mars 2014.

För perioden 2012-2014 har regeringen anslagit 2 mnkr per år att användas för utveckling av en struktur för internationellt kulturutbyte på musikområdet, med särskilt fokus på komponisterna.

Konstnärsnämndens styrelse tog beslut 2013-02-18 om handlingsplan och budget för det internationella musikprogrammet (KIM). Budgeten för stipendier för internationellt kulturutbyte har utökats kraftfullt. Längre arbetsvistelser har prövats med start under året i olika pilotprojekt för komponister inom olika genrer.

Samarbeten har inletts med organisationer eller musikensembler i Kanada, USA, Senegal, Lettland, Polen Tyskland samt med ett europeiskt orkesternätverk inom konstmusiken. Ett nationellt kompositionsresidens prövas också i samarbete med Acusticum i Piteå. Läs vidare under kapitel 6. *Internationellt och interkulturellt utbyte.*

4.4 Umeå Europas kulturhuvudstad 2014

Konstnärsnämnden ska i sin verksamhet prioritera samarbete med Umeå kommun för medverkan i Umeå Europas kulturhuvudstad 2014.

En redovisning av genomförda insatser och en plan för fortsatt medverkan ska lämnas senast den 30 september 2013 till Regeringskansliet.

Konstnärsnämnden lämnade den 30 september 2013 en redovisning av arbetet till Regeringskansliet. Vid bedömning av ansökningar från enskilda konstnärer har särskild vikt lagts vid ansökningar som varit kopplade till Umeå 2014. Vid redovisningens inlämnande hade 1 266 000 kr fördelats med tydlig inriktning mot programåret. Ytterligare 140 000 kr fördelades under sista kvartalet. Nämndens tre särskilda internationella program inom bild och form, dans och musik kommer alla att i samarbete med andra regionala aktörer skapa program med inriktning på internationellt utbyte för i landet verksamma konstnärer. Konstnärsnämndens personal har i olika sammanhang informerat om möjligheterna att söka stöd för projekt med anknytning till Umeå 2014.

Umeå 2014 har också återkommande varit ett tema i olika samverkansgrupper och nätverk.

4.5 Kulturens roll för yttrandefrihet och demokratisering

Konstnärsnämnden ska i internationella sammanhang främja kulturens roll för yttrandefrihet och demokratisering.

Konstnärsnämnden har haft två möten med SIDA om framtida samarbete. Nämnden har under året haft studiebesök av konstnärer och kulturtjänstemän från Botswana och Sydkorea angående myndighetens arbete och konstnärspolitik i bredare mening. I Konstnärsnämndens arbetssätt ligger framför allt att utbytet sker på konstnärernas initiativ. Inom Iaspisprogrammet finns sedan 2013 två residens i Beijing och Mexico City. Residens finns också i Kairo, men p. g. a. oron i landet och UD:s avrådan har ingen skickats dit under 2013. Bild- och formexperter från Egypten, Kina, Indien, Mali och Brasilien har besökt Konstnärsnämnden och de flesta har också haft föreläsningar för svenska konstnärer. I ateljéerna på Maria Skolgata har en stipendiat från Thailand och två stipendiater

från Kenya vistats under året. Inom Konstnärsnämndens internationella dansprogram har Dansens hus Afrikaprojekt använt studion i december.

Nämnden arbetar med en rad olika initiativ för att öka konstnärers utbyte utanför Europa och västvärlden. Internationellt kulturutbyte har beviljats 120 konstnärer inom alla konstområden för resor till eller utbyte med konstnärer i de länder där SIDA har uppdrag, vilket återigen visar kraften i att utbytet sker på konstnärernas egna initiativ.

4.6 Plan för jämställdhetsintegrering

Konstnärsnämnden ska ta fram en plan för hur myndighetens verksamhet ska utvecklas för att bidra till att de jämställdhetspolitiska målen uppnås. Det innebär att säkerställa att regeringens politik och därmed myndighetens verksamhet tillgodoser behov, rättigheter och intressen hos både kvinnor och män. Planen ska innehålla identifierade utvecklingsbehov, mål, aktiviteter och budget och ska genomföras under 2014. Vidare ska planen beskriva på vilket sätt lärdomarna från utvecklingsarbetet kan tas tillvara i myndighetens arbete efter 2014.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 16 september 2013.

Konstnärsnämnden lämnade en projektplan till Regeringskansliet i september och fick i december besked om att planen godkännts och medel beviljats med 670 000 kr för att genomföra planen 2014. Projektet ska utveckla kunskaper och metoder som leder till att jämställdhet är en integrerad del i nämndens kärnverksamhet. Styrdokument och uppföljning av verksamheter utformas enligt jämställdhetsaspekter. Fördjupad kunskap om skillnader mellan kvinnliga och manliga konstnärers villkor ska sammanställas från genomförda undersökningar. Kunskapen om jämställdhetspolitiken ska höjas bland alla verksamma inom myndigheten. Den viktigaste satsningen är att analysera bedömningsprocessen av stipendie- och bidragsansökningar för att se hur jämställdhet kan integreras genom utveckling av metoder inom två av bedömningsgrupperna.

4.7 Expert i OMC-grupp inom EU för att utveckla residensverksamheten inom Europa

Regeringen uppdrar åt Konstnärsnämndens kanslichef att som Sveriges expert delta i EU-samarbetet i OMC-gruppen för residensverksamheten för konstnärer inom EU.

Myndighetens direktör Ann Larsson har deltagit som Sveriges expert i OMC-gruppen (OMC=Open Method of Coordination) som arbetar med utveckla residensverksamhet för konstnärer inom EU. Gruppen har under året haft två möten i Bryssel respektive Warszawa.

4.8 Kartläggning av statligt stöd till musikarrangörer

Konstnärsnämnden och Statens kulturråd ska i samråd med Statens musikverk kartlägga och analysera arrangörsverksamheten på musikområdet.

Uppdraget ska redovisas den 1 mars 2013 till regeringen.

Konstnärsnämnden och Statens kulturråd har under 2012/13 haft uppdraget att i samråd med Statens musikverk kartlägga och analysera arrangörsverksamheten på musikområdet. Analysen skulle enligt direktivet bl.a. omfatta uppnådda resultat inom det statliga området samt bedömningar om hur det nuvarande statliga stödet, inom befintliga budgetramar och utifrån de kulturpolitiska målen, kan vidareutvecklas för att öka tillgången av musik av hög kvalitet och för att bättre svara mot behoven inom musiklivet.

Den 1 mars 2013 lämnade Kulturrådet och Konstnärsnämnden rapporten *Arrangörer på musikområdet* till regeringen med förslag om vissa förändringar inom den statliga bidragsgivningen till musikarrangörer. Kulturrådet och Konstnärsnämnden genomförde i april ett möte med representanter från de centrala arrangörsföreningarna angående rapporten. I

anslutning till rapporten publicerades Konstnärsnämndens sammanställning av enkätundersökningen *Musikers och komponisters synpunkter på arrangörer*.

4.9 Samverkan med Statens musikverk för ökad jämställdhet inom musiklivet

2011 erhöll Statens musikverk uppdraget att i samverkan med Konstnärsnämnden och Statens kulturråd samt andra berörda parter på området stödja projekt i syfte att främja ökad jämställdhet inom musiken under perioden 2011-2014. Jämställdhetsprojektet omfattar totalt 8 miljoner kronor.

En referensgrupp med tjänstemän från de tre myndigheterna läser ansökningar och lämnar förslag till fördelning. I beslutsomgång nr 2, i april 2013, beslutade Musikverket om fördelning av 2 miljoner kr enligt referensgruppens förslag.

4.10 Remisser

Konstnärsnämnden ska som statlig myndighet besvara remisser och utgår i detta arbete framför allt från konstnärernas perspektiv. Under 2013 har Konstnärsnämnden lämnat sammanlagt tre remissvar/yttranden:

Slutbetänkandet av Litteraturutredningen – Läsandets kultur (SOU 2012:65), Slutbetänkandet Åtgärder för ett längre arbetsliv (SOU 2013:25) samt Justitiedepartementets promemoria Herrelösa verk i kulturarvsinstitutionernas samlingar (Ds 2013:63).²

4.11 Sammanfattning och bedömning av resultatet

Under 2013 har Konstnärsnämnden haft nio regeringsuppdrag, en ökning med två jämfört med 2012 (då regeringsuppdragen också ökade med två). Samtliga regeringsuppdrag, utom utredningen om musikarrangörer, har pågått under hela året. Fyra av dem är fleråriga uppdrag, såsom deltagandet i Samverkansrådet inom Kultursamverkansmodellen, utveckling av ett internationellt musikprogram inom Konstnärsnämnden, uppdraget för ökad jämställdhet inom musiken i samverkan med Musikverket och Kulturrådet samt medverkan inför och under Umeå kulturhuvudstadsår 2014.

Uppdragen är olika och skiljer sig åt ur flera aspekter, men överlag finner nämnden att samverkansuppdragen är viktiga för att främja, bevaka och sprida kunskap om konstnärers villkor och förutsättningarna för konstnärligt skapande.

² Läs mer om remissvaren på hemsidan www.konstnarsnamnden.se/om_konstnarsnamnden/remissvar.

5 Stipendier och bidrag

Målet för Konstnärsnämndens stipendier och bidrag är att de ska främja möjligheten för kvalificerade konstnärer som lever eller verkar i Sverige att ägna sig åt sitt konstnärliga arbete och att vidareutveckla sitt konstnärskap.

Konstnärsnämndens bidragsverksamhet berör konstnärer inom konstområdena bild, form, musik, teater, dans och film. Konstnärer inom olika områden arbetar under sinsemellan mycket olika förutsättningar och nämndens insatser har därmed delvis olika inriktning inom skilda konstområden. Det återspeglas i att nämnden fördelar olika former av bidrag och stipendier med skilda ändamål och att de bidragsfördelande instanserna tillämpar olika praxis vad gäller storleken av stipendierna/bidragen och vid vilken vikt de lägger vid de olika formerna av stipendier/bidrag och deras långsiktighet. Dessa bedömningar är givetvis också beroende av vilka ekonomiska resurser som står till respektive konstområdes förfogande.

Enligt gällande förordningar fördelas stöden som konstnärsbidrag, projektbidrag och långtidsstipendier. Konstnärsbidrag utgår i huvudsak för att ge aktiv konstnär en sådan ekonomisk trygghet under viss tid att han eller hon kan ägna sig åt konstnärlig yrkesutövning utan avbrott eller åt experiment och nydanande inom konstnärlig verksamhet (SFS 1976:528).

Nämndens beslut om stipendier och bidrag ska grundas på en bedömning av de sökandes konstnärliga kvalitet(er), deras verksamhets omfattning samt deras ekonomiska behov. Andra viktiga aspekter som styr fördelningen är att kvinnor och män ska ges lika möjligheter och att konstnärer i olika delar av landet ska få stöd. Hänsyn tas också till mångfalden avseende olika genrer och stilar inom konstområdena samt det faktum att Sverige är mångkulturellt.

Konstnärsnämndens stipendier och bidrag är medel som fördelas på konstnärernas och konstens villkor. Många andra stödformer kräver medfinansiering från annat håll eller att man arbetar med en viss målgrupp eller med en inriktning som är finansiärens. Nämnden utgår istället från den enskilda konstnärens behov och initiativ och stödet ges utan krav på att några andra ändamål ska uppfyllas.

Totalt beslutade Konstnärsnämnden om 124,9 mkr till 2135 nya och löpande stipendier och bidrag direkt till konstnärer, exklusive kostnader för resor, boende etc om ca 10,3 mkr. Genom 1 486 nya beslut betalades 121 mkr i direkta stipendier och bidrag totalt. Därtill kommer kostnader inom de internationella programmen för studio- och ateljévistelser samt andra aktiviteter till stöd för konstnärernas internationalisering som redovisas i kapitel 6. Bild- och formområdet har den största andelen av medlen, följt av musiken och sedan områdena, dans, film och teater.

För exakta uppgifter om beslutade och utbetalda medel se tabell 6 a och b.

Tabell 6 a. Beslutade stipendier och bidrag i kronor åren 2011– 2013 samt utbetalade stipendier och bidrag år 2013 (exklusive inkomstgarantier). Belopp i kronor

	Beslutade stipendier			Utb. stipendier
	2011	2012	2013	2013
Bild- och formkonst				
<i>Arbetsstipendier</i>				
Ettåriga	8 700 000	7 200 000	5 500 000	5 500 000
Tvååriga	29 280 000	27 480 000	27 960 000	27 960 000
Femåriga	6 400 000	6 732 000	7 370 000	7 236 000
Summa arbetsstipendier	44 380 000	41 412 000	40 830 000	40 696 000
Stora stipendiet	300 000	300 000	300 000	300 000
Dynamostipendiet	150 000	0	150 000	150 000
Långtidsstipendier	4 237 200	3 696 000	3 337 500	3 337 500
Pensionsbidrag	1 960 000	1 740 000	1 640 000	1 640 000
Efterlevandebidrag	10 000	10 000	0	0
Assistentstipendier	1 035 000	1 500 000	2 000 000	2 000 000
Projektbidrag	9 283 000	9 144 000	8 910 500	8 910 500
Utländska konstnärer/expertbesök	3 719 000	3 736 800	3 726 200	977 600 ¹
Svenska konstnärer vid Iaspisateljé	760 000	1 160 000	1 160 000	1 160 000
Svenska konstnärer vid utlandsateljé	1 712 200	1 415 000	1 850 000	1 065 000
Bidrag till internationellt kulturutbyte	4 242 000	4 723 500	4 926 500	4 891 500
Internationella samverkansprojekt			436 500	436 500
Pilotvistelse inom formområdet	75 000	0	0	50 000
Summa	71 863 400	68 837 300	69 267 200	65 614 600

Musik				
<i>Arbetsstipendier</i>				
Ettåriga	10 300 000	11 100 000	8 750 000	8 750 000
Tvååriga	450 000	200 000	600 000	600 000
Femåriga	2 700 000	2 500 000	2 700 000	2 600 000
Summa arbetsstipendier	13 450 000	13 800 000	12 050 000	11 950 000
Långtidsstipendier	3 210 000	3 168 000	3 070 500	3 070 500
Pensionsbidrag	400 000	400 000	380 000	380 000
Efterlevandebidrag	20 000	20 000	20 000	20 000
Projektbidrag	0	2 350 000	2 410 000	2 410 000
Samarbete mellan komponister och musiker	1 932 100	0	0	0
Uruppförande - projektbidrag	483 300	0	0	0
Bidrag till internationellt kulturutbyte	1 406 000	2 508 400	3 022 000	2 935 700
Residens i Sverige			135 000	100 000
Residens utomlands			840 000	800 000
Internationella samverkansprojekt			185 000	368 700
Summa	20 901 400	22 246 400	22 112 500	22 034 900

Tabell 6 a. fortsättning.

	Beslutade stipendier			Utb. stipendier
	2011	2012	2013	2013
Teater				
Arbetsstipendier				
Ettåriga	1 610 000	1 050 000	1 890 000	1 890 000
Femåriga	100 000	100 000	100 000	100 000
Summa arbetsstipendier	1 710 000	1 150 000	1 990 000	1 990 000
Långtidsstipendier	1 027 200	1 716 000	1 869 000	1 869 000
Pensionsbidrag	220 000	220 000	220 000	220 000
Målinriktade arbetsstipendier	689 000	920 000	505 000	505 000
Projektbidrag	1 461 000	1 800 000	1 452 000	1 352 000
Resebidrag	613 000	589 500	704 000	697 000
Bidrag till internationellt kulturutbyte	805 000	694 700	602 500	577 500
Summa	6 525 200	7 090 200	7 342 500	7 210 500

Dans				
Arbetsstipendier				
Ettåriga	1 470 000	1 750 000	1 800 000	1 800 000
Summa arbetsstipendier	1 470 000	1 750 000	1 800 000	1 800 000
Stora stipendier	100 000	100 000	100 000	100 000
Långtidsstipendier	1 027 200	1 584 000	1 735 500	1 735 500
Pensionsbidrag	100 000	100 000	60 000	60 000
Målinriktade arbetsstipendier	470 000	170 000	230 000	230 000
Projektbidrag	2 248 000	2 290 000	2 220 000	2 220 000
Resebidrag	484 000	666 000	762 000	747 000
Bidrag till internationellt kulturutbyte	1 095 000	1 034 500	1 043 500	1 034 000
Vistelser i Sverige	1 135 000	960 900	472 500	472 500
Vistelser utomlands			230 000	230 000
Summa	8 129 200	8 655 400	8 653 500	8 629 000

Tabellen fortsätter på nästa sida.

Tabell 6 a. fortsättning.

	Beslutade stipendier			Utb. stipendier
	2011	2012	2013	2013
Film				
Arbetsstipendier				
Ettåriga	1 270 000	1 040 000	1 270 000	1 270 000
Summa arbetsstipendier	1 270 000	1 040 000	1 270 000	1 270 000
Stora stipendier	200 000	200 000	200 000	200 000
Långtidsstipendier	1 027 200	1 716 000	1 869 000	1 869 000
Pensionsbidrag	40 000	40 000	20 000	20 000
Målinriktade arbetsstipendier	470 000	600 000	630 000	630 000
Projektbidrag	3 625 000	3 715 000	3 470 000	3 410 000
Resebidrag	657 500	718 000	799 000	799 000
Bidrag till internationellt kulturutbyte	416 800	353 900	357 500	354 400
Bidrag till Stiftelsen Filmform	800 000	800 000	800 000	800 000
Summa	8 506 500	9 182 900	9 415 500	9 352 400

Tabell 6 b Totalt beslutade stipendier och bidrag i kronor åren 2011– 2013 samt utbetalade stipendier och bidrag år 2013. Belopp i kronor.

	Beslutade stipendier			Utb. stipendier
	2011	2012	2013	2013
Totalt, Konstnärsnämnden				
<i>Arbetsstipendier</i>				
Ettåriga	23 350 000	22 140 000	19 210 000	19 210 000
Tvååriga	29 730 000	27 680 000	28 560 000	28 560 000
Femåriga	9 200 000	9 332 000	10 170 000	9 936 000
Summa arbetsstipendier	62 280 000	59 152 000	57 940 000	57 706 000
Stora stipendier	750 000	600 000	750 000	749 996
Långtidsstipendier	10 528 800	11 880 000	11 881 500	11 881 500
Pensionsbidrag	2 720 000	2 500 000	2 320 000	2 320 000
Efterlevandebidrag	30 000	30 000	20 000	20 000
Assistentstipendier	1 035 000	1 500 000	2 000 000	2 000 000
Målinriktade arbetsstipendier	1 629 000	1 690 000	1 365 000	1 365 000
Projektbidrag	16 617 000	19 299 000	18 462 500	18 302 500
Samarbete mellan komponister och musiker	1 932 100	-	-	-
Uruppförande projektbidrag	483 300	-	-	-
Internationella samverkansprojekt	-	-	621 500	805 200
Resebidrag	1 754 500	1 973 500	2 265 000	2 243 000
Bidrag till internationellt kulturutbyte	7 964 800	9 315 000	9 952 000	9 793 023
Utländska konstnärer/expertbesök vid Iaspisateljé	3 719 000	3 736 800	3 726 195	977 600 *
Svenska konstnärer vid Iaspisateljé	760 000	1 160 000	1 160 000	1 160 000
Svenska konstnärer vid utlandsateljé Iaspis	1 712 200	1 415 000	1 850 000	1 065 000
Pilotvistelse inom formområdet	75 000	-	-	50 000
Vistelser och intern. musik- o dansprojekt	1 135 000	960 900	1 677 489	1 602 489
Bidrag till Stiftelsen Filmform	800 000	800 000	800 000	800 000
Transferering till Författarfonden (Långtidsstip.)	2 568 000	2 904 000	2 937 000	2 937 000
Transferering till Författarfonden	5 216 000	5 216 000	5 216 000	5 216 000
Statliga ålderspensionsavgifter (fr o m 2010)	3 500 000	0	0	0
Sammanlagt transfereringar	127 209 700	124 132 200	124 944 184	120 994 338
Övriga omkostnader för stipendie- och bidragsgivning (residenshyror, resor, boende m.m.) - ej transfereringar				10 333 000
Totalt utbetalat för stipendier, bidrag och övriga kostnader i samband med dessa				131 327 338

* Bild- och formkonstnärer: För utländska stipendiater vid Iaspisateljé redovisas utöver stipendiebeloppet övriga kostnader för bl.a. bostad i kolumnen för beslutade medel. I kolumnen för utbetalade stipendier redovisas enbart stipendiebeloppet som har betalats ut till konstnärerna.

Musikområdet, samarbetsprojekten: I tabellen visas samtliga kostnader i samband med samarbetsprojekt/uruppförandena 2011.

Utbetalade transfereringsbidrag: Den totala summan transfereringar är 120 994 338 kr

Kostnader för bidragsgivning (ej transfereringar) är 10 333 000 kr.

Konstnärsnämndens ålderspensionsavgifter har tidigare betalats av Kammarkollegiet och betalas fr.o.m. 2010 ut av nämnden.

Inkomstgarantierna beslutas av Konstnärsnämnden men fördelas av Kammarkollegiet och ingår därför inte i tabellerna.

16,3 milj. kr betalades ut som inkomstgaranti till konstnärer år 2013

Beviljade stipendier och bidrag

Nämndens stipendier och bidrag betalas i allmänhet ut en gång efter en ansökan, men det finns också ett betydande antal som löper över flera år som redovisas i tabell 6 a och b samt under respektive konstområde.

I tabellen nedan visas hur ansökningarna som föranlett nya beslut om stipendier och bidrag fördelades på konstområden. Musiken är det enda område där männen får fler stipendier. Skillnaden i fördelning mellan könen är störst inom dansen och minst inom filmen. Skillnaderna speglar skillnader i antalet aktiva konstnärer som söker stipendier hos nämnden.

Tabell 7. Totalt antal behandlade ansökningar år 2011-2013, uppdelat på konstområde och kön

	2011			2012			2013		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Bild/form									
Antal	2 351	1 649	4 000	2 529	1 709	4 238	2 506	1 788	4 294
Andel i procent	59 %	41 %		60 %	40 %		58 %	42 %	
Musik									
Antal	691	1 243	1 934	614	1 078	1 692	556	1 047	1 603
Andel i procent	36 %	64 %		36 %	64 %		35 %	65 %	
Teater									
Antal	342	201	543	428	319	747	439	282	721
Andel i procent	63 %	37 %		57 %	43 %		61 %	39 %	
Dans									
Antal	509	197	706	533	200	733	527	178	705
Andel i procent	72 %	28 %		73 %	27 %		75 %	25 %	
Film									
Antal	396	344	740	485	422	907	474	436	910
Andel i procent	54 %	46 %		53 %	47 %		52 %	48 %	
Totalt									
Antal	4 289	3 634	7 923	4 589	3 728	8 317	4 502	3 731	8 233
Andel i procent	54 %	46 %		55 %	45 %		55 %	45 %	

Totalt har 8 233 ansökningar behandlats av Konstnärsnämnden under året, en minskning med 1 % eller 84 jämfört med 2012, det år då antalet ansökningar var det högsta i nämndens historia. Över treårsperioden har musiken en svagt nedåtgående trend i antalet ansökningar, filmen en avstannande ökning liksom teatern medan dansen fluktuerar och bild- och form har en svag ökning. Kvinnornas andel av den totala mängden behandlade ansökningar är oförändrad, 55 %.

Nya beslut samt de löpande redovisas under respektive konstområde och i tabell 6 a och b. Musiken är det enda område där männen får fler stipendier. Skillnaden i fördelning mellan könen är störst inom dansen och minst inom filmen. Skillnaderna speglar skillnader i antalet aktiva konstnärer som söker stipendier hos nämnden.

I Stockholms län bor ungefär en femtedel av Sveriges befolkning, men mer än hälften av dem som söker stipendier hos Konstnärsnämnden är bosatta där. Ungefär en tredjedel av de sökande bor i Västra Götaland eller i Skåne. Övriga län står sammanlagt för ca 10 % av ansökningarna.

I de huvudsakligen kollektiva konstformerna musik, teater, dans och film är koncentrationen till de tre storstadsområdena särskilt tydlig, medan den är något mindre bland bild- och formkonstnärer. En förklaring till att så många konstnärer bosätter sig i de större städerna framgår av Konstnärsnämndens stora inkomstundersökning, som visar att många

högskoleutbildade konstnärer söker sig till storstadsområdena för att en större publik och fler arenor att uppträda på. Resultaten av konstnärernas arbete har å andra sidan en betydligt vidare spridning både i Sverige och utomlands, en spridning som också underlättas genom att myndigheten har flera stödformer.

Stora delar av nämndens bidragsgivning följs upp genom redovisningar av de enskilda bidragen. Nämnden får därmed fortlöpande information om hur resultaten av bidragen svarar mot dess syften. Under året har arbetet med uppföljningar av stipendier och bidrag fortsatt att utvecklas genom att fler webbaserade undersökningar och stipendieredovisningar samlats in. Sammantaget stödjer de utökade uppföljningarna nämndens uppfattning att dess stipendier och bidrag är effektiva medel för att ge enskilda konstnärer möjlighet till skapande, utveckling och ökade utkomstmöjligheter.

5.1 Redovisning av bidragsformerna

Det finns några grundformer av stipendier och bidrag som nu används inom alla konstområden: arbetsstipendier, långtidsstipendier, projektbidrag och bidrag till internationellt kulturutbyte. Till synes lika har de ändå i viss mån kommit att användas på lite skiftande sätt för att motsvara områdenas specifika förhållanden. Tillgången på medel har också spelat stor roll för hur stipendiesystemet utvecklats. Inom bild- och form samt musik fördelas ett betydande antal femåriga arbetsstipendier, medan detta mer sällan förekommer inom teater, dans och film. Stipendiebeloppen är generellt högre inom bild- och formområdet, en följd av att storleken på anslaget vilket gör det möjligt att upprätthålla en bredd i stipendiefördelningen samtidigt som stipendiebeloppen är högre.

Arbetsstipendium

Arbetsstipendium är ett konstnärsbidrag som i enlighet med bidragsförordningen (SFS:1976:528) syftar till att mottagarna ska kunna ägna sig åt konstnärlig yrkesutövning under viss tid. I ansökan krävs inget specifikt syfte eller budget och mottagaren åläggs inget återrapporteringskrav. Stipendiet kan i detta syfte tolkas brett och finansiera exempelvis inköp av material och utrustning eller skuldsanering, dvs. genast komma att användas i sin helhet. Stipendiet är inte ersättning för arbete och medför inte att något arbetsgivarförhållande uppstår för Konstnärsnämnden gentemot mottagaren. Benämningarna ”ettåriga”, ”tvååriga” och ”femåriga” anger på hur många år utbetalningarna kommer att spridas.

Ett- och tvååriga arbetsstipendier, s.k. punktstipendier, är skattefria medan fleråriga löpande stipendier enligt skattelagen är beskattade. På de beskattade stipendierna betalas pensionsavgift, vilket finansieras från en separat budget. Punktstipendier kan inte räknas med i den sjukpenningsgrundande inkomsten (SGI) som bl.a. är underlag för sjukpenning, sjuklön och föräldrapenning. Orsaken är att stipendiet inte är inkomst av tjänst och därmed inte heller dras in vid sjukdom eller föräldraledighet. Styrelsen har beslutat att ett arbetsstipendium ska vara på minst 50 000 kr.

Arbetsstipendierna är den mest omfattande form av stöd som nämnden använder och den som de flesta konstnärer ansöker om.

Målinriktade arbetsstipendier

Målinriktade arbetsstipendier är en mellanform mellan vanliga arbetsstipendier och projektbidrag men för mer utforskande arbeten på egen hand. Ett målinriktat arbetsstipendium förutsätter att den sökande preciserar hur stipendiet ska användas och att användningen redovisas i efterhand. Stipendierna är inte beskattade. De målinriktade stipendierna på bild- och formområdet är tvååriga och betydligt större, sammanlagt 240 000 kr, och efter två år ska mottagaren skriftligt beskriva vad stipendiet använts till.

Arbetsgruppen för teater-, dans- och filmkonstnärer delar ut målinriktade arbetsstipendier inom sina konstområden. Ansökningar till målinriktade arbetsstipendier inom teaterområdet uttrycker behov av att förnya arbetssätt och processer för att arbeta fram textmaterial och inom dans och film söker man ofta för fortbildning och utforskande av ny

teknik och uttrycksformer. Stipendieformen har kritiskt diskuterats under året, bland annat för att den varit otydlig och föreslås avskaffas under 2014.

Projektbidrag

Projektbidrag kan enligt bidragsförordningen (SFS1976:528) utgå till målinriktat konstnärligt utvecklingsarbete av mer kostnadskrävande natur. Projektet ska enligt förordningen antas få betydelse för utvecklingen inom det aktuella konstområdet eller vara ett försök att vidga användningen av konstnärlig verksamhet till nya områden i samhället. Nämnden utgår i sin bidragsgivning från att projekt ska ha ett avgränsat mål eller syfte, vara tidsbegränsat, ha en budget och redovisas när det är genomfört.

Sedan 2012 fördelas enligt styrelsens beslut projektbidrag även inom musikområdet. Därmed finns bidragstypen inom alla nämndens områden. Genomsnittsnivåerna på projektbidragen skiljer sig markant mellan konstområdena. År 2013 var genomsnittet inom bild och form 207 000 kr, inom musik 114 000 kr, teater 85 000 kr, dans 116 000 kr och film 105 000 kr. Det kan finnas konstområdesspecifika orsaker till skillnaderna, men den viktigaste faktorn är att det är anslagens storlek som styr de enskilda stödens omfång.

Bidrag till internationellt kulturutbyte

Stödet till internationellt kulturutbyte beskrivs i kapitel 6.

Stora stipendier

Som Konstnärsnämndens stora stipendier räknas stipendier som tilldelas konstnärer utan ansökan och som åtföljs av en särskild motivering. Dessa stipendier är ekonomiskt betydelsefulla och får särskild uppmärksamhet. Nämnden anser det vara av värde att genom stipendierna ge ett erkännande till personer som gjort - och kan förväntas fortsätta göra - betydelsefulla konstnärliga insatser. Avsikten är att uppmärksamheten på stipendiaterna ska stärka deras egen position, och skapa ett ökat intresse som kan bidra till den konstnärliga utvecklingen inom respektive område.

Bildkonstnärsfondens stora stipendium på 300 000 kr tilldelas aktiva bild- och formkonstnärer som med en mycket hög konstnärlig kvalitet har stor betydelse för nya generationer av konstnärer.

Mai Zetterling stipendiet på 200 000 kr ges till en filmregissör med hög konstnärlig kvalitet som vidgar gränserna för kort- eller dokumentärfilm.

Birgit Cullbergstipendiet på 100 000 kr instiftades av regeringen och ges varje år till en ung koreograf.

Dynamostipendiet på 150 000 kr tilldelas en eller fler personer, som på eget uppdrag skapat nya arenor för bild- och formkonstnärer att möta en publik.

Långtidsstipendier

Långtidsstipendierna löper som mest på en period om 10 år och uppgår enligt förordning (SFS 1976:528) årligen till tre basbelopp, år 2013 till 133500 kr. Stipendiet ska enligt bidragsförordningen ge aktiv konstnär, med en under längre tid dokumenterat konstnärlig verksamhet av god kvalitet, arbetsmässig trygghet för att utveckla denna verksamhet. Stipendiet är skattepliktigt och nämnden betalar pensionsavgift på beloppet.

De första 15 långtidsstipendierna inrättades av regeringen år 1992. Samtliga stipendier fördelades då inom Konstnärsnämndens områden. Under de följande två åren inrättades ytterligare 15 långtidsstipendier per år. Dessa nya stipendier delades med Författarfonden. År 1997 beslutade regeringen att ytterligare 57 stipendier skulle inrättas. Antalet långtidsstipendier ökas numera genom regeringens beslut kontinuerligt när medel från den statliga inkomstgarantin för konstnärer frigörs. På grund av att innehavarnas uttag av garantin ökat har under året inga nya långtidsstipendier kunnat inrättas. Det totala antalet år 2013 var 111, varav 89 fördelades av Konstnärsnämnden.

Styrelsen har vid de två senaste större fördelningstillfällena 2007 och 2012 inlett en successiv utjämning av skillnaderna mellan antalet långtidsstipendier inom de olika konstområdena. Av de nio tillgängliga stipendierna 2013 fick varje konstområde två stipendier utom dans som fick ett. För teater, dans och film innebär de senaste två långtidsbesluten en kraftig förstärkning av områdenas resurser från en mycket låg nivå.

Statlig inkomstgaranti

Riksdagen beslutade i maj 2010 att avveckla den statliga garantin för konstnärer (Proposition Tid för kultur 2009/20:3). I promemorian "Avveckling av inkomstgarantier för konstnärer Ku2009/2332/KV utvecklade regeringen förslaget och föreslog att medlen successivt ska föras över till långtidsstipendier. De innehavare som sedan tidigare utsetts till mottagare kommer att fortsatt behålla sin garanti, vilket möjliggörs genom årliga beslut av Konstnärsnämnden och Författarfonden.

Inkomstgaranti för konstnärer beviljades "konstnärer som står för konstnärlig verksamhet av hög kvalitet och stor betydelse för svenskt kulturliv" (SFS 1976:504). Innehavare av garantin utses årligen under sin återstående livstid åter till innehavare av garanti om ej synnerliga skäl föranleder annat. Antalet garantier fastställs av regeringen och uppgick som mest till 157. Vid årsslutet 2013 var antalet innehavare 138.

Under året avled nio innehavare av statlig inkomstgaranti för konstnärer: keramikern Hertha Hillfon, bildkonstnären Einar Höste, författaren Gunila Ambjörnsson, jazzmusikern Rune Carlsson, tonsättaren Anders Eliasson, tonsättaren Sten Hanson, dirigenten Eric Ericson, författaren Folke Isaksson och tonsättaren Maurice Karkoff. Innehavare av garanti utsågs vad gäller författare, översättare och kulturjournalister av Sveriges författarfond och övriga innehavare av Konstnärsnämnden. Ekonomiskt hanteras inkomstgarantin av Kammarkollegiet.

Garantin uppgår per år till ett belopp motsvarande fem gånger prisbasbeloppet, enligt lagen om allmän försäkring. År 2013 var prisbasbeloppet 44 500 kr och garantin uppgick därmed detta år till högst 222 500 kr. Innehavarens egna inkomster kalenderåret två år innan reducerar den utbetalade garantin, vilket sker genom att garantibeloppet minskas med de egna inkomsterna upp till ett basbelopp och med 75 % av inkomsterna därutöver. Den budgeterade summan för inkomstgarantierna till konstnärer var 16,3 mkr för 2013.

Antalet inkomstgarantier minskar när innehavarna avlider eller avsäger sig garantin.

Tabell 8. Totalt antal inkomstgarantier 2013, fördelat på konstområde per 31 dec 2013

Författarfonden					
	Kvinnor	Män	Totalt	Andel (%) av antal IG	Fördelade medel enl. budget
	13	15	28	21 %	3 032 000 kr
Konstnärsnämnden					
Bild/form	18	24	42	31 %	5 473 000 kr
Musik	9	32	41	30 %	5 311 000 kr
Teater	2	4	6	4 %	315 000 kr
Dans	7	2	9	7 %	939 000 kr
Film	3	6	9	7 %	961 000 kr
Övriga		1	1	1 %	222 000 kr
Summa	52	84	136		16 253 000 kr
Totalt i (%)	38 %	62 %		100 %	

Pensionsbidrag

Konstnärsbidrag av pensionskaraktär kan utgå till konstnär som uppnått pensionsålder eller är förtidspensionerad (SFS 1976:528). Sådant bidrag ges på livstid med ett årligt belopp som uppgår till 20 000 kr. Bidraget är skattepliktigt.

Nämnden har i princip upphört med att fördela nya pensionsstipendier. Pensionerade konstnärer som ännu är konstnärligt verksamma hänvisas till nämndens övriga stipendier och bidrag. År 2013 utbetalades 117 pensionsbidrag, en minskning med 12 bidrag sedan året innan. Av mottagarna är 70 % bild- och formkonstnärer. Kvinnornas andel av pensionsbidragen är totalt sett 38 % år 2013. Genom att nya pensionsbidrag inte delas ut förändras inte könsfördelningen genom beslut. Totalt utbetalades 2 340 000 kr som pensionsbidrag (inkluderar ett efterlevandebidrag).

Besluten att inte fördela nya pensionsbidrag har tagits i medvetande om att många konstnärer har låg pension och att pensionsbidraget måste bedömas ha stor betydelse för mottagarna trots att det uppgår till ett relativt litet belopp. Rent principiellt bör enligt nämndens uppfattning konstnärligt verksammas pension tryggas genom mer generella insatser än stipendier och bidrag. Beslut av direkt betydelse för pensionens storlek bör vila på generella regler och vara möjliga att överklaga.

Assistentstipendier

Konstnärsnämnden inrättade särskilda assistentstipendier för bild- och formkonstnärer år 1998. Stipendieformen finns bara inom bild- och formområdet och beskrivs närmare i nästa avsnitt.

5.2 Bild- och formområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till i Sverige verksamma konstnärer inom bild- och formområdet var 65,6 (jfr. tabell 6a) miljoner exkl. inkomstgarantier och indirekta kostnader såsom bostäder och ateljéavgifter, kostnader för resor med mera för ateljévistelser. Det finns flera orsaker till att det samlade beloppet som går till stipendier och bidrag inte har ökat; styrelsen fördelar sedan 2007 långtidsstipendierna jämnare mellan konstområdena och bild- och formkonstnärerna har ända från början haft störst andel av dessa, Bildkonstnärsfondens arvoden bekostas numera av sak medel, och kostnaderna för det internationella programmet har ökat.

Med undantag för inkomstgarantier och långtidsstipendier, som beslutas av styrelsen, fattas beslut om stipendier och bidrag till bild- och formkonstnärer av Bildkonstnärsfonden. Därtill kommer stipendier till de utländska konstnärer som får stipendium i Sverige. Beslut om stöd till internationellt kulturutbyte har delegerats till Iaspisdelegationen, som består av fem ledamöter i fonden. Inom det internationella programmet för bild- och formkonstnärer kompletteras stipendierna med en egen verksamhet som på olika sätt stärker bild- och formkonstnärernas internationella kontakter. Det internationella stödet beskrivs närmare i kapitel 6.

Under året behandlades 4 294 ansökningar inom bild- och formområdet, vilket är en knapp ökning jämfört med året innan. Utlysningen och besluten om utländska ateljévistelser flyttades så att 2014 års ateljévistelser beslutades i december 2013. Det innebär att Iaspis-delegationen beslutat om ateljévistelser både för 2013 och 2014 under året. Totalt var det 2 752 individer som sökte ett eller flera stipendier under 2013. De 505 stipendier som beviljades gick till 443 individer.

Kvinnornas andel av behandlade ansökningar uppgick till 58 %. Totalt beviljades 771, varav 505 var nya stipendier och bidrag, en liten minskning från 2012.

Kvinnorna fick 55 % av de totalt utbetalade nya och löpande stipendierna och bidragen. Inom bild- och formområdet finns 42 konstnärer med inkomstgaranti och 25 konstnärer med långtidsstipendium. Bildkonstnärsfondens femåriga arbetsstipendier utdelas som regel för ytterligare en period av fem år och utgör därmed i allt väsentligt en parallell till långtidsstipendierna. För närvarande finns 55 innehavare av dessa femåriga arbetsstipendier.

Tabell 9. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom bild- och formområdet 2011-2013.

Bild och form stipendier och bidrag	2011			2012*			2013		
Arbetsstipendier 1+2 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	133	80	213	108	81	189	107	70	177
Antal löpande och nya beslut	199	132	331	167	133	300	167	121	288
Belopp i kronor	22 740 000	15 240 000	37 980 000	19 220 000	15 340 000	34 560 000	19 240 000	14 220 000	33 460 000
Arbetsstipendier 5 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	9	6	15	4	5	9	1	4	5
Antal nya och löpande beslut	26	24	50	24	27	51	28	27	55
Belopp i kronor	3 328 000	3 072 000	6 400 000	3 168 000	3 564 000	6 732 000	3 752 000	3 618 000	7 370 000
Långtidsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	0	0	0	3	3	6	1	1	2
Antal nya och löpande beslut	18	15	33	15	13	28	13	12	25
Belopp i kronor	2 311 200	1 926 000	4 237 200	1 980 000	1 716 000	3 696 000	1 735 500	1 602 000	3 337 500
Pensionsbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Löpande beslut	36	62	98	30	57	87	27	55	82
Belopp i kr	720 000	1 240 000	1 960 000	600 000	1 140 000	1 740 000	540 000	1 100 000	1 640 000
Assistentstipendium	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	8	3	11	8	7	15	11	9	20
Belopp i kronor	720 000	315 000	1 035 000	800 000	700 000	1 500 000	1 100 000	900 000	2 000 000
Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	27	15	42	27	21	48	23	20	43
Belopp i kronor	5 584 000	3 699 000	9 283 000	5 389 000	3 755 000	9 144 000	5 344 000	3 566 500	8 910 500
Ateljévistelse i Stockholm ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut ⁵	5	4	9	5	3	8	4	4	8
Belopp i kronor	610 000	580 000	1 190 000	780 000	380 000	1 160 000	470 000	690 000	1 160 000
Internationellt kulturutbyte	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	90	77	167	150	90	240	125	101	226
Belopp i kronor	2 453 000	1 789 000	4 242 000	2 788 000	1 935 500	4 723 500	2 744 500	2 182 500	4 927 000
Ateljévistelse i utlandet ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	1	5	6	6	5	11	5	7	12
Belopp i kronor	245 000	650 000	895 000	725 000	690 000	1 415 000	805 000	1 045 000	1 850 000
Stora stipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	2	1	3	0	1	1	7	5	12
Belopp i kronor	375 000	75 000	450 000	0	300 000	300 000	368 180	81 816	449 996
Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	275	191	466	311	216	527	284	221	505
Antal löpande och nya beslut	412	338	750	432	357	789	410	361	771
Andel löpande och nya beslut i procent	55 %	45 %		55 %	45 %		53 %	47 %	
Belopp i kronor	39 086 200	28 586 000	67 672 200	35 450 000	29 520 500	64 970 500	36 099 180	29 005 816	65 104 996
Belopp i procent	58 %	42 %		56 %	44 %		55 %	45 %	

¹ Ekonomiskt stöd/stipendium för ateljévistelse på Konstnärsnämnden/Iaspis, inkluderar även nyexaminerade.

² Vid ateljévistelse redovisas enbart ekonomiskt stöd/stipendium till konstnären. Kostnader för ateljéhyra, resa, boende m.m. framgår inte av denna tabell.

* Beloppet för 2012 redovisades i årsredovisningen för 2012 utifrån utbetalade medel istället för beslutade. Detta har justerats i årets årsredovisning.

Ansökningarna inom bild- och formområdet vittnar om en bredd när det gäller olika uttryck. Många arbetar inom flera konstområden och söker stöd inom olika delar av nämnden. Bildkonsten tenderar att allt mer ta sig utanför den vita kuben och dyka upp på oväntade platser eller i oväntade sammanhang.

Bild- och formområdet är i hög utsträckning internationaliserat och vissa bild- och/eller formkonstnärer ställer ut mer utomlands än vad de gör i Sverige. I vissa länder inom EU görs nu kraftiga neddragningar inom den offentligt stödda kulturen och det påverkar naturligtvis möjligheterna för konstnärerna att ställa ut utomlands. Samtidigt finns det en omfattande och stark privat marknad inom bildkonsten.

Bildkonstnärsfonden har i sitt arbete med ansökningarna noterat att många svenska bild- och formkonstnärer som varit bosatta och verksamma utomlands under de senaste åren återvänder till Sverige, vilket också skulle kunna vara en följd av det ekonomiska läget i många länder.

Inom bild- och formområdet finns många olika typer av stipendier och bidrag som avser att möta olika behov och situationer. Det kan vara arbetsstipendier på mellan ett och upp till sammanlagt tio år, projektbidrag för större konstnärliga projekt och assistentstipendier för konstnärer i början av karriären. Inom ramen för det internationella programmet Iaspis finns möjlighet att delta i ateljéprogram i Sverige eller utomlands samt bidrag till internationella kulturutbyten. Stipendieformerna kompletterar varandra och fyller en funktion i bild- och formkonstnärernas olika delar av karriären.

Man kan ofta se att de konstnärer som Bildkonstnärsfonden varit med och stöttat i en tidig fas av karriären, genom till exempel ett assistentstipendium eller en ateljévistelse för nyexaminerade, senare följs upp och får arbetsstipendium och projektbidrag därefter. Det går också att se hur de expertbesök som Iaspis-programmet initierat resulterat i att flera svenska konstnärer bjudits in till olika utställningar utomlands.

Bildkonstnärsfonden har under året arbetat vidare med samma stipendie- och bidragstyper som i följande. Bildkonstnärerna dominerar starkt bland de sökande (70 %), därefter kommer konsthantverkarna (8 %) och fotograferna (8 %). Det är också bildkonstnärerna som dominerar bland dem som beviljas stipendium/bidrag. De utgör 68 % av bifallen.

Aktivast när det gäller att söka stipendier och bidrag är personer födda på 1970-talet, därefter kommer de födda på 1980-talet. Sjuettitalisterna är den grupp som får flest bifall och andelen bifall inom gruppen är också större än jämfört med andra åldersgrupper. Hela 94 procent av dem som beviljades ett arbetsstipendium 2013 hade examen från en konstnärlig högskola. Många är runt 30 år när de är färdigutbildade och det är då, i början av karriären, som många är i behov av stipendier och bidrag för att etablera sig. Störst åldersspridning är det bland dem som söker arbetsstipendium, där ansökningarna fördelar sig ganska jämnt mellan olika åldersgrupper fram till den traditionella pensionsåldern, då antalet ansökningar kraftigt minskar. Antalet ansökningar inom internationellt kulturutbyte och utlandsateljéer visar en minskning redan efter 40 års ålder. Assistentstipendiet har flest sökande under 30 år.

År 2013 var den yngste sökande 18 år och den äldsta 83 år gammal. Den yngsta som beviljades ett stipendium var 22 år och den äldsta 81 år. Styrelsen utsåg efter förslag från Bildkonstnärsfonden två nya innehavare av långtidsstipendium, en manlig bildkonstnär och en kvinnlig textilkonstnär.

Förändringar inom utbildningsväsendet speglas i de ansökningar som kommer in till fonden. En del unga konstnärer avstår från en mastersutbildning och söker istället t.ex. ett assistentstipendium som visat sig ge en bra start på en yrkesbana. En förklaring till sådana val kan vara de hårdare kraven på studiemedel som introducerats under senare år; nu räcker inte studiestödet till både förberedande utbildning och masterexamen. Ytterligare en förändring är att utomeuropeiska studenter numera måste betala sina utbildningsplatser, vilket drastiskt minskat antalet utländska studenter som valt att komma till Sverige. Det påverkar alla studenters möjligheter till kunskapsutbyten och internationella nätverk och förmodligen även deras framtida arbets- och inkomstmöjligheter.

En ökad akademisering av konstnärsrollen har skett bland annat genom inrättandet av konstnärliga forskarutbildningar inom samtliga konstområden. Den här utvecklingen har

gjort nämndens stipendier och bidrag till en viktig finansieringsmöjlighet för en växande grupp processinriktade och undersökande bild- och formkonstnärer. Nämndens uppdrag är dock brett och denna grupps behov måste vägas mot andra konstnärers. Utan stöd från olika stipendiesystem kan den ekonomiska situationen bli problematisk för dem som inte kan räkna med intäkter från marknad eller institutioner.

Arbetsstipendium

Under 2013 ändrades nomenklaturen för arbetsstipendierna för att få en enhetlig benämning inom myndigheten. Det tvååriga arbetsstipendiet som tidigare benämndes som målinriktat heter fr.o.m. 2013 bara *tvåårigt arbetsstipendium*.

År 2013 inkom 1 761 ansökningar om arbetsstipendier inom bild- och form, ungefär lika många som i fjol. Av dessa beviljades 10 %. Totalt fördelades 55 ettåriga arbetsstipendier, 122 tvååriga arbetsstipendier och 55 femåriga arbetsstipendier. De ettåriga stipendierna fördelas till dem som inte tidigare fått något större stipendium från Konstnärsnämnden och det gör att inflödet av nya konstnärer i stipendiesystemet blir mycket stort. År 2013 gick 30 procent av de nya arbetsstipendierna till förstagångsmottagare. Eftersom bild- och formområdets arbetsstipendier är på höga belopp och till största delen fleråriga har Bildkonstnärnsfonden utvecklat ett intervallsystem som gör att de som nyligen tilldelats ett arbetsstipendium måste vänta ett antal år innan de kan ansöka om ett nytt arbetsstipendium. Det gör att stipendierna kan spridas på fler personer över tid.

Inom bild- och formområdet finns det sedan tidigare 50 femåriga arbetsstipendier på tre basbelopp per år, d.v.s. samma belopp som ett långtidsstipendium. Bildkonstnärnsfonden beslutade att skapa ytterligare fem arbetsstipendier. De femåriga stipendierna kan efter ansökan beviljas för ytterligare 5 år och utgör då en parallell till långtidsstipendierna.

Bildkonstnärerna stod för 70 % av ansökningarna. Därefter var konsthantverkare (11 %) och fotografer (6 %) de grupper som stod för flest ansökningar.

Könsfördelningen har också legat stabil runt 41 % män och 59 % kvinnor bland de sökande. Fördelningen på de beviljade stipendierna låg 2013 på 60 % till kvinnliga sökande och 40 % till manliga sökande.

Stockholms ateljéstipendium

Konstnärsnämnden inrättade år 2002 tillsammans med Stockholms stad ett särskilt ateljéstipendium för en i Stockholm folkbokförd bild- eller formkonstnär. Förutom ett tvåårigt arbetsstipendium och tillgång till skulptören K. G. Bejemarks tidigare ateljé på Södermalm under två år, innefattar det ett bidrag till en katalog eller annan dokumentation från Bildkonstnärnsfonden samt möjlighet att ställa ut på Kulturhuset, Liljevalchs konsthall eller på annan plats som staden disponerar. Innevarande stipendiat 2012 – 2014 är bildkonstnären Fredrik Hofwander. Nästa stipendiat utses i början av 2014.

Stipendiets kombination av generösa resurser har av innehavarna särskilt lyfts fram av de bildkonstnärer som hittills haft det.

Projektbidrag

Sammanlagt behandlades 554 ansökningar om projektbidrag, något fler än 2012. Kvinnor stod för 60 % av ansökningarna, män för 40 %. Sammanlagt beviljades 43 ansökningar på sammanlagt 8 910 500 kr. Det lägsta bidraget som fördelades var 68 000 kr och det högsta 399 000 kr. Totalt sett har antalet kvinnor som erhållit stöd varit 53 % och de har fått 60 % av stödmedlen.

År 2013 var det genomsnittliga bidragsbeloppet inom bild och form 207 000 kr. Det är vanligt att de projekt som Bildkonstnärnsfonden beviljar bidrag även erhåller stöd från andra bidragsgivare. I årets utlysning ansöktes om sammanlagt 135 543 400 kr. Beviljandekvoten, sökt belopp/beviljat belopp var 6,5 %. Det är uppenbart att det finns ett stort behov av den här sortens fria medel för att kunna finansiera ofta nyskapande konstnärliga idéer.

Typen av projekt som ansökningarna gäller varierar stort; allt ifrån stora projekt där man söker ända upp till 4 miljoner kronor, till mindre projekt där det sökta beloppet ligger på inte mer än 25 000 kr.

Bildkonstnärsfonden har i årets granskning haft extra stort fokus på projekt med anknytning till Umeå2014, men det har, hittills, inte funnits särskilt många ansökningar som direkt kan kopplas till kulturhuvudstadsåret.

Under 2013 gjordes en uppföljning av dem som fått bidrag till kostnadskrävande arbete/projekt åren 2009 och 2010. Svaren vittnar om att bidragen är mycket betydelsefulla. Hela 95 procent svarar att erfarenheterna från projekten varit mycket betydelsefulla och så gott som alla svarar att bidraget påverkat det egna konstnärskapet. Nästan 80 procent av projekten har fått en fortsättning även efter det att den del som Konstnärsnämnden stött har slutförts. Ofta leder projekten vidare till nya uppdrag eller samarbeten. I två tredjedelar av fallen står Konstnärsnämnden för halva finansieringen eller mer och nästan en tredjedel av projekten helfinansieras genom Konstnärsnämnden. Majoriteten av mottagarna svarar att projekten sannolikt inte skulle ha blivit av utan Konstnärsnämndens stöd.

Assistentstipendiet

Vid 2013 års ansökningsomgång inkom 89 ansökningar vilket var ungefär lika många som 2012. Bildkonstnärsfonden fördelade fler assistentstipendier än tidigare år. Totalt fördelades 20 stipendier om vardera 100 000 kr. Stipendiaterna kan välja att nyttja stipendiet under en period på mellan 5-10 månader.

Assistentstipendiet riktar sig till bild- och formkonstnärer i början av karriären och snittåldern på de sökande är 31 år. Kvinnor utgör 64 procent av de sökande och män 36 procent. Av beviljade stipendier utgör kvinnor 55 procent och män 45 procent. 85 procent av de sökande kommer från något av de tre storstadslänen och bland bifallen utgör de 95 procent. Bildkonstnärer står för majoriteten av ansökningarna med 56 procent. Ungefär hälften av ansökningarna gäller assistentvistelser utanför Sverige. De allra flesta söker sig till Tyskland, USA och Storbritannien. Av de 20 som beviljades stipendiet genomför 15 sin assistentperiod utomlands.

Vid granskningen har Bildkonstnärsfonden konstaterat att det skiljer sig ganska mycket vad de sökande beskriver att de kommer att arbeta med som assistenter. Fonden har i sin bedömning prioriterat ansökningar med kvalificerat innehåll och tydliga åtaganden från den assisterade.

Efter avslutad assistentperiod redovisas stipendiet i enkätform. Utvärderingarna visar att stipendiet har stor betydelse för yngre konstnärer att komma in i konstvärlden och få del av en framgångsrik konstnärs nätverk.

De som besvarade enkäten 2013 hade beviljats sina stipendier 2012. Av de 15 stipendiater som beviljades stipendiet assisterade 11 en konstnär i utlandet. Samtliga stipendiater var relativt nyexaminerade. I genomsnitt varade ett assistentstipendium i knappt åtta månader.

Det vanligaste är att genomföra assistentskapet under en sammanhängande period, men några har också valt att dela upp tiden på två och ända upp till fem perioder. Assistenttiden kan gestaltas mycket olika beroende på vem man assisterar. Många konstnärer har parallellt flera assistenter medan andra kanske bara tar emot en assistent vid ett enstaka tillfälle. Arbetsinnehållet varierar också mycket. Många anger att de fått ta en aktiv del i researcharbete, skissarbete och att hjälpa till i den konstnärliga produktionen. Det är också vanligt att stipendiaten får hjälpa till med mer administrativa delar.

Majoriteten är nöjda med samarbetet med den konstnär de assisterade. Stipendiaterna vittnar om ömsesidiga utbyten och etablering av värdefulla kontakter. Många bedömer att assistentskapet förmodligen kommer att ha betydelse för dem och deras framtida utveckling, även om de inte kan peka på exakt vad. Men inblicken i att se hur det är att arbeta som konstnär på heltid och att ta del av nya nätverk är något som flera påtalar. Flera svarande kan redan nu peka på yrkesmässiga kontakter som lett vidare till utställningar eller andra typer av samarbeten. De som genomfört sin assistentperiod utomlands har också fått

in en fot på en ny arena som kanske hade varit svårare att få tillgång till utan assistentstipendiet.

Stora stipendiet

Sedan 1993 utdelas Bildkonstnärsfondens Stora stipendium som numera är på 300 000 kr. Hittills har 11 män och 9 kvinnor fått stipendiet som inte nödvändigtvis utdelas varje år. År 2013 tilldelades stipendiet bildkonstnären Eva Löfdahl.

Dynamostipendiet

Dynamostipendiet inrättades år 2000 för att stödja den som på eget initiativ skapar nya arenor inom den samtida bild- och formkonsten och skapar möjligheter för konstnärerna att möta sin publik. För första gången tilldelades stipendiet en större grupp konstnärer som fick dela på stipendiesumman. 2013 års stipendium gick till 11 bildkonstnärer bakom galleri Verkligheten i Umeå. De delar på stipendiet som är på 150 000 kr.

Analys och uppföljning

Majoriteten av dem som söker stipendium eller bidrag inom bild- och formområdet har långa och gedigna utbildningar både från konsthögskolor och förberedande konstskolor. Bland dem som ansökt om arbetsstipendium angav tre fjärdedelar att de hade gått en konstnärlig högskoleutbildning. Endast 2 % av de sökande saknade konstnärlig utbildning.

Även om utbildningsnivån är hög, så är inkomsterna låga. De som ansöker om arbetsstipendium ska också redogöra för sin taxerade inkomst. Många bedriver sin verksamhet i företagsform och tar inte ut lön i större utsträckning. Bland dem som ansökt om arbetsstipendium var den genomsnittligt taxerade förvärvsinkomsten år 2012 drygt 117 000 kr. Arkitekter och fotografer anger högst förvärvsinkomst, runt 141 000 kr och konsthantverkarna lägst med 111 500 kr. I snitt uppges en tredjedel av den taxerade förvärvsinkomsten komma från konstnärligt arbete. Det innebär att en större del av konstnärernas intäkter härrör från annat arbete och de är därmed ofta s.k. kombinatorer med A- och F-skattesedel. En konstnär som är kombinator kan kvitta ett negativt resultat i den enskilda firman gentemot en löneinkomst. Formgivare och arkitekter redovisar högst andel intäkter från konstnärligt arbete, med 61 respektive 57 % av intäkterna från konstnärligt arbete.

Enkäter, redovisningar och uppföljningar av de olika stipendierna på bild- och formområdet vittnar om stipendiernas och bidragens stora betydelse. Arbetsstipendierna, som utgör det område där Konstnärsnämnden går in med mest pengar, innebär för många att de under en tid har möjlighet att utveckla idéer, experimentera och ägna sig åt konstnärlig utveckling. Stipendiemedlen används framförallt till att finansiera levnadsomkostnader och arbetsmaterial. Många stipendiater framhåller stipendiets betydelse för att få möjlighet till arbetsro. Det är inte ovanligt att stipendiet används för att arbeta inför utställningar i Sverige som gör att resultatet av stipendiet direkt blir synligt för en bred allmänhet. Redovisningarna av arbetsstipendiet visar entydigt att stipendiet bedöms ha betydelse för den egna konstnärliga utvecklingen. De flesta svarar att stipendiet även innebär bättre möjligheter att de närmsta åren försörja sig på sin konstnärliga verksamhet. Förutom den ekonomiska trygghet stipendiet innebär är det många som också pekar på stipendiets betydelse för självkänslan.

En knapp tredjedel av årets arbetsstipendiater hade inte tidigare fått arbetsstipendium. Andelen nya stipendiater visar att stipendiesystemet ger utrymme för nya upphovspersoner, varav en del är relativt nyutbildade. Eventuellt säger den också något om systemets förmåga att bidra till konstnärlig förnyelse och i så fall också till att förverkliga en av regeringens kulturpolitiska prioriteringar under mandatperioden: att förbättra villkoren för den nyskapande kulturen.

I projektbidragen är det framförallt det konstnärliga arbetet och processen som stöds, men en viktig del är också den senare publika presentationen. I regel resulterar projekten i ett flertal publika möten, i utställningar i Sverige och utomlands, i filmer som visas på

festivaler och konsthallar, i publikationer och olika typer av manifestationer. För att stärka konstnärernas möjlighet att få ersättning enligt MU-avtalet har nämnden i ansökan begärt in uppgift om de sökande kommer att få ersättning enligt avtalet i de fall de har en presentation planerad. Bidraget får på så vis en direkt koppling till konstnärspolitikens mål att konstnärer ska kunna basera sin försörjning på sin konstnärliga verksamhet.

Majoriteten av dem som beviljades assistentstipendier 2012, vilka redovisades 2013, hade valt att assistera en konstnär i utlandet. Stipendievistelserna genomfördes i Tyskland, Frankrike, USA och Sverige och varade i genomsnitt 8 månader. Nästan alla som redovisat anger att arbetsuppgifterna de haft under sin assistentperiod varit utvecklande för det egna konstnärskapet. I svaren kan man också utläsa att stipendiaterna har vunnit viktiga erfarenheter hur det är att arbeta som konstnär samt skapat många kontakter för framtiden. Stipendiets styrka är att dess specifika kombination av olika tillgångar; ekonomiskt stöd som gör det lättare att få assistentplats, en kvalificerad och ofta internationell erfarenhet, trovärdighet genom att man blivit utvald bland andra sökande av en kvalificerad urvalsgrupp och slutligen utrymmet för parallellt eget skapande genom att assistenten använder halva tiden till det.

5.3 Musikområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till konstnärer inom musikområdet var ca 22 miljoner kr exklusive inkomstgarantierna. Med undantag för inkomstgarantier och långtidsstipendier, som beslutas av styrelsen, fattas beslut om stipendier och bidrag inom musikområdet av arbetsgruppen för musik efter delegation från styrelsen.

Under året behandlades 1 603 ansökningar inom området, vilket vid en snabb blick ser ut som en minskning med 5 % från året innan, men då saknas en ansökningsomgång för långtidsstipendier vilket fanns med i föregående års statistik. Räknar man bort långtidsansökningarna framträder en mer rättvisande bild vilken visar att det faktiska antalet ansökningar ökat med 8 %.

Kvinnornas andel av samtliga ansökningar uppgick till 35 %. Totalt beviljades 456 bidrag, vilket är en minskning som i huvudsak orsakats av att arbetsgruppen beviljade ett ökat antal fleråriga stipendier med ett högre stipendiebelopp, som i sin tur påverkar det totala antalet bifall.

Kvinnornas andel av antalet beviljade stipendier och bidrag var under året 37 %. Kvinnorna fick 38 % av de totalt utbetalade nya och löpande stipendierna och bidragen, vilket betyder att kvinnornas andel sjunkit från föregående och att området inte uppnår myndighetens mål om statistisk jämställdhet. Inom musikområdet är männen fortfarande i majoritet bland de sökande med 63 %.

Inom musikområdet finns 41 konstnärer med inkomstgaranti och 23 konstnärer med långtidsstipendium.

Området delas upp i konstnärskategorierna musiker (28 %), komponister (12 %) och konstnärer med dubbel kompetens som både musiker/komponister (59 %). Dessa uppgifter tenderar att förändra sig eftersom de som både är musiker och komponister, ibland ansöker som musiker och ibland som komponist. Siffrorna innehåller med andra ord en viss osäkerhet, men en tendens är att andelen med dubbel kompetens och verksamhet ökar. Kvinnornas andel av kategorierna är hos musiker (41 %), hos komponister (20 %) och hos kombinationen (35 %).

Av det totala antalet ansökningar inom musiken, sammanlagt 1603 stycken, gällde 868 arbetsstipendier (en ökning med sju procentenheter) och 236 projektbidrag vilket är den enda bidragstyp där ansökningarna har minskat med 8 % sedan införandet år 2011. Tänkbara orsaker till denna minskning är att antal möjliga bifall inom budgetramarna, är lågt i relation till antalet ansökningar (under 10 %). Det är även rimligt att anta att minskningen kan relateras till att Statens Musikverk etablerats som bidragsgivare på konstområdet. Ansökningar för internationellt kulturutbyte uppgick till 499 ansökningar (en ökning med 21 procentenheter).

Den genomsnittliga åldern på dem som söker ligger på 40 år. Bland bifallen är den genomsnittliga åldern något lägre, 39 år. Komponister har den högsta genomsnittsåldern,

44 år, medan den genomsnittliga åldern för de två andra konstnärskategorierna är 39 år. Den yngsta sökande är 19 år och den äldsta 82 år. Sökande födda på 70-talet utgör en tredjedel av alla ansökningar och står för 34 procent av bifallen. De har en bifallsgrad på 26 procent medan sökande födda på 40- och 50-talen endast har en bifallsgrad på 24 respektive 20 procent. 30-talisterna, är väldigt få till antalet (endast två), har inte fått något bifall. Trots sin förhållandevis låga andel av sökande har 40-talisterna fått ett nästan lika stort utfall som 70-talisterna. Man kan således konstatera att det är något svårare att få ett stipendium efter pensionsåldern, men att de få sjuttioåringar som fortfarande är aktiva och söker stipendium har förhållandevis lätt att få.

Musikområdet har genomgått en stark förändring på kort tid. Förutom förändrade konsumtionsmönster hos publiken vad gäller inspelad musik så har också konsertlivet påverkats av festivalkonkurser, ett minskat antal fasta anställningar, ett minskat antal beställningar. Det fria kulturlivet har blivit ännu viktigare som beställare av kompositioner vilket Konstnärsnämndens undersökning *Musikers och komponisters synpunkter på arrangörer* från 2013 visar. I jämförelse med den undersökning som gjordes av Konstnärsnämnden år 2009 – *Komponisterna i Sverige* -, spelar SVT/SR, länsmusik-organisationerna, kyrkor och orkesterinstitutioner numera en mindre roll. Många vittnar också om att nedläggningen av Svenska Rikskonserter har skapat ett tomrum som ännu inte har hunnit fyllas av nya strukturer och aktörer. Ersättningsnivåerna för musikernas och komponisternas konstnärliga arbete fortsätter att vara låga. Trenden att fler konstnärer inom området startar egna skiv- och/eller produktionsbolag för att komma ut med sin konst håller i sig och en ökande andel gör det som egenföretagare. Även inom smalare genrer ökar fokus på inkomster från kringförsäljning och att finna nya möjligheter att medialisera musiken.

Musikområdet är sedan länge internationaliserat på en hög nivå. Såväl inom den offentligt, som inom den privat finansierade delen av konstområdet. För att nå sin publik och framgångsrikt kunna leva på sitt yrkesval, så är den internationella arbetsmarknaden nödvändig. Det framgår tydligt av redovisningar att bidragen till internationellt kulturutbyte skapar möjlighet för att utvidga såväl sin egen arbetsmarknad, som den för andra svensk musikkonstnärer. I en tid då stora delar av Europa har drabbats av ekonomiska svårigheter riktas ett tydligt intresse emot de svenska musikkonstnärerna.

Inom såväl komposition, inspelning, produktion och marknadsföring ökar tillgången till effektiva digitala verktyg som förutom att effektivisera arbetet även ökar omfattningen av konstnärens egenarbete då de som andra frilansande konstnärskollektiv förväntas vara aktivt närvarande i såväl traditionella som sociala medier.

Arrangörsutredningen som gjorts tillsammans med Kulturrådet vittnar om behovet av aktivitet i relation till de arrangörsnätverk som till stor del drivs på ideell basis. I takt med att kulturredaktionerna på traditionella media har skurits ned, så har såväl konstnärer som arrangörer fått ta på sig ett ökat ansvar för att nå ut till publiken.

Tabell 10. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom musik 2011-2013.

Musik stipendier och bidrag	2011			2012			2013		
Arbetsstipendier 1 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	81	125	206	88	135	223	67	108	175
Belopp i kronor	4 300 000	6 250 000	10 550 000	4 400 000	6 700 000	11 100 000	3 350 000	5 400 000	8 750 000
Arbetsstipendier 2 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	2	2	4	0	0	0	1	5	6
Antal nya och löpande beslut	5	4	9	2	2	4	1	5	6
Belopp i kronor	250 000	200 000	450 000	100 000	100 000	200 000	100 000	500 000	600 000
Arbetsstipendier 5 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	5	6	11	0	0	0	2	3	5
Antal nya och löpande beslut	9	18	27	8	17	25	10	17	27
Belopp i kronor	900 000	1 800 000	2 700 000	800 000	1 700 000	2 500 000	1 000 000	1 700 000	2 700 000
Långtidsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	1	0	1	3	3	6	1	1	2
Antal nya och löpande beslut	10	16	26	9	15	24	10	13	23
Belopp i kronor	1 155 600	2 054 400	3 210 000	1 188 000	1 980 000	3 168 000	1 335 000	1 735 500	3 070 500
Pensionsbidrag ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut	5	16	21	5	15	20	6	14	20
Belopp i kronor	100 000	320 000	420 000	100 000	300 000	400 000	120 000	280 000	400 000
Nationellt vistelsestipendium beslut ²	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut			0			0	0	1	1
Belopp i kronor			0			0	0	80 000	80 000
Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut ³	0		0	6	10	16	9	12	21
Belopp i kronor			0	1 155 000	1 195 000	2 350 000	1 015 000	1 395 000	2 410 000
Internationellt kulturutbyte	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut	48	104	152	78	121	199	85	149	234
Belopp i kronor	471 000	935 000	1 406 000	1 037 600	1 470 800	2 508 400	1 129 000	1 893 000	3 022 000
Vistelse i utlandet ⁴	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut			0			0	4	8	12
Belopp i kronor			0				160 000	480 000	640 000
Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	137	237	374	175	269	444	169	287	456
Antal nya och löpande beslut	158	283	441	191	300	491	192	327	519
Andel nya och löpande beslut i procent	36 %	64 %		39 %	61 %		37 %	63 %	
Belopp i kronor	7 176 600	11 559 400	18 736 000	8 780 600	13 445 800	22 226 400	8 209 000	13 463 500	21 672 500
Belopp i procent	39 %	61 %	100 %	42 %	58 %	100 %	38 %	62 %	

¹ Pensionsbidraget 2013 innehåller även ett efterlevnadsbidrag som tidigare har redovisats i separat tabell i årsredovisningen.

² Det nationella vistelsestipendiet för komponister har beslutats under året som ett försök.

³ Under 2011 fanns ingen möjlighet att söka projektbidrag inom musikområdet.

⁴ Vid vistelse i utlandet gäller ekonomiskt stöd/stipendium till konstnären. Kostnader för studiohyra m.m. redovisas inte.

Arbetsstipendier

Antalet ansökningar om arbetsstipendier inom musikområdet ökade med 7 % från föregående år till 868. Totalt beviljades 186 arbetsstipendier vilket motsvarar 21 % av ansökningarna. 175 stycken ettåriga fördelades på vardera 50 000 kr. Arbetsgruppen valde att höja summan för tvååriga stipendier till 100 000 kr vilket är samma summa som för femåriga stipendier. Man beviljade 6 stycken tvååriga och 5 stycken femåriga stipendier. Antalet löpande femåriga arbetsstipendier uppgår till 27 och antalet löpande långtidsstipendier är 23.

Musikerna stod för 23 % av ansökningarna, komponisterna för 13 % och de som betecknade sig som musiker och komponister för 64 % av det totala antalet. Kvinnors andel av antalet arbetsstipendieansökningarna har minskat med 1 % till 33 %, men i antal ökat marginellt mot föregående år. Kvinnor tilldelades 38 % av beviljade stipendier.

De som sökte arbetsstipendium var i genomsnitt 39 år och stipendiaterna hade samma medelålder. I det senaste årets bidragsgivning kan man konstatera att sjuttioålisterna dominerar med 40 % av bifallen. De ansöker flitigast och andelen bifall inom åldersgruppen är större än inom andra.

Långtidsstipendier

Styrelsen fördelade 9 långtidsstipendier efter inledande beredning i arbetsgrupperna och Bildkonstnärnsfonden. Musikområdet tilldelades två långtidsstipendier som gick till en kvinna och en man.

Nationellt kompositionsresidens

I samband med utvecklingen av det internationella musikprogrammet så blev myndigheten kontaktad av Studio Acusticum i Piteå kommun som ville diskutera förutsättningarna för att tillsammans med Norrbottensmusiken och regionens resurser, inrätta ett regionalt residens.

Efter fördjupade diskussioner valde parterna att i samverkan genomföra ett tidsbegränsat utvecklingsprojekt med ett nationellt residens för i Sverige verksamma komponister.

Ett samverkansavtal mellan Piteå kommun och myndigheten ligger till grund för det nationella kompositionsresidenset vid Studio Acusticum. Konstnärsnämnden bidrar med vistelsestipendiet och del av koordineringskostnader. Piteå kommun och regionen bidrar med personella, rumsliga och tekniska resurser för att komponisten ska få möjlighet att utveckla och fördjupa sitt konstnärskap.

Under 2014 kommer en etablerad komponist som fått ett vistelsestipendium, verka som testpilot under två månader för att komponera musik samtidigt som de utvärderar möjligheten för en sökbar residensverksamhet i Piteå. Se även 6.2 Konstnärsnämndens internationella musikprogram (KIM).

Projektbidrag

Under året har Konstnärsnämnden för andra gången fattat beslut om projektbidrag inom musikområdet, något som sedan lång tid har funnits inom de andra konstområdena. Antalet ansökningar om projektbidrag inom musikområdet minskade med 8 % till 236 stycken. Totalt beviljades 21 stycken bidrag (9 %) på sammanlagt 2 410 000 kr. Musikerna stod för 26 % av ansökningarna, komponisterna för 19 % och de som både är musiker och komponister för 56 % av det totala antalet.

Kvinnors andel av antalet projektansökningar uppgick till 42 % liksom deras andel av bifallen. Det är dock viktigt att poängtera att detta bara avser den sökandes kön och inte hur genusbalansen ser ut i projekten, där flera personer kan ingå.

Genomsnittsåldern på dem som sökte projektbidrag var 43 år och de som beviljades dessa var i genomsnitt 41 år.

Projektbidraget har visat sig viktigt för att konstnärer på eget initiativ ska kunna definiera, experimentera och fördjupa sitt konstnärliga arbete. Bidraget stimulerar samarbetsutveckling med såväl andra konstnärer som yrkesgrupper.

År 2013 var det genomsnittliga bidragsbeloppet inom musikområdet 114 800 kr, en nivå som sjunkit något från föregående år (146 900 kr), då arbetsgruppen i år valt att stödja 31 % fler projekt.

Internationellt kulturutbyte

Texter om denna del av bidragsgivningen återfinns under internationellt kulturutbyte. Som framgår av tabellen ovan har antalet beviljade bidrag ökat med 18 % som en följd av regeringens uppdrag och de 2 miljoner kronor som tillförts området 2012-2014 för utveckling av ett program för internationellt kulturutbyte på musikområdet.

Analys och uppföljning

Musikbranschen fortsätter att förändras. Precis som inom bokområdet så påverkar digitaliseringen och den ökade konsumtionen av digitala utgåvor såväl distributions som konsumtion på musikområdet. Lyssnande i form av strömmande musik visar på fortsatt ökning. Det innebär bland annat att avräkningsmodeller för upphovsrättsersättning måste förändras och till viss mån omförhandlas mellan parterna i musikbranschen. Omställningen kommer att ta lång tid och ett antal rättsfall väntar på domslut i flera territorier. Även inom upphovsrätsorganisationerna omprövas interna fördelningssystem som en följd av minskande försäljning av fysiska exemplar och ökad lyssning i form av strömmar.

Upphovspersoner såväl inom konstmusiken, som inom andra genrer, har en utsatt situation och nämndens stipendier och bidrag får i det här sammanhanget en större betydelse för de enskilda konstnärerna inom musiken. De längre stipendierna delas därför i högre grad ut till komponister då musiker kan söka medel från Kulturrådets frigruppstöd. Med medlen kan upphovspersoner öka utrymmet att skapa nya verk och till att hantera de nya kraven på att själv ta större del i arbetet med att utveckla sin relation till olika publika arenor.

För att ytterligare förstärka komponisternas arbetsmöjligheter utvecklas för närvarande Konstnärsnämndens internationella musikprogram, KIM, som med hjälp av internationellt kulturutbyte, längre arbetsvistelser, samarbetsprojekt och samverkan, initierar och förstärker internationella kontakter. Mer om detta under avsnittet 6.2 KIM.

I en tidigare genomförd enkät som riktades till dem som fått ettåriga arbetsstipendier, visade det sig att stipendiaterna på musikområdet är de som använder störst andel av stipendiet till att täcka levnadsomkostnader (50 %). Musikområdet är också det konstområde där konstnärerna satsar mest på utrustning och teknik (22 %).

Eftersom stipendiernas mål är att fungera som ett komplement till övriga inkomster är det värt att uppmärksamma att musikområdets stipendiater mer än andra använder dem till att täcka löpande levnadsomkostnader. En möjlig orsak kan vara att just musikens ettåriga arbetsstipendier ligger på den lägsta möjliga nivån, 50 000 kr, och att beloppet inte är tillräckligt stort för att räcka till några mer omfattande investeringar.

Projektbidragen är förhållandevis nya som form inom musiken, men i den nya formen kan upphovspersoner själva vara initiativtagare och den aktiva parten. På så vis stärker även projektbidragen konstnärernas position och möjligheter i förhållande till den marknad som allt mer präglas av global koncentration av resurser och inflytande. I huvudsak har de beviljade projekten fördelats till kompositionsprojekt (48 %), konsertproduktion (29 %) och till olika former av utvecklingsprojekt (24 %).

Nämnden fördelar sina stipendier och bidrag även till musikområdet utifrån en sakkunnig bedömning av konstnärlig kvalitet, ekonomiskt behov och lägger stor vikt vid att uppmärksamma konstnärer verksamma i olika delar av landet, inom olika genrer, med olika uttryck och i olika åldrar. Resultatet bidrar till att uppfylla såväl de konstnärspolitiska målen som de mål inom kulturpolitiken som syftar till att främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.

5.4 Teaterområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till konstnärer inom teaterområdet var 7,3 mkr, inkomstgarantier oräknade. Arbetsgruppen för teater- dans- och filmkonstnärer fördelade totalt 194 stipendier och bidrag inom teaterområdet, varav 181 baserades på årets ansökningar. Arbetsgruppen behandlade 721 ansökningar inom teaterområdet, vilket är en liten minskning mot året innan då även långtidsstipendierna utlystes. Utöver dessa ligger ansökningstrycket konstant.

Det är fortsatt fler kvinnor som söker och av de inkomna ansökningarna kom 61 % från kvinnor. Fördelningen av bifall blev 60 % till kvinnor och 40 % till män. Av de totalt beviljade medlen fördelades 58 % till kvinnor och 42 % till männen, i kronor var skillnaden ca 1,1 mnkr.

Styrelsen fördelade två nya långtidsstipendier till en kvinnlig och en manlig teaterregissör. Vid årets slut hade 14 teaterkonstnärer långtidsstipendium. Statlig inkomstgaranti innehades av sex personer från teaterområdet.

Tabell 11. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom teater 2011-2013.

Teater stipendier och bidrag	2011			2012			2013		
Arbetsstipendier 1 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	16	7	23	7	8	15	15	12	27
Belopp i kronor	1 120 000	490 000	1 610 000	490 000	560 000	1 050 000	1 050 000	840 000	1 890 000
Målinriktade arbetsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	6	5	11	10	6	16	4	4	8
Belopp i kronor	406 000	283 000	689 000	565 000	355 000	920 000	220 000	285 000	505 000
Arbetsstipendier 5 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	1		1	0	0	0	0	0	0
Antal nya och löpande beslut	1		1	1	0	1	1	0	1
Belopp i kronor	100 000		100 000	100 000		100 000	100 000	0	100 000
Långtidsstipendier ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut				4	3	7	1	1	2
Antal nya och löpande beslut	5	3	8	8	5	13	8	6	14
Belopp i kronor	642 000	385 200	1 027 200	1 027 000	660 000	1 716 000	1068000	801000	1 869 000
Pensionsbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut	5	6	11	6	5	11	6	5	11
Belopp i kronor	100 000	120 000	220 000	100 000	120 000	220 000	100 000	120 000	220 000
Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	8	4	12	12	6	18	10	7	17
Belopp i kronor	1 042 000	419 000	1 461 000	1 185 000	615 000	1 800 000	862 000	590 000	1 452 000
Internationellt kulturutbyte ²	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal nya beslut	59	45	104	65	49	114	79	48	127
Belopp i kronor	812 500	574 500	1 387 000	736 500	547 700	1 284 200	838 000	468 500	1 306 500
Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	90	61	151	98	72	170	109	72	181
Antal nya och löpande beslut	100	70	170	109	79	188	117	77	194
Andel nya och löpande beslut i procent	59 %	41 %		58 %	42 %		60 %	40 %	
Belopp i kronor	4 222 500	2 271 700	6 494 200	4 203 500	2 857 700	7 090 200	4 238 000	3 104 500	7 342 500
Belopp i procent	39 %	61 %		42 %	58 %		58 %	42 %	

¹ Under 2011 och 2013 fanns inte möjligheten att söka långtidsstipendier.

² Internationellt kulturutbyte inkluderar resebidrag och internationellt kulturutbyte.

Arbetsstipendium

Under år 2013 inkom 143 ansökningar, 20 fler än förra året. Av dessa beviljades 27 eller 18 %. Ett arbetsstipendium inom teater är på 70 000 kr. Teaterområdet har ett femårigt arbetsstipendium som löper sedan 2011.

Målinriktat arbetsstipendium

74 teaterkonstnärer ansökte om målinriktat arbetsstipendium och det var färre än 2012, åtta målinriktade stipendier delades ut. Något fler kvinnor än män ansökte. Genomsnittligt belopp var 63 000 kr. Det målinriktade arbetsstipendiet planeras att utgå 2014 och uppgå i arbetsstipendiet. Därmed kommer samma typer av stipendier att kunna sökas inom alla konstområden.

Projektbidrag

Antalet behandlade ansökningar om projektbidrag var 124 och av dessa beviljades 17 vilket är oförändrat mot året innan. Kvinnor söker i något högre grad och därmed beviljas de något fler bidrag, fördelningen och bifallen var 42 % män och 58 % kvinnor. Genomsnittligt belopp för ett projektbidrag inom teater var ca 85 000 kr för både män och kvinnor.

Resebidrag

Fler ansökte om resebidrag än om internationellt kulturutbyte, av det totala antalet internationella ansökningar avsåg 60 % resebidrag vilket visar att behovet är större för research- och kontaktresor utomlands på den sökandes egna initiativ. Antalet ansökningar om resebidrag ökade med 17 % mot förra året. 25 % av ansökningarna eller 59 stycken resebidrag inom teater beviljades.

Internationellt kulturutbyte

Något färre ansökningar än förra året avsåg internationellt kulturutbyte. Av 155 ansökningar beviljades 68 bidrag eller 42 %. Fler kvinnor än män ansöker. Ansökningarna om internationellt kulturutbyte avser främst gästspel, kontaktbesök, workshops och seminarier. Stödet avser även utländska teaterkonstnärer som bjuds in till Sverige.

Analys och uppföljning

Antalet inkomna ansökningar totalt inom teater är detsamma som föregående år med en liten ökning inom de internationella bidragen. (De redovisas under kapitel 6.3.)

Det är fortsatt fler kvinnor än män som ansöker, särskilt noteras att fler kvinnor under 2013 ansökte om arbetsstipendier. Arbetsgruppen valde därför att dela ut 12 stycken fler 1-åriga arbetsstipendier mot förra året. För att möta det ökade behovet fördelades 27 arbetsstipendier mot 15 året innan, och därmed delades färre projektbidrag och målinriktade stipendier ut eftersom årets budget omfattade samma medel som tidigare. Arbetsstipendierna fördelades relativt jämförbart till 15 kvinnor och 12 män och utöver regissörer och skådespelare som dominerar ansökningarna, gavs även en operaregissör, en mimare samt en cirkusartist arbetsstipendium.

En majoritet, eller ca 90 %, av projektansökningarna kom ifrån teaterverksamma inom storstadsregionerna, varav 75 % ifrån Stockholmsområdet. Andelen sökta arbetsstipendier ifrån verksamma inom Stockholmsområdet var 64 %. Spridningen över landet är ett av kriterierna för fördelningen och ca 20 % av årets arbetsstipendier och projektbidrag gick till teaterkonstnärer utanför storstadsområdena. Men tydligt är att många av de teaterverksamma är inflyttade och ofta knutna till större städer där det finns fler arbetstillfällen i fria grupper eller för egna projekt. Därför blev inte heller spridningen av projekt- och stipendiemedel så stor över landet utifrån de underlag som ansökningarna utgör. De internationella bidragen med mindre utdelade belopp hade högre geografisk spridning än

projektbidrag och arbetsstipendier med högre bidragsbelopp. Inom teaterområdet säger den sökandes geografiska bostadsort inte allt om var arbetet eller den konstnärliga produktionen visas.

Många yrkeskategorier inom scenkonsten återfinns bland årets ansökningar, näst efter skådespelare och regissörer söker scenografer och cirkusartister. Scenografer frilansar i hög utsträckning och arbetsgruppen beviljade därför 6 scenografer arbetsstipendier och projektbidrag. Inom cirkusområdet inkom fler projektansökningar än tidigare år och arbetsgruppen gav 6 cirkusartister arbetsstipendier och projektbidrag mot 3 förra året. Cirkusen håller hög nivå i Sverige med kvalificerade utbildningar och ökad residensverksamhet, vilket genererat bra utvecklingsmöjligheter. Cirkusansökningarna avser ofta föreställningar med bara en eller två medverkande.

Bland ämnen och genrer som varit märkbara under året fanns performance-projekt med digitala element, textbaserade projekt utifrån klassisk litteratur eller estradpoesi, feministiska projekt med normkritiska teman, nycirkusartister som vill utveckla tekniska färdigheter och "community"-projekt som tar avstamp i ungas situation, ofta i nära samarbete med målgruppen. Ansökningar om scenkonst för barn och unga var relativt få. Fem arbetsstipendier beviljades teaterkonstnärer som främst är verksamma inom scenkonst för barn och unga.

Med anknytning till det nationella kulturpolitiska målet att uppmärksamma barns och ungdomars rätt till kultur arrangerade Konstnärsnämnden tillsammans med Kulturrådet en seminariedag om scenkonst för barn och unga med internationell potential. Till seminariedagen inbjöds 35 aktörer inom svensk scenkonst från hela landet till Konstnärsnämndens lokaler för att diskutera frågan och utforska behoven.

5.5 Dansområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till konstnärer inom dansområdet var 8,4 mkr exklusive inkomstgarantier och indirekta kostnader såsom boende och resor med mera för studiovistelser. Med undantag för inkomstgarantier och långtidsstipendier, som beslutas av styrelsen, fattas beslut om arbetsstipendier och projektbidrag inom dansområdet av arbetsgruppen för teater-, dans- och filmkonstnärer. Dansområdets internationella bidrag bereds av en referensgrupp till Konstnärsnämndens Internationella dansprogram (KID) tillsammans med kansliet för att stödja dansens internationalisering. Beslut om dessa bidrag fattas av en delegation inom Konstnärsnämndens styrelse. (Se beskrivning av KID och årets internationella bidragsfördelning i avsnitt 6.4.)

Antalet ansökningar var i stort sett oförändrat; 705 under 2013 och 733 året dessförinnan.

Sammanlagt fördelades genom nya beslut 6 610 000 kr på 194 stipendier och bidrag. KID:s andel av det fördelade beloppet var 2 276 500 kr, som bekostade olika internationella bidrag samt studio- och vistelsestipendier.

Styrelsen tilldelade en danskonstnär ett av årets nio långtidsstipendier. Vid årets slut hade sammanlagt 13 danskonstnärer långtidsstipendier och nio personer från området har statlig inkomstgaranti.

Att det är en stor andel kvinnor verksamma inom området avspeglas i ansökningarna; 75 % kvinnor och 25 % män ansökte om arbetsstipendier och projektbidrag. Att uppnå en helt jämställd fördelning av stipendier och bidrag inom området är därför svårt, men arbetsgruppen strävar mot en jämnare könsfördelning och fördelade 70 % av de totala medlen till kvinnor och 30 % till män.

Tabell 12. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom dans 2011-2013.

Dans stipendier och bidrag	2011			2012			2013		
Arbetsstipendier 1 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	13	8	21	19	6	25	19	7	26
Belopp i kronor	910 000	560 000	1 470 000	1 330 000	420 000	1 750 000	1 310 000	490 000	1 800 000
Målinriktade arbetsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	6	2	8	3	0	3	3	1	4
Belopp i kronor	390 000	80 000	470 000	170 000	0	170 000	180 000	50 000	230 000
Långtidsstipendier ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	0	0	0	5	1	6	1	0	1
Antal nya och löpande beslut ²	5	3	8	8	4	12	9	4	13
Belopp i kronor	642 000	385 200	1 027 200	1 056 000	528 000	1 584 000	1 201 500	534 000	1 735 500
Pensionsbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Beviljade löpande beslut	5	0	5	5	0	5	3	0	3
Belopp i kronor	100 000	0	100 000	100 000	0	100 000	60 000	0	60 000
Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	8	7	15	10	9	19	13	6	19
Belopp i kronor	1 300 000	948 000	2 248 000	1 190 000	1 100 000	2 290 000	1 525 000	695 000	2 220 000
Studiovistelse i Stockholm ³	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	2	4	6	3	2	5	7	1	8
Belopp i kronor	73 000	201 500	274 500	77 600	137 300	214 900	230 000	51 000	281 000
Internationellt kulturutbyte ⁴	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	76	38	114	95	40	135	91	41	132
Belopp i kronor	1 008 500	590 000	1 598 500	1 208 000	490 000	1 698 000	1 197 000	568 500	1 765 500
Vistelse utomlands ³	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	11	3	14	9	6	15	2	1	3
Belopp i kronor	154 000	46 000	200 000	196 000	169 000	366 200	80 000	150 000	230 000
Stora stipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	1	0	1	0	1	1	1	0	1
Belopp i kronor	100 000	0	100 000	0	100 000	100 000	100 000	0	100 000
Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	117	62	184	144	65	209	137	57	194
Antal nya och löpande beslut	127	65	192	157	68	220	148	61	209
Andel löpande och nya beslut i procent	66 %	34 %		71 %	31 %		71 %	29 %	
Belopp i kronor	4 677 500	2 810 700	7 488 200	5 327 600	2 944 300	8 273 100	5 883 500	2 538 500	8 422 000
Belopp i procent	61 %	39 %		65 %	35 %		70 %	30 %	

¹ Under 2011 och 2013 fanns inte möjligheten att söka långtidsstipendier.

² Långtidsstipendier inkluderar löpande och tidigare fattade samt nya beslut.

³ Vid studiovistelse gäller ekonomiskt stöd/stipendium till konstnären, tillkommer gör kostnader för studiohyra m.m.

⁴ Internationellt kulturutbyte inkluderar resebidrag och internationellt kulturutbyte.

Arbetsstipendium

Antalet ansökningar om arbetsstipendier var 75, att jämföra med 81 året innan. 25 arbetsstipendier eller 33 % av ansökningarna beviljades. I ansökningarna anger många dansare och koreografer behov av tid för reflektion och utrymme för utforskande av idéer och utveckling. Arbetsgruppen har beslutat att ett 1-årigt arbetsstipendium inom dansområdet ska vara 70 000 kr.

Målinriktat arbetsstipendium

År 2013 ansökte 38 (2012: 34), danskonstnärer om målinriktat arbetsstipendium som syftar till utforskande, fortbildning och research för konstnärens egen del. Arbetsgruppen beviljade fyra målinriktade stipendier detta år. Under året har arbetsgruppen ifrågasatt behovet av detta stipendium och stipendieformen kommer att föreslås utgå 2014.

Projektbidrag

Inom dansen söker desto fler projektbidrag där syftet också kan vara utforskande och förberedande inför kommande dansverk, men där man har möjlighet att arvoda deltagare, vilket man inte kan med ett målinriktat arbetsstipendium.

Antalet ansökningar om projektbidrag var fler än tidigare år och ökade från 87 till 104 eller med 20 %. Av dessa blev 19 beviljade bidrag om totalt 2 200 000 kr. Projektbidragens fördelning speglade antalet inkomna ansökningar där kvinnorna inkommit med dubbelt så många ansökningar som männen, och även erhöll dubbelt så många bidrag. Genomsnittligt belopp för ett projektbidrag var 117 300 kr för kvinnor och 115 800 kr för män.

Birgit Cullberg stipendiet

Konstnärsnämndens Birgit Cullberg-stipendium om 100 000 kr tilldelades koreografen Malin Elgán.

Analys och uppföljning

Majoriteten av aktörerna inom dansen verkar inom storstadsregionerna och flest i Stockholm. Hela 85 % av antalet projekt- och arbetsstipendieansökningar kom ifrån storstadsregionerna varav 65 % ifrån Stockholm. Arbetsgruppen strävar efter en bred geografisk spridning, något som är svårt att åstadkomma när så få bosatta utanför storstadsregionerna ansöker.

De som ansöker om arbetsstipendier och projektbidrag inom dansområdet är i genomsnitt 38 år, att jämföra med 33 år för dem som söker internationella bidrag inom KID.

Flera anställda inom Dansalliansen ansöker om projektbidrag vilket tyder på att dansare i högre utsträckning utvidgar sitt arbetsfält mot koreografi och därmed skapar sina egna arbetstillfällen.

Många bidrag har under året fördelats till danskonstnärer som verkar mångkulturellt eller har annan bakgrund än svensk. Ett tiotal arbetsstipendier eller projektbidrag gavs sådana dansare/koreografer, och långt fler verkar och samarbetar i kompanier och grupperingar med starka internationella inslag.

En tendens i årets ansökningar är att publiken ofta bjuds in som medskapande att påverka förloppet och att gränsen publik/dansare suddas ut. En del av dansområdet kan ses befinna sig i ett stadie av motreaktion om hur dans "ska" se ut, och i många projektansökningar vill man utforska begreppet dans som t ex kan innebära att söka sig bort från den traditionella dansarkroppen som dansar inför en "passiv" publik.

Man kan också se ett vidgande av begreppet koreografi att omfatta en vidare sfär och ta plats inom andra konstområden som t ex konst, cirkus och musik/ljud. Kollektiva grupper som MELO med sitt fleråriga "Skissprojekt" utforskade bland annat koreografins och arkitekturens variabler applicerade på ljud. Konstnärsnämnden har stött den utvecklingen med både projektbidrag och ett studioresidens.

Utöver dans ges även performance-föreställningar stöd från dansområdet, där resultatet ofta blir lekfullt och vill lösa upp gränserna mellan konstarterna. Ett par projektbidrag gavs även för projekt som i formen av festivaler presenterade konstnärliga processer i performance- och improvisations-föreställningar och i workshops. Dessa initiativ är viktiga då bristen på spelplatser ofta nämns i ansökningarna.

Betydelsen av Konstnärsnämndens bidrag till de enskilda danskonstnärerna syns mycket tydligt i etablerade danssceners programutbud. Som ett exempel kan nämnas att

Dansens Hus under programåret 2013 hade hela 10 produktioner med koppling till givna stöd från Konstnärsnämnden, varav fyra långtidsstipendiater som hade premiär med nya verk.

5.6 Filmområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till konstnärer inom filmområdet var 8,6 mkr samt ca 960 000 kr till inkomstgarantier inom filmområdet. Med undantag för inkomstgarantier och långtidsstipendier, som beslutas av styrelsen, fattas beslut om stipendier och bidrag inom filmområdet av arbetsgruppen för teater-, dans- och filmkonstnärer efter delegation från styrelsen.

Under året behandlades 910 ansökningar inom filmområdet, vilket är en ökning av de årligen inkommande ansökningarna med 50 st eller 5 %. Av ansökningarna kom 52 % från kvinnor och 48 % från män.

Totalt fördelades 150 nya stipendier och bidrag, vilket är något fler än föregående år, men budgeten förstärktes med 500 000 kr. Kvinnornas andel av antal beviljade stipendier och bidrag var 54 %. Av de beviljade medlen i kronor under året fördelades 55 % till kvinnor och 45 % till männen, (ca 880 tkr mer till kvinnor) och det speglar väl de inkomna ansökningarnas fördelning.

Styrelsen fördelade två nya långtidsstipendier till filmområdet, ett till en kvinna och ett till en man. Vid årets slut hade 14 filmkonstnärer långtidsstipendium och nio statlig inkomstgaranti.

Tabell 13. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom film 2011-2013.

Film stipendier och bidrag	2011			2012			2013		
Arbetsstipendier 1 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	7	9	16	12	9	21	8	8	16
Belopp i kronor	560 000	710 000	1 270 000	950 000	690 000	1 640 000	630 000	640 000	1 270 000
Målinriktade arbetsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	3	3	6	6	2	8	7	4	11
Belopp i kronor	260 000	210 000	470 000	470 000	130 000	600 000	410 000	220 000	630 000
Långtidsstipendier ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut				4	3	7	1	1	2
Antal nya och löpande beslut ²	5	3	8	8	5	13	8	6	14
Belopp i kronor	642 000	385 200	1 027 200	1 056 000	660 000	1 716 000	1 068 000	801 000	1 869 000
Pensionsbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	0	2	2	0	2	2	0	1	1
Belopp i kronor		40 000	40 000		40 000	40 000		20 000	20 000
Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	18	14	32	13	20	33	17	16	33
Belopp i kronor	2 068 000	1 560 000	3 628 000	1 530 000	2 185 000	3 715 000	1 835 000	1 635 000	3 470 000
Internationellt kulturutbyte ³	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	44	38	82	40	32	72	46	40	86
Belopp i kronor	508 500	565 800	1 074 300	523 000	553 900	1 076 900	602 000	547 500	1 149 500
Stora stipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	1	1	2	0	1	1	1	0	1
Belopp i kronor	100 000	100 000	200 000	0	200 000	200 000	200 000	0	200 000
Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Nya beslut	73	65	138	75	67	142	80	70	150
Antal nya och löpande beslut	78	70	148	79	71	150	87	75	162
Andel nya och löpande beslut i procent	53 %	47 %		53 %	47 %		54 %	46 %	
Belopp i kronor	4 138 500	3 571 000	7 709 500	4 529 000	4 458 900	8 987 900	4 745 000	3 863 500	8 608 500
Belopp i procent	54 %	46 %		50 %	50 %		55 %	45 %	

¹ Under 2011 och 2013 fanns inte möjligheten att söka långtidsstipendier.

² Långtidsstipendier inkluderar löpande och tidigare fattade samt nya beslut.

³ Internationellt kulturutbyte inkluderar resebidrag och internationellt kulturutbyte.

Många filmare med annan etnisk bakgrund än svensk ansökte under året och de återfinns framförallt inom dokumentärfilmgenren. Arbetsgruppen har en pågående diskussion om mångfaldsbegreppet och granskar ansökningarna utifrån ett mångfaldsperspektiv, och har under året tilldelat flera stipendier till filmare med annan bakgrund än svensk eller med en mångkulturell praktik.

Arbetsstipendium

Arbetsgruppen behandlade 158 ansökningar, vilket var 23 % fler än förra året och av dessa beviljades 16 stycken eller 11 %. Könsfördelningen var jämn både för behandlade ansökningar och utdelade stipendier. Ett arbetsstipendium inom filmområdet är på 80 000 kr. De utdelade ettåriga stipendierna gick till flera filmare med mångårig verksamhet bakom sig, varvat med stipendier till debutanter inom olika filmgenrer. En filmkonstnär tilldelades ett 2-årigt stipendium.

Målinriktat arbetsstipendium

Något färre ansökningar om målinriktat arbetsstipendium än året innan behandlades och av 43 inkomna beviljades 11 stipendier. Fler kvinnor än män ansökte och sju stipendier tilldelades kvinnor. Snittbeloppet för ett målinriktat stipendium var 57 000 kr. Sex stipendier gavs till filmare utanför Stockholmsområdet.

Det målinriktade arbetsstipendiet planeras att utgå 2014 och medlen användas till vanliga arbetsstipendier, ett led i arbetet med att samma typer av stipendier ska kunna sökas inom alla konstområden.

Projektbidrag

Antalet behandlade ansökningar om projektbidrag var 317, vilket är 10 fler än 2012, och av dessa beviljades 33 stycken eller 11 %. Könsfördelningen var relativt jämn både för behandlade ansökningar och utdelade stipendier, dock fick kvinnorna 7 % högre belopp. Snittbeloppet för ett projektbidrag inom film var 105 000 kr.

Resebidrag

Betydligt fler, 230, ansökte om resebidrag än om bidrag till internationellt kulturutbyte. Av samtliga internationella ansökningar gällde 75 % resebidrag, vilket visar att på ett stort behov av stöd för bidrag till research- och kontaktresor utomlands på filmarnas egna initiativ. 23 % av ansökningarna eller 86 stycken resebidrag beviljades.

Internationellt kulturutbyte

Antalet ansökningar om bidrag till internationellt kulturutbyte ökade. Av 78 ansökningar beviljades 86 eller 45 %. Marginellt fler kvinnor än män ansöker. Ett mindre antal ansökningar gällde inbjudningar av filmkonstnärer för utbyten i Sverige och 10 sådana utbyten fick stöd. Flest ansökningar grundas på inbjudningar till filmfestivaler, workshops och seminarier samt att filmare inbjuds att hålla föredrag om sina filmer.

Konstnärsnämndens Mai Zetterling stipendium

2013 års Mai Zetterling stipendium om 200 000 kr tilldelades regissören Mia Engberg.

Analys och uppföljning

Inom projektbidrag och arbetsstipendier ökade filmansökningarna med hela 15 %. Konkurrensen är därmed stor eftersom ca 10 % av dessa ansökningar kan bifallas. 36 filmkonstnärer av 285 sökande erhöll olika arbetsstipendier varav ett var tvåårigt. Arbetsgruppen vill inte låsa upp budgetutrymme genom att fördela flera 2- eller 5-åriga arbetsstipendier.

Ansökningarna avser främst utveckling och produktion av dokumentär-, kort-, och animationsfilm. Det förekommer att filmregissörer som arbetar med manusutveckling av fiktionsfilm ansöker, men inte i så stor utsträckning då medlen i huvudsak avser att stötta annan film än lång spelfilm.

Ett brett spektrum av filmare och filmprojekt gavs stöd, varav många som experimenterar med uttrycksformer främst inom kort- och animerad film. Inom dokumentärfilmen beviljades såväl personligt färgade historier, nedslag i miljödebatten och socialt drabbande filmer bland annat om barn som bevittnar våld. Flera bidrag har gått till projekt med flyktingfrågan som tema, där många filmare har en egen personlig koppling.

Många ansökningar håller hög kvalitativ nivå och vittnar om att filmskapare de senaste åren utvecklat förmågan att formulera sina projektidéer, delvis en effekt av olika masterutbildningar på landets filmhögskolor och att man numera pitchar sina filmer i högre utsträckning. Många dokumentära filmprojekt behöver internationell finansiering. Paketeringen av filmerna ställer höga krav i tidigt skede för att klara konkurrensen med andra

internationella projekt. Flera resebidrag eller projektbidrag gavs som stöd till filmare för att ta fram den viktiga pilotfilmen som behövs i dessa sammanhang.

Bidragen används ibland till avgörande research och manusarbete där målet är en mer personlig och konstnärligt utmanande film, både ämnad för biosalongen och annan visning. Några filmare valde att visa sina filmer i olika utställningssammanhang.

Flera projektbidrag och målinriktade arbetsstipendier har gjort det möjligt att utforska nya digitala animationsmöjligheter, ofta i samband med mer hantverksmässiga utföranden varav flera filmer med nämndens stöd har nått framgångar på festivaler under året. Konstnärsnämndens bidrag nämns i många återredovisningar som helt avgörande för att kunna producera film med hög kvalitet, och i många fall för att färdigställa sin film.

Nämndens bidrag har också riktats till ett par filmer inom transmedia, vilket syftar på att filmen aktualiseras i sociala medier, web och andra visningsfönster under produktions-tiden långt före premiär. Därmed kan miljoner tittare nås tidigt och under kort tid.

Enstaka filmprojekt genomförs enbart med Konstnärsnämndens medel. Mer vanligt är att man behöver många olika finansieringskällor, vilket gör att det kan ta flera år att färdigställa vissa filmer. Ett bidrag från Konstnärsnämnden kan öppna många dörrar. Filmmare betonar betydelsen av att i ett tidigt skede få stöd från Konstnärsnämnden; både för att det underlättar att få andra stöd, men främst som en viktig bekräftelse på sin projekttid och sitt konstnärskap.

5.7 Övergripande analys och uppföljning stipendier och bidrag

Bidrag följs upp genom att mottagarna beskriver resultat och erfarenheter av det arbete eller projekt de använt pengarna till. Redovisningarna läses och diskuteras av ledamöterna i de beslutande grupperna och av respektive handläggare och är en viktig grund för myndighetens arbete.

Utöver dessa löpande uppföljningar har myndigheten gjort allt fler enkätundersökningar för att kunna spegla stipendiernas betydelse för stipendiaterna på både kortare eller längre sikt.

Genom enkäter har nämnden samlat in mottagarnas erfarenheter från flera konstområden av

- ettåriga arbetsstipendier (alla områden)
- internationellt kulturutbyte (alla områden)
- projektbidrag (bild och form, teater, dans och film).

Inom bild- och form har nämnden sedan mitten av 1990-talet årligen samlat in synpunkter på de tvååriga arbetsstipendier som är områdets dominerande form av arbetsstipendium.

Enkäter har nu också ställts till de bild- och formkonstnärer som haft

- ateljévistelse i Stockholm
- ateljévistelse i utlandet

För varje enkät får nämnden in ett stort antal frisvar som lyfter fram sådana aspekter på stipendiernas betydelse som inte fångas i de fasta frågorna. Frisvaren innehåller ofta uppgifter om att nämndens stöd varit början på en viktig konstnärlig utveckling, att pengarna frigjort tid, lyft bort en pressande oro för försörjningen, att man fått en ekonomisk grund att genomföra viktiga arbeten som når fram till en presentation i en offentlighet. Ständigt återkommande är också en upplevelse av förtroende kopplat till ett stipendium som fördelas av kollegor och professionella inom respektive område och som inte är har några andra ändamål än konstnären och den konstnärliga utveckling som mottagaren arbetar med.

Arbetsstipendier

Nämndens riktade 2012 en enkät till totalt 727 personer inom samtliga konstområden som hade eller nyligen hade haft ettårigt arbetsstipendium. Svarsfrekvensen var 53 %.

Nästan 91 % svarar att de bedömer att stipendiet har gjort att de inom de närmsta åren har bättre möjlighet att försörja sig på sin konstnärliga verksamhet än de hade före stipen-

diet. Nästan 99 % svarar att de anser att stipendiet har haft betydelse för deras konstnärliga utveckling.

En majoritet, drygt 80 % och flest bildkonstnärer, svarar att de tack vare stipendiet kunnat ägna mer tid åt sitt konstnärliga arbete. Frågans relevans för dem som verkar som anställda inom kollektiva konstformer kan diskuteras, men även där menar en betydande del att deras tid för konstnärligt arbete ökat.

Av de 338 som svarat på frågan om hur det arbete de genomfört med hjälp av stipendiet presenterats offentligt framgår att man i snitt visat sitt arbete på minst 2-3 sätt. Det vanligaste är att man presenterat sitt arbete i konsert-/turnéform, i en utställning, föreställning eller som fonogram. Men även i form av en bok, seminarium, radio/tv och filmvisning.

Undersökningens resultat tyder på att det ettåriga arbetsstipendiet väl uppfyller målen att ge ökad tid till konstnärlig verksamhet, att det bidrar till konstnärlig utveckling och att det ökar möjligheterna för konstnärerna att försörja sig på sin konstnärliga verksamhet.

Projektbidrag

Bidraget ger konstnärer chans att förverkliga konstnärliga projekt av större omfattning eller med en mer experimentell och forskande inriktning som sällan ryms inom den vanliga verksamheten. De många ansökningarna speglar en stor idémässig bredd och ger Konstnärsnämnden möjlighet att tidigt stödja viktiga nya utvecklingar inom de olika områdena.

Bidraget har också den förtjänsten att det stimulerar till samarbeten mellan konstnärer och gynnar på så vis ofta konstnärlig utveckling och arbetsmöjligheter för fler än den som mottar bidraget. Behovet av ett fritt och obundet stöd till konstnärernas egna projekt är mycket stort och bara en mycket liten del av ansökningarna kan få stöd från Konstnärsnämnden. Bidraget bedöms väl uppfylla de syften som anges i förordningen.

En enkät skickades ut under oktober månad 2013 för att undersöka de mer långsiktiga effekterna av Konstnärsnämndens projektbidrag för konstnärer inom bild, form, teater, dans och film. Musikområdet är inte med i enkäten, då inget projektbidrag fördelades under perioden. Enkäten gick ut till 194 personer som beviljats projektbidrag 2009 eller 2010. Omkring 82 % har svarat på enkäten.

Bidraget är ofta starten på ett mer långsiktigt konstnärligt arbete, vilket illustreras av att 78 % av projekten fortsätter efter att det som man fick bidrag för genomförts. Detta tillsammans med inlämnade projektredovisningar visar att bidraget har stor betydelse för den konstnärliga utvecklingen.

Det är alltid ont om fria medel för konstnärligt utvecklingsarbete och de som behöver finansiering för sådant får ofta vända sig till flera instanser. För dem som får projektbidrag från Konstnärsnämnden är nämnden huvudsaklig finansiär av 57 % av projekten. Inom bild- och formområdet är nämndens andel av finansieringen betydligt högre.

Konstnärsnämndens bidrag är avgörande för genomförandet för en stor majoritet av projekten; hela 81 % svarar att projekten inte hade genomförts utan nämndens bidrag.

I stort sett alla svarande är nöjda med resultaten av sina projekt. Tre fjärdedelar svarar till och med att de är mycket nöjda med resultatet. Att erfarenheterna är så positiva kan förstås som att de projekt som får stöd bygger på idéer som hunnit utvecklas tillräckligt för att få en övertygande beskrivning i en ansökan. Att vara projektägare och driva ett projekt innebär för de allra flesta viktiga erfarenheter. Drygt 85 % bedömer att erfarenheterna från projektet varit mycket betydelsefulla, övriga 15 % att de varit betydelsefulla.

Drygt 97 % av alla svarande menar att projekten haft betydelse för det egna konstnärskapet och 51 % svarar till och med att det haft avgörande betydelse. Det är framförallt bland de yngre konstnärerna som erfarenheterna från projekten bedöms som särskilt betydelsefulla. Resultaten stärker nämndens uppfattning att projektbidragen är viktiga redskap för utvecklingen inom de aktuella konstområdena.

Det är intressant att jämföra de behov som beskrivs i ansökningarna med de möjligheter som de avsatta projektmedlen erbjuder. Man måste då vara medveten om att tillgången på medlen också påverkar konstnärernas benägenhet att göra ansökningar.

Tabell 14. Projektbidragsbeslut 2013.

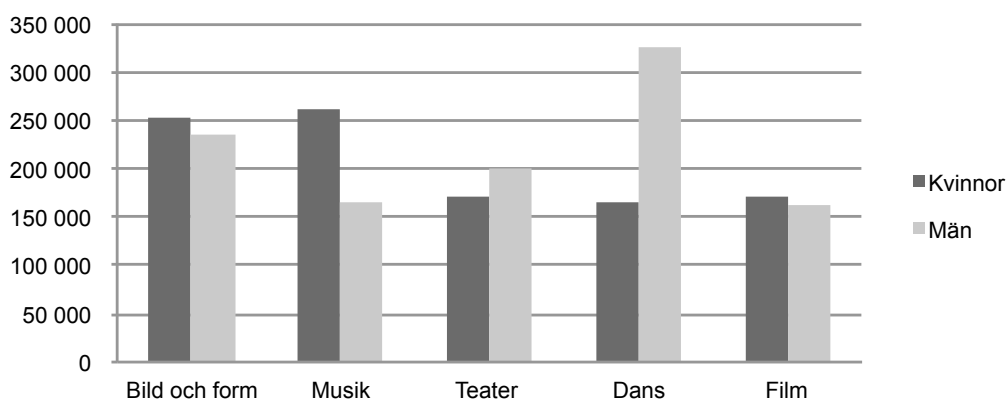
Projektbidrag	Andel bifall	Beviljat av totalt sökt belopp
Bild och form	8 %	7 %
Musik	9 %	5 %
Teater	14 %	6 %
Dans	18 %	10 %
Film	10 %	7 %
Totalt	10 %	7 %

En av 10 projektansökningar beviljas stöd och av totalt sökta projektmedel beviljades 7 %.

Dansen har både störst andel bifall och andel beviljat av totalt sökt belopp. Bild- och form har minst andel bifall och andel beviljat av totalt sökt belopp.

Män har tidigare ansökt om högre belopp än kvinnor. Den bilden stämmer inte längre. Det genomsnittligt sökta projektbeloppet 2013 var 211 000 kr, kvinnor sökte 219 000 kr och män 202 000 kr. Inom bild- och form, musik och film sökte kvinnor högre belopp än män, inom dansen sökte männen avsevärt mer än kvinnorna.

Diagram 3. Genomsnittlig storlek på sökta projektbidrag under 2013

Skillnaderna utjämnas i stor utsträckning när bidragen fördelas inom teater och dans. Männen inom musiken får däremot i genomsnitt mer stöd till sina projekt, trots att kvinnorna sökte högre belopp. Inom bild- och form ökar gapet till kvinnornas fördel.

Stora stipendierna

Nämnden har inte gjort några särskilda insatser för att utvärdera de s.k. stora stipendierna. Det skulle inte räcka med att efterfråga data och bedömningar från stipendiaterna själva, eftersom ett viktigt syfte är att synliggöra och stimulera till fortsatt konstnärlig utveckling. De relativt stora stipendiebeloppen torde ge goda förutsättningar för framstående och viktiga konstnärer att fortsätta utvecklas.

Mottagarna av de stora stipendierna får särskild uppmärksamhet vid utnämningen och det offentliga överlämnandet innebär ett erkännande genom att placera mottagaren i ett sammanhang av framstående kollegor. Den uppmärksamhet som riktas mot stipendiaterna stärker deras egen position, men skapar dessutom ett ökat intresse som i sin tur kan bidra till den konstnärliga utvecklingen inom respektive område.

Långtidsstipendier

En större undersökning av långtidsstipendiernas betydelse gjordes 2011. I den speglades erfarenheter från konstnärer som haft stipendiet nyligen eller längre tillbaka i tiden. Rapporten publicerades 2012. Det är sammantaget en stark och tydlig bild som visar att stipendiet är mycket betydelsefullt och att innehavarna utan det inte hade kunnat verka konstnärligt på den nivå man gör idag. Många talar om att de kunnat fördjupa sitt konstnärskap och möta publiken med verk av högre kvalitet än annars och som en följd av det har bättre förutsättningar för fortsatt konstnärligt arbete på en hög nivå. Rapporten stärker uppfattningen att långtidsstipendierna uppnår de syften som anges i förordningen.

Pensionsbidrag

Nämnden har inte närmare undersökt pensionsbidragens betydelse för mottagarna eftersom några nya mottagare inte utses och de beslutade bidragen inte kommer att omprövas, men får återkommande bevis för att ett relativt blygsamt årligt belopp har stor betydelse i en ofta pressad ekonomisk situation efter ett liv som yrkesverksam konstnär.

Kvalitetsaspekter

Bidragsgivningens kvalitet kan bland annat bedömas genom en värdering av resultaten i de enkäter som gjorts. Eftersom de riktas till konstnärer som i hård konkurrens med kollegor får eftertraktat stöd bör man förvänta sig mycket tydliga och positiva svar från mottagarna på frågor om deras betydelse. Det är inte orimligt att förvänta sig resultat på 90% eller däröver på frågor om den som fått ett projektbidrag eller ett arbetsstipendium är nöjd med resultatet eller om bidraget varit betydelsefullt för den konstnärliga utveckling. De enkäter som gjorts innehåller överlag bedömningar som ligger på denna mycket höga nivå. I sina skriftliga redovisningar utvecklar mottagarna sina överlag mycket positiva erfarenheter av erhållna bidrag.

Bidragen uppfyller bidragsförordningens syfte att ge konstnärerna ekonomiska förutsättningar för en period av mer koncentrerat konstnärligt arbete, de ger även möjlighet till experiment och nydanande inom konstnärlig verksamhet.

Bidragsförordningen, Förordning (1976:528) om bidrag till konstnärer, pekar ut ett antal kriterier som nämnden ska ta hänsyn till när den fördelar stipendier och bidrag, nämligen att det är viktigt att ”konstnärer som är bosatta i olika delar av landet och företrädare för olika konstnärliga genrer, stilar och tekniker kommer i fråga.” Stipendiefördelningens kvalitet måste bland annat bedömas utifrån hur dessa kriterier styr besluten.

Åldrar

Yrkesverksamma konstnärer ska oavsett ålder kunna få del av det stöd som staten fördelar till enskilda. Visserligen nämns inte ålder som ett bidragskriterium i Förordning (1976:528) om bidrag till konstnärer, men nämnden är väl medveten om att inom de flesta konstnärliga yrken kan man fortsätta en verksamhet på hög nivå högt upp i åren. Olika generationer av konstnärer uttrycker sig olika. En bred åldersfördelning på stipendiaterna är därför viktig för att få en bredd på de uttryck som stöds. Diskrimineringslagen ger ytterligare anledning att beakta ålder, eftersom den förbjuder att någon missgynnas på grund av ålder.

Vid fördelningen av stipendier finns sedan länge ålder med som en aspekt. Den sammanlagda bilden av åldersfördelningen på de förslag som grupperna tar fram under beredningen bedöms och större avvikelser justeras för att man ska få en spridning över åldrar som uppfattas som rimlig. Rimligheten bedöms utifrån hur ansökningarna fördelas på olika åldersintervall. Det är nu sjuttioåringarna följda av sextioåringarna som är flitigast att ansöka och det är också de som får merparten av stipendierna. Stipendier och bidrag fördelas dock på i princip alla de åldersgrupper som finns bland de sökande. Den genomsnittliga åldern på stipendiaterna är lägst inom dansen, men det gäller även för områdets sökande.

Sammantaget är stipendiaterna genomsnittligt något yngre än de sökande som grupp. De förklaras av att i de högre åldrarna är konstnärerna inte lika aktiva.

Konstnärliga genrer, stilar och tekniker

Det finns en stor bredd i de konstnärliga uttryck som myndigheten stödjer. Konsten utvecklas och nya former prövas, försvinner eller bildar skola och blir upptagna i det som betraktas och bedöms som konst inom alla konstformer. De val som nämnden gör präglas av en positiv öppenhet mot förändringar. Konstnärerna uppfattar detta och känner sig välkomna att söka sig i riktning mot det oprövade. Det ställer stora krav på att nämnden fortlöpande ser, tolkar och bejakar förändringar som bedöms ha de kvaliteter som krävs. I de tidigare konstområdesavsnitten speglas delar av denna process, som inte självklart kan kvantifieras. Inom varje område finns gott om exempel på denna utveckling som bygger på att nämnden lägger ner stort arbete på att rekrytera väl orienterade ledamöter till sina beslutande grupper och att den sedan länge utvecklat sin syn på vikten av att tätt följa konstnärerna.

En av regeringens kulturpolitiska prioriteringar är att stödja den nyskapande kulturen. Myndigheten bedömer att de fria medel den fördelar med stor bredd och nära koppling till konstnärernas behov bidrar till att förverkliga det målet.

Regional fördelning

De aktiva konstnärerna verkar över hela landet och i internationella sammanhang, men de bor i mycket stor utsträckning i tre storstadsregioner. Nämndens bidrag fördelas i stora drag i proportion till var konstnärerna valt att bo. Beslutsgrupperna har enligt förordning regional tillhörighet som ett av sina kriterier i beredningsarbetet. Ibland hävdas att förordningen kräver att alla delar av landet vid varje större fördelning av stöd ska komma ifråga. Det är inte nämndens tolkning och med tanke på hur storstadsbundna de yrkesverksamma konstnärerna är i sitt boende, skulle en sådan tolkning inte gå att praktisera i bidragsgivningen. Förordningens anvisning om att stipendierna ska fördelas till konstnärer boende i olika delar av landet kan tillämpas så att minst 10 % den samlade bidragsgivningen bör fördelas utanför de tre storstadsregionerna.

Tabell 15. Regional fördelning av årets behandlade anökningar och beslutade bidrag.

	Andel av ansökningar	Andel av medel
Stockholms län	57 %	59 %
Region Skåne	13 %	15 %
Region Västra Götaland	16 %	15 %
Övriga regioner	14 %	11 %
Totalt	100 %	100 %

11 % av medlen för årets nya stipendie- och bidragsbeslut fördelades utanför storstadsregionerna. Andelen ansökningar från övriga landet var 14 %.

Samtliga län får del av nämndens resurser, men några av dem får det i mycket liten omfattning. Detta är också län som har väldigt få konstnärer som söker stöd från nämnden.

Konstnärsnämnden ska enligt sin instruktion (SFS 2007:1199) i sin verksamhet integrera ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv.

Jämställdhet

Statistisk jämställdhet tillämpas i stipendiefördelningen. Det innebär att ettdera könet är representerat med eller förfogar över resurser till minst 40 % med målet att uppnå en 50-50 % fördelning.

Andelen kvinnor och män varierar starkt mellan konstområdena. Båda könen har tillgång till mer än 40 % av de totala resurser som beslutades under året. Skillnaderna är störst mellan musiken och dansen. Inom musiken och än mer inom dansen är 40 % svårt att uppnå, utan att kraftigt förfördela eller överkompensera konstnärer av det ena könet. Här har nämnden accepterat att de manliga danskonstnärernas andel av i år beviljade belopp når upp till 30 %. Inom både musik och dans gör nämnden en mindre justering för att stödja det underrepresenterade könet. Trots denna justering når musiken i år inte jämställdhetsmålet att 40 % av resurserna ska fördelas till det underrepresenterade könet. En bidragande orsak var att de nya samarbetsparter som knutits till det internationella programmet KIM valde att ur jämställda förslagslistor välja ut manliga stipendiater till de utländska vistelserna.

Tabell 16. Procentuell fördelning av under 2013 behandlade ansökningar, beslut och belopp

Andelar ansökningar, bifall och belopp						
	Ansökningar		Bifall		Belopp	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Bild och form	58 %	42 %	57 %	43 %	58 %	42 %
Musik	35 %	65 %	37 %	63 %	38 %	62 %
Teater	61 %	39 %	60 %	40 %	57 %	43 %
Dans	75 %	25 %	71 %	29 %	70 %	30 %
Film	52 %	48 %	53 %	47 %	53 %	47 %
Totalt	55 %	45 %	53 %	47 %	54 %	46 %

Under året gav nämnden SCB i uppdrag att studera stipendiefördelningen under åren 2001, 2006 och 2011. Studien gjordes i första hand för att belysa hur nämnden uppmärksammade sökande med utländsk bakgrund, men visade också hur ansökningar och beslutade stipendier fördelades på kvinnor och män. År 2001 stod män för drygt 50 procent av ansökningarna, år 2011 hade den andelen minskat till 46 procent. Skillnaderna mellan könen har minskat även när det gäller andelen bifall. År 2001 var det större andel bifall bland män än bland kvinnor. År 2011 var andelen bifall något större bland kvinnor.

Under 2013 inleddes ett arbete på att fördjupa integreringen av jämställdhetsaspekter i verksamheten som en förberedelse för deltagande i det omfattande JIM-projektet. En viktig del i projektet är att utveckla modeller för hur jämställdhetsaspekter bättre integreras i beredningen av ansökningar.

Mångfald

Begreppet mångfald i förhållande till stipendie- och bidragsfördelningen har flera aspekter. En grundläggande del är vilket ursprung de sökande har. Den nämnda SCB-undersökningen visar att personer med utländsk bakgrund under alla tre åren stått för knappt 20 procent av ansökningarna.

När det gäller andelen bifall var det 2001 något större andel av dem med svensk bakgrund som fick bifall än av dem med utländsk bakgrund. Åren 2006 och 2011 däremot var andelen bifall nästan lika stor för dem med utländsk bakgrund som för dem med svensk bakgrund.

Störst andel ansökningar 2011 från dem med utländsk bakgrund hade dans med 28 %, minst andel hade musik med 15 %.

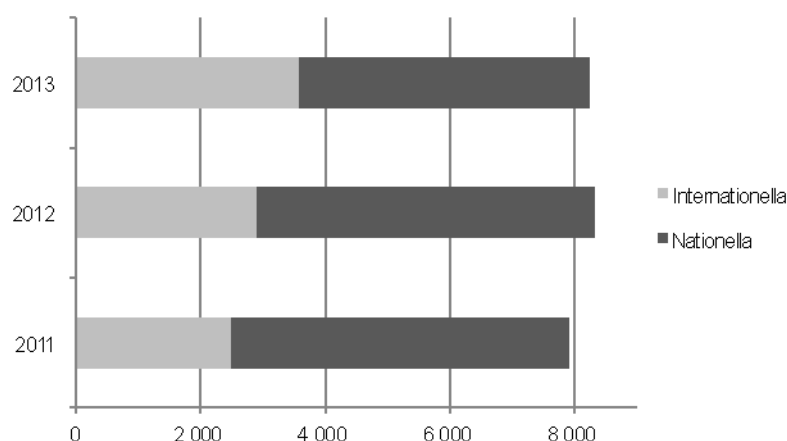
Andelen bifall 2011 var ungefär lika stor för personer med utländsk bakgrund och personer med svensk bakgrund inom bild & form, musik och film. Inom teater hade de med svensk bakgrund högre andel bifall och inom dans hade de med utländsk bakgrund högre andel bifall.

17 % av dem som hade statlig inkomstgaranti 2011 hade utländsk bakgrund. Garantiinnehavare har utsetts sedan 1964 och man kan anta att tendensen att fler konstnärer med utländsk bakgrund kommit i fråga för stipendier, också har inneburit att de efter hand blivit bättre representerade bland dem som senare utsetts till garantiinnehavare.

6 Internationellt och interkulturellt utbyte och programverksamhet

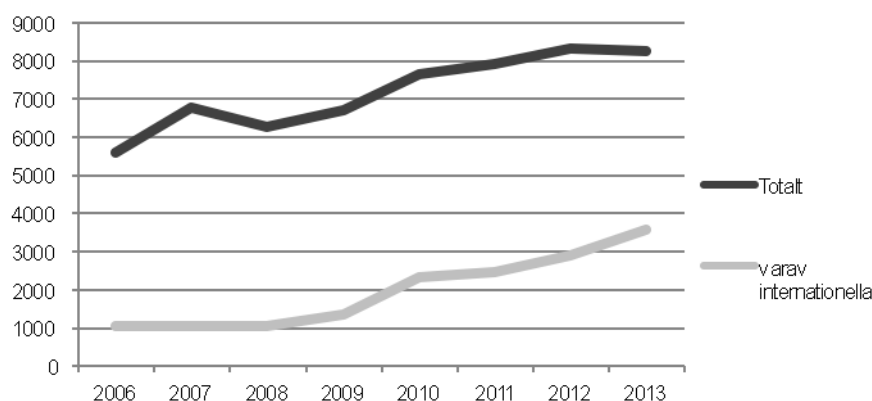
Konstnärsnämnden har arbetat med att stödja och utveckla konstnärers internationella kontakter sedan 1980-talet. Målsättningen med internationellt utbyte och verksamhet är konstnärlig fördjupning samt att förbättra arbets- och inkomstmöjligheterna för enskilda konstnärer. Intresset för internationellt kulturutbyte, resor och vistelser fortsätter att öka och står för hela 43 % av nämndens behandlade ansökningar under 2013 (att jämföras med 35 % 2012). Antalet ansökningar ökar stadigt. 2013 behandlades knappt 3 600 ansökningar om internationellt utbyte att jämföras med knappt 2 900 ansökningar år 2012. Det bör dock nämnas i sammanhanget att ca 300 ansökningar gäller en tidigare lagd ansökningsomgång för utlandsateljéer inom bild och form för 2014 och 245 avser en statistisk överföring från nationella till internationella ansökningar avseende i Sverige verksamma konstnärer som söker till den internationella miljön vid ateljéerna i Konstnärsnämndens lokaler.

Diagram 4. Totalt antal ansökningar om internationellt stöd i förhållande till det totala antalet ansökningar till nämnden 2011-2013

Ökningen av antal ansökningar till nämnden totalt respektive antalet ansökningar för internationellt kulturutbyte framgår av följande diagram med en tidsaxel som sträcker sig från 2006.

Diagram 5. Totalt antal ansökningar varav ansökningar om internationellt kulturutbyte 2006-2013

Inom dansen utgör ansökningarna för internationellt kulturutbyte hela 70 % av totala antalet ansökningar och inom teatern är det 53 %. Ökningen inom bild och form på över 600 ansökningar i jämförelse med 2012 hänger samman med att ansökan till och beslut om ateljévistelse utomlands för 2014 skedde redan i december 2013 samt att ansökan för svenska konstnärer till Iaspis ateljéer i Stockholm flyttats över från att ha redovisats som nationella till internationella stipendier. Ansökan till internationellt kulturutbyte inom bild och form har däremot minskat marginellt. Inom musikområdet har antalet ansökningar till internationellt kulturutbyte ökat med 18 %, vilket torde bero på att nämndens regeringsuppdrag att utveckla former för ett internationellt program på musikområdet börjar bli känt. Andelen kvinnliga sökande inom det internationella området är 56 %, en minskning med 3 % sedan föregående år. Fördelningen över konstområdena uppvisar de sedvanliga skillnaderna där dansen är en ytterlighet med 76 % ansökningar från kvinnor och musikens 34 % kvinnor.

Tabell 17. Antal ansökningar om internationellt stöd per konstområde 2013

Konstområde	Totalt antal ansökningar	Varav internationella		varav	
		Antal	%	kvinnor	män
Bild och form	4 294	1 894	44 %	1 077	817
Musik	1 603	499	31 %	170	329
Teater	721	380	53 %	229	151
Dans	705	497	70 %	378	119
Film	910	308	34 %	160	148
totalt	8 233	3 578	43 %	2 014	1 564

Omfattningen av Konstnärsnämndens internationella utbyte framgår av tabell 18. Antalet beviljade stipendier o dyl. har fortsatt att öka. Varje konstområde redovisas var för sig längre fram i kapitlet.

Tabell 18. Totalt antal beslutade ateljévistelser, stipendier och bidrag inom internationellt kulturutbyte och resebidrag 2011-2013

	2011	2012	2013
Bild och form	215	291	247
Musik	152	199	234 ¹
Teater	104	135	127
Dans	144	112	159
Film	82	82	86
Totalt	697	819	853

¹ Residens ingår ej 2013.

Kostnaden för Konstnärsnämndens internationella verksamhet framgår av tabell 19.

Tabell 19. Totala kostnader i kronor för internationellt utbyte och programverksamhet 2012-2013

Direktstöd till konstnärer - samtliga konstområden		
	2012	2013
Internationellt kulturutbyte ¹	11 298 500	12 217 000
Vistelsestipendier utomlands	1 716 000	3 040 000
Vistelsestipendier i Sverige	5 227 000	5 494 000
Omkostnader vistelser ²	5 028 500	4 794 000
Totalt	23 270 000	25 545 000
Egen verksamhet Iaspis, bild och form		
Information om svensk bild och form	299 200	245 900
Utåtriktad verksamhet (inkl. int samverkansprojekt)	1 600 500	2 034 300
Kansli, lokaler och drift	7 594 000	7 867 000
Iaspis exkl. stipendier och bidrag	9 493 700	10 147 200
Egen verksamhet KIM, musik³		
Internationella samverkansprojekt		185 000
Kansli och lokaler KIM		250 000
KIM exkl. stipendier och bidrag		435 000
Egen verksamhet KID, dans		
Information om svensk dans	180 000	117 300
Internationella samverkansprojekt	190 000	8 100
Kansli och lokaler KID	1 209 000	1 388 400
IDP exkl. stipendier och bidrag	1 579 000	1 513 800
Samtliga internationellt utbyten och program		
Totalt	34 342 700	37 641 000

¹ Inkluderat resebidrag uppgående till 870 000 kr

² Avser kostnader inom alla konstområden för resor, boende, hyror, Dance webb

³ Konstnärsnämndens Internationella Musikprogram, KIM, startade egna projekt under 2013.

Bidrag till internationellt kulturutbyte och resor

Gränsen mellan resebidrag och övriga typer av internationella bidrag är delvis flytande men enkelt uttryckt ges bidrag för internationellt kulturutbyte när den enskilda konstnären är inbjuden till ett evenemang, gästspel, utställning, seminarium etc., medan resebidraget ges för en resa helt på konstnärens eget initiativ. Inom ramen för internationellt kulturutbyte finns även möjlighet för svenska konstnärer att söka medel för att bjuda in utländska konstnärer för samarbeten i Sverige.

Analys och uppföljning

Bidrag till internationellt kulturutbyte och resor redovisas av konstnären efter genomförande. Genomgående återkommer mottagarna till att de internationella bidragen stödjer både deras konstnärliga utveckling och skapar många kontakter som direkt eller indirekt leder till nya engagemang och därmed inkomster. Ofta betonas hur betydelsefulla bidragen varit för att skapa och upprätthålla nätverk med kollegor och branschföreträdare inom det specifika konstområdet. Ansökningarna ökar i antal år från år. Den internationella närvaron är nu en normalitet för stora grupper av konstnärer. Nämnden har under många år och i ökad omfattning stöttat denna process och har därmed bidragit till denna situation.

6.1 Iaspisprogrammet

Iaspis är Konstnärsnämndens internationella program för bild- och formkonstnärer. Uppdraget är att arbeta med internationalisering på flera sätt i syfte att öka och fördjupa kontakterna mellan svenska konstnärer och internationella institutioner, konstnärsskolor, publik och marknader med mål att bidra till konstnärlig fördjupning och förbättrade arbets- och inkomstmöjligheter. Detta görs genom direktstöd till olika former av internationellt kulturutbyte, ateljéprogrammen i Sverige och utomlands, informationsverksamhet och expertbesök, samt genom en publik verksamhet där Iaspis tar en aktiv roll i formulerandet och undersökandet av den samtida bild- och formkonstens aktuella frågor ur ett internationellt perspektiv och med konstnärers erfarenheter som bas.

Konstnärsnämndens uppdrag är nationellt och verksamheten har under året arbetat med att utveckla internationella samverkansprojekt i olika delar av landet. Iaspisdelegationen, som är en delegation ur Bildkonstnärsfonden, beslutar om samtliga internationella stipendier och bidrag för bild- och formkonstnärer.

Tabell 20. Totala kostnader (beslutade) i kronor för internationellt utbyte inom bild och form 2012 -2013

	2012	2013
Direktstöd till konstnärer		
Internationellt kulturutbyte	4 723 500	4 926 500
Vistelsestipendium utomlands	1 415 000	2 317 500
Vistelsestipendium Sverige	4 896 800	3 480 300
Omkostnader ateljévistelser	2 940 700	2 409 200
	13 976 000	13 133 500
Egen verksamhet Iaspis		
Information om svensk bild och form	299 200	245 900
Utåtriktad verksamhet inkl. samverkansprojekt	1 600 500	2 034 300
Kansli, lokaler och drift	7 594 000	7 867 000
Summa	9 493 700	10 147 200
Totalt Iaspis inkl. stipendier och bidrag	23 469 700	23 280 700

Avrundat 100-tal

Internationellt kulturutbyte inom bild- och formområdet

Utbytet kan gälla arbets- eller studievistelse utomlands, utställningar i utlandet eller samarbeten i Sverige tillsammans med utländska kollegor. Under året behandlades totalt 794 ansökningar om internationellt kulturutbyte inom bild- och formområdet. Det är en minskning med 3 % jämfört med år 2012.

Andelen kvinnliga sökande inom internationellt kulturutbyte var 61 %. Bland dem som beviljats stipendium var fördelningen 55 procent kvinnor och 45 procent män. Även i stipendiemedel räknat var fördelningen 55 procent till kvinnor och 45 procent till män.

Tabell 21. Geografisk fördelning av beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte inom bild- och form 2011-2013

Bild och form	utbyten till			utbyten från			totalt			procent		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Europa inkl. Ryssland	97	162	139	19	12	4	116	174	136	63 %	70 %	63 %
Nordamerika	19	19	22	4	2	3	23	21	25	12 %	8 %	12 %
Asien	27	28	28	3	2	-	30	30	28	16 %	13 %	13 %
Mellanöstern	5	6	3	1	6	-	6	12	3	3 %	3 %	1 %
Latinamerika	7	12	19	-	-	-	7	12	17	4 %	2 %	8 %
Oceanien	1	-	1	-	-	-	1	-	1	1 %	0 %	0 %
Afrika	1	3	7	1	1	-	2	4	7	1 %	2 %	3 %
Totalt	157	230	219	28	23	7	185	253	226	100 %	100 %	100 %

Sammantaget ansöktes om drygt 26 miljoner kronor och närmare 5 miljoner kronor fördelades till 226 utbyten. Det genomsnittligt sökta beloppet var drygt 31 000 kr. Ett beviljat belopp låg i snitt på närmare 22 000 kronor. De stipendier som fördelas var på mellan 3 500 kr upp till 80 000 kr. Knappt hälften av alla stipendier är på belopp under 20 000 kr. Relativt små belopp möjliggör en rörlighet, speciellt inom EU, för bild- och formkonstnärerna. Inbjudare är såväl institutioner som festivaler, biennaler och konstnärsdrivna gallerier.

Majoriteten av kulturutbytena ägde rum i Europa (64 %). Konstnärsnämndens bidrag möjliggör deltagande i många olika typer av utbyten såsom utställningar, arbets- och studievisningar. De mottagande institutionerna går i vissa fall in med betydande finansiering. I andra fall är Konstnärsnämnden den enda finansiären. Iaspisdelegationen som bereder ansökningarna har konstaterat att många ansökningar gäller konstnärsdrivna initiativ och att informella nätverk inom bild- och formområdet är betydande för konstnärers rörelse internationellt. Delegationen har också konstaterat att allt fler ansökningar gäller eventbaserade projekt. Tidigare låg fokus på utställningar där konstnären visade ett fysiskt verk. Delegationen kan nu se en tendens mot att fokus snarare ligger på konstnärens närvaro och inte på objektet.

Sex internationella samverkansprojekt i Sverige fick stöd. Stipendier till utbyten som sker i Sverige möjliggör för konstnärer att pröva på projektledning, nyttiga erfarenheter när det gäller att sätta samman och marknadsföra projekten samt skapa värdefulla kontakter. Redovisningarna vittnar om att projekten ofta genomförs med små medel, där de inbjudna konstnärerna bor hos arrangören. Påtagligt många projekt leder sedan vidare till nya utställningar, samarbeten och kontakter.

Ateljéer utomlands

Under 2013 genomfördes sju olika ateljévistelser i myndighetens regi utomlands på mellan 2 och 12 månader för bild- och formkonstnärer. Till Iaspisprogrammets utlandsateljéer kommer allt fler ansökningar och totalt inkom 546 ansökningar för år 2013, vilket är en ökning med 22 procent jämfört med fjolåret. Dessutom genomfördes ansökningsomgång och beslut för 2014 redan under december 2013 och till denna omgång inkom 308 ansökningar (mer om detta lite längre ner). Flest antal ansökningar gäller Berlinateljén. Till ateljévistelsen vid Townhouse Gallery i Kairo utsågs en stipendiat, men vistelsen har skjutits på framtiden på grund av oroligheter i landet och kommer om läget så tillåter att genomföras under 2014. De sedan 2012 nya ateljévistelserna SOMA i Mexico City för bildkonstnärer och Space i London för formkonstnärer genomfördes med goda resultat och samarbetena fortsatte under 2013. Vistelsen vid Werkplaats Typografie i Amsterdam med inriktning mot grafisk form avslutades efter att värdorganisationens ekonomiska förutsättningar förändrats. Under 2013 utlystes en ny ateljé vid Institute For Provocation i Beijing, avsedd för arkitekter, formgivare och bildkonstnärer. Ateljévistelserna i Beijing är kopplade till en tematisk inriktning mot det offentliga rummets förändring i Kina, formulerad av konst-

närskrivna värdorganisationen IFP. Det är första gången Iaspisprogrammet prövar ett tematiskt inriktat vistelsestipendium i syfte att fördjupa utbytet mellan de svenska konstnärerna och den lokala kontexten utifrån på förhand etablerade gemensamma intressen.

Tabell 22. Beslutade stipendier för vistelser i ateljéer utomlands 2011-2013.

	2011			2012			2013		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal	2	3	5	6	5	11	6	7	13
Antal i procent	40 %	60 %		55 %	45 %		46 %	54 %	
Belopp i kronor	245 000	650 000	895 000	725 000	690 000	1 415 000	805 000	1 045 000	1 850 000
Belopp i procent	27 %	73 %		51 %	49 %		44 %	56 %	
Genomsnitt	122 500	216 700	179 000	120 800	138 000	128 600	134 200	149 300	142 300

Genomsnittsbelopp är avrundade till närmaste 100-tal.

55 % av de sökande var kvinnor och 45 % män. Av dem som slutligen valdes ut av värdorganisationerna för en stipendievistelse var två kvinnor och fem män.

Utllysningen av de utländska ateljévistelserna för 2014 tidigarelades till hösten 2013, med beslut i december samma år. Bakgrunden till detta var att få bättre framförhållning, dels för respektive ateljéprogram att göra sitt urval av stipendiat, samt att ge utrymme för stipendiaterna att ordna visum och andra praktiska saker inför utbytet.

Ansökningsomgången för 2014 års ateljévistelser visar en drastisk minskning av antalet ansökningar från 546 ansökningar till 308. Minskningen kan dels hänga samman med att ansökningstiden ändrats, men också att 2013 års ateljévistelser utlystes vid flera tillfällen. En annan orsak kan också vara att de ateljévistelser som myndigheten utlyser har konkurrens från en mängd andra residens som är möjliga att söka för svenska konstnärer. De kan dessutom söka bidrag till internationellt kulturutbyte från programmet för residensvistelser på eget initiativ. Antalet ansökningar hade minskat till samtliga ateljéprogram med undantag för SOMA i Mexiko City.

Ateljévistelserna tycks ännu inte attrahera sökanden från formområdet i någon större utsträckning. Möjligen har formkonstnärerna inte samma möjlighet att flytta sin verksamhet till en annan plats då de i högre utsträckning är beroende av den egna ateljén. Andra orsaker kan vara att informationen om möjligheten inte nått ut tillräckligt eller att de utvalda platserna inte nog appellerar till formkonstnärerna.

Tabell 23. Totala kostnader i kronor för vistelser vid ateljéer utomlands utbetalda åren 2011-2013

	2011	2012	2013
Stipendier	550 000	1 070 000	1 065 000
Hyreskostnader ateljéer och bostäder	800 000	992 600	1 244 100
Övriga kostnader	16 400	10 700	8 400
Summa	1 367 200	2 073 300	2 317 500

Avrundat i 100-tal

Ateljéerna i Sverige

I Konstnärsnämndens lokaler på Maria skolgata finns nio ateljéer samt en lokal för publik verksamhet och workshops speciellt för Iaspisprogrammet. Utländska bild- och formkonstnärer bjuds in till en ateljévistelse för en period om en till sex månader. Urvalet av utländska stipendiater beslutas av Iaspisdelegationen. Utländska stipendiater beslutas utan ansökan på förslag från konstnärskommitténs aktörer och kansliet. Den holländska motsvarighe-

ten till Bildkonstnärnsfonden, Mondriaan Fund, har t.o.m. 2013 bekostat en ateljévistelse för två holländska bildkonstnärer per år.

Programmet arbetar med publika presentationer och samtal för att svenska bild- och formkonstnärer ska komma i kontakt med de gästande internationella konstnärerna för konstnärligt utbyte och utökade internationella kontaktnät. Samtliga gästande konstnärer ska komma i kontakt med det svenska konstlivet genom arrangerade ateljébesök med personer från konstinstitutioner, frilansande curatorer, kritiker och gallerister.

Varje år fördelas fyra ateljéstipendier i Stockholm till svenska bild- och formkonstnärer som examinerats under året eller året innan från en konstnärlig högskola. År 2013 inkom 101 ansökningar från nyexaminerade konstnärer vilket är en liten minskning jämfört med tidigare år. Yrkesverksamma bild- och formkonstnärer i Sverige kan också söka ateljéstipendium i Stockholm. Stipendiet erbjuder sex månaders ateljévistelse samt ett projektbidrag med tillgång till det program som skapas kring stipendiaterna. Totalt inkom 144 ansökningar om ateljévistelse 2013 vilket också var något färre än året dess för innan. Samtliga svenska stipendier beslutas av Iaspisdelegationen.

Konstnärsnämnden arbetar med att utöka närvaron av formkonstnärer inom Iaspis ateljéprogram i Stockholm, med mål att synliggöra ateljévistelsen som en viktig arbets- och nätverksmöjlighet också för dessa konstnärer. Av totalt 34 ateljéstipendier i Stockholm under 2013 var 6 formkonstnärer, vilket är samma antal som 2012.

Målsättningen är att ateljéprogrammets konstnärer ska ha en jämlik könsfördelning. Vid varje beslutstillfälle läggs stor vikt vid jämn könsfördelning av både svenska och utländska ateljéstipendier. Dock kan könsfördelningen för de internationella stipendiaterna, som i dialog med Iaspisprogrammet själva väljer när och hur länge de vill vistas i Stockholm, variera kraftigt från år till år beroende på när varje enskild konstnär har möjlighet att förlägga sin vistelse. Under 2013 genomfördes dubbelt så många vistelser av manliga konstnärer som av kvinnliga. Planeringen för 2014 korrigerar detta genom ett högre antal kvinnliga konstnärer.

Ateljéer för utländska bild- och formkonstnärer finns även i Göteborg, Malmö och Umeå.

Ateljévistelserna genomförs i samarbete med kulturförvaltningen i respektive kommun och med lokala institutioner och organisationer. Följande stipendier med ateljévistelser i dessa städer besökte även Stockholm och presenterade sin verksamhet inom ateljéprogrammet på Maria skolgata: Núria Güell, bild Malmö; Bryhildur Pálsdóttir, form Malmö och Maija Kurseva, bild Umeå. Av totalt 6 ateljéstipendier i Göteborg, Malmö och Umeå var 1 formkonstnär.

Tabell 24. Antal ateljéstipendier i Stockholm samt i Göteborg, Malmö och Umeå och deras geografiska hemvist 2011-2013.

Ateljéer i -		2011		2012		2013	
		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Stockholm	Stipendier från -						
	Sverige	5	4	5	3	4	3
	Norden	-	-	1	1	-	-
	Europa inkl. Ryssland	11	10	7	10	5	13
	Nordamerika	2	1	2	2	-	2
	Asien	-	-	1	-	1	3
	Mellanöstern	-	1	1	-	-	-
	Latinamerika	-	-	-	-	-	-
	Afrika	1	-	-	-	1	1
Totalt Stockholm		19	16	17	16	11	22

Tabellen fortsätter på sidan 70.

Fortsättning Tabell 24.

Ateljéer i -		2011		2012		2013	
		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Göteborg, Malmö, Umeå	Stipendiater från -	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
	Norden	2	1	1	-	-	-
	Europa inkl. Ryssland	-	1	1	2	5	1
	Nordamerika	-	-	2	-	-	-
	Asien	1	1	-	-	-	-
	Mellanöstern	-	-	1	-	-	-
	Oceanien	-	-	-	-	-	-
	Afrika	-	1	-	-	-	-
Totalt Göteborg, Malmö, Umeå		3	4	5	2	5	1
Totalt nationellt		22	20	22	18	16	23
Totalt per år		42		40		39	

Sedan ett antal år tillbaka bjuds även experter in till ateljéprogrammet för en månadslång arbetsvistelse med målsättningen att öka informationen om svensk bild- och formkonst. De längre vistelserna möjliggör fördjupad kontakt med svenska utövare och institutioner och leder ofta till samarbeten. Se vidare *Information om svensk bild- och formkonst*.

Tabell 25. Totala kostnader i kronor för utländska gästkonstnärer i egen regi 2011-2013

	2011	2012	2013
Stipendier	995 000	902 200	972 500
Resekostnader	186 100	207 500	174 700
Bostadskostnader	1 037 100	930 500	939 400
Hyreskostnader, ateljéer	1 181 900	1 345 900	1 323 700
Övriga kostnader	111 900	49 400	70 000
Summa	3 512 000	3 435 500	3 480 300

Avrundat till 100-tal

Internationella samverkansprojekt

Med internationella samverkansprojekt menas de projekt som genomförs av andra organisationer med ekonomiskt stöd av Konstnärsnämnden eller i samarbete som också innefattar genomförandet av arrangemanget. Iaspis har under 2013 fortsatt öka inriktningen mot samverkan och genomfört projekt inom olika delar av programmet (se under *Ateljéerna i Sverige* och *Utåtriktad programverksamhet*). Denna för Iaspisprogrammet nya form av samverkan genom ekonomiskt stöd till organisationer som arbetar nationellt mot målgruppen professionella bild- och formkonstnärer har stora fördelar eftersom projekten formuleras lokalt utifrån varierande behov och sammanhang runtom i landet. Resurserna kan på så sätt fördelas bredare geografiskt och i relation till konstnärlig genre, samtidigt som de når målgruppen genom lokalt förankrade projekt snarare än genom initiativ från myndighetens kansli i Stockholm.

Med mål att öka verksamheten utanför Stockholm i form av samverkan med andra organisationer gavs ekonomiskt stöd och rådgivning för nya former av residens i regi av Grafikens Hus i Mariefred (formkonst), Norrköpings Konstmuseum och Vision Forum i Norrköping (bildkonst), samt med Rejmyre Art Lab (bild- och formkonst). Samarbetet med Kalmar Konstmuseum som initierades 2012 fortsatte. Under sommaren var t.ex. en grupp

amerikanska bildkonstnärer i Dyestad på Öland, i ett samarbete med konst- och jordbrukskollektivet Kultivator.

De ingick i ett projekt som syftar till att bevara gammal kunskap om hur vi odlar, förvarar vår mat och lever i och med naturen. Samtidigt arbetade Anna Mlasowsky från Tyskland/USA i Boda Glasbruk. I oktober arbetade bildkonstnären Paron Pour från Iran/Wien på Lindöateljéerna i Kalmar där hon utvecklade ett projekt utifrån vattentornet i stadsområdet Berga. Både lokalpressen och Sveriges Radio framhävde att projektet inte bara vara en fråga om ekonomi utan även att det internationella erkännandet genom samarbetet med Iaspisprogrammet var av stor betydelse.

Norrköping AIR (Artists in residence) väckte stort intresse med 328 ansökningar från hela världen till residens i Norrköping. De slutgiltiga stipendiaterna blev den amerikanska arkitekten och bildkonstnären Quynh Vantu, Vijai Patchineelam från Brasilien och svenska bildkonstnären, Vanja Sandell Billström. Till Grafikens Hus bjöds bildkonstnärerna och serietecknarna Esther Pearl Watson och Mark Todd från Los Angeles att arbeta i verkstaden och bo i Mariefred under fyra veckor. Under sin vistelse genomförde konstnärerna bl a en uppskattad heldags-workshop med 18 deltagande professionella utövare. Deltagarna fick ta del av Esthers och Marks metoder för att producera fanzine genom screen som tryckteknik.

I Rejmyre Art Labs regi genomfördes den första fasen av ett tvåårigt projekt. Av de över 200 utländska konstnärer som ansökte om residens i Rejmyre valdes två ut. Närheten till glasbruket och möjligheten till utbyte med svenska utövare var av övervägande intresse. Det skapades maximalt utbyte mellan den gästande glaskonstnären Bruce Chao (USA) och det regionala konstlivet i Östergötland genom olika typer av möten samt rundabordssamtal kring platsspecifikt skapande. Fördjupade kontakter mellan Rejmyre Art Lab och ateljéföreningarna i Norrköping och Linköping har bidragit till ett större regionalt nätverk. Årets internationella besök och information kring Rejmyre Art Lab residency-modell har lett till att ett flertal konstnärer från Sörmland och Östergötland ansökt om att få göra vistelser i Rejmyre.

Utåtriktad programverksamhet

Programmet har också utåtriktad egenproducerad verksamhet bestående av föreläsningar m.m. Verksamheten äger rum dels i Stockholm, men även på andra institutioner och platser som programmet samarbetar med regional och internationellt. Den särskilda satsningen på regional verksamhet avspeglar sig i tabellen nedan.

Tabell 26. Antal publika program inom Iaspis, egna eller i samarbete 2011-2013

	2011	2012	2013
Utställningar i Sverige	1	-	-
Arrangemang i utlandet	2	2	-
Seminarier/samtal/workshops	24	27	35
Regionala arrangemang	-	8	7
Övriga arrangemang	2	3	8
Summa	29	40	50

Av totalt 50 genomförda publika program 2013 riktade sig 22 mot formområdet. Från och med 2012 redovisas antalet besök eller deltagare.

Tabell 27. Besök vid Iaspis publika program för bild och form 2012-2013

	2012	2013
Utställningar i Sverige	-	-
Arrangemang i utlandet	45	-
Seminarier/samtal/workshops	1 515	1 965
Regionala arrangemang	300	454
Öppet hus	650	835
Totalt besöksantal	2 510	3 254

Det publika programmet i Stockholm genomfördes under 2013 med tyngdpunkt på att visa den bredd av konstnärliga inriktningar Iaspisprogrammet stödjer samt att lyfta aktuella frågeställningar ur utövande bild- och formkonstnärers perspektiv. Föreläsningarnas anslag och skilda perspektiv inkluderade en bred grupp bildkonstnärer och var mycket välbesökta.

Samarbetsprojektet *Practice International* är ett EU Culture projekt som undersöker bildkonstfältets internationalisering i relation till globalisering generellt och ställer frågor om konstnärernas roll och arbetsmetoder. Vilka effekter har den ökade internationaliseringen haft på konstnärligt arbete? Hur global är den så kallade "globala konsten" egentligen och på vilka villkor? Projektet drivs av Konstnärsnämnden i samarbete med Institute for International Visual Arts (London) och Casco Office for Art, Design and Theory (Utrecht) och är delfinansierat av EU Culture. En konferens med fokus på erfarenheter av bildkonstnärer som arbetar internationellt på olika sätt genomfördes i Stockholm med runt 150 utländska och svenska deltagare. Projektet slutredovisas 2015, medan Iaspis aktiva roll avslutas under våren 2014.

En säsong med fokus på feministiska- och queerstrategier inom bild- och formkonst genomfördes i syfte att diskutera jämställdhet inom området. Säsongen inkluderade seminariet *Bossing Images* organiserat av bildkonstcuratorn Andrea Thal, visning av filmen *Wildness* av ateljéstipendiaten Wu Tsang och seminariet *Intersectional graphic design strategies* med ateljéstipendiaten Hanne Lindberg/FUL Kollektivet på Maria skolgata i Stockholm.

På formområdet genomfördes publika programpunkter med inriktning på design, seriekonst, textil konst, arkitektur och konsthantverk. Årets stora publika satsningar inom formområdet var projektet *When the conscious listens to the Unconscious* som utformades som ett femdagarsseminarium med workshops och föreläsningar. Seminariet utforskade dold kunskap inom konsthantverk och design; d.v.s. de intuitiva processer och omedvetna upplevelser som ofta ligger till grund för det konstnärliga skapandet i formgivning. Veckans föreläsningar var publika och välbesökta. Workshopdeltagarna representerade såväl keramiker och glasformgivare som arkitekter. Tre utövare verksamma bortom Stockholmsregionen tilldelades resestipendium för att kunna närvara vid seminariet som hölls på Maria skolgata i Stockholm.

I november arrangerades seminariet *The Örnberg Seminar* på Moderna Dansteatern i Stockholm. Örnbergsauktionens Simon Klenell, Fredrik Paulsen, och Kristoffer Sundin stod för innehållet i seminariet vars fokus var att presentera, utforska och diskutera en småskalig hantverksbaserad designproduktion. Seminariet inkluderade både konstnärlig fördjupning och professionell utveckling och lockade en stor och engagerad publik, mestadels utövare som examinerats från konstnärliga högskolor de senaste fem åren.

Publika program i övriga landet

Iaspis fortsatte öka sin regionala närvaro i form av publika program genom samarbeten med flera olika parter. Inom bildkonstfältet genomfördes ett samarbete med Museum Anna Nordlander i Skellefteå i form av en publik föreläsning med spanske curatorn Xavier Arakistain om hans arbete med feminism och jämställdhet inom bildkonstfältet; med Göteborgs Konsthall genom en föreläsning av amerikanske curatorn Adam Kleinman samt med

Göteborgs Biennalen genom en publik presentation av Iaspis ateljéstipendiaten Lawrence Abu Hamdan. Inom formområdet genomfördes samarbeten i Göteborg med Röhsska museet KHVC, Högskolan för Design och Konsthantverk på området konsthantverk, samt med Hnoss Initiative och Konstpidemin med fokus på smyckeskonst.

I Helsingborg genomfördes en workshop och publik föreläsning inom designområdet i samarbete med designduon Apokalyps Labotek, Helsingborgs Stad och projektet H+. Samarbetena var mycket uppskattade av konstnärerna som deltog och genererade kunskaps- och idéutbyte mellan de svenska och internationella deltagarna med möjlighet till framtida samarbeten och utökade internationella nätverk. De formrelaterade arrangemangen i Göteborg attraherade deltagare från andra regioner.

Vid det internationella seminariet om samtida smyckekonst, *Substance*, var 13 av de 57 deltagarna tillresta. Majoriteten av de tillresta var verksamma i Skåne. En slutsats att dra av detta är att under kommande år utöka förfarandet med resebidrag till konstnärer som vill delta i workshops och publika evenemang inom Sverige.

Information om svensk bild- och formkonst

För att ytterligare stärka det internationella kulturutbytet och befästa intresset för svensk bild- och formkonst ägnas stora personal- och ekonomiska resurser till informations- och nätverksarbete. En betydande del av detta är att bjuda in utländska intendent, kuratorer och kritiker till Sverige på 2–10 dagars expertbesök. För varje besökare görs ett program som innehåller ateljébesök och möten med olika aktörer på den svenska scenen. Intresset för dessa studieresor är stort och har lett till att många svenska bild- och formkonstnärer fått värdefulla kontakter på den internationella scenen. Samtliga experter erbjuds att göra besök och research i såväl Umeå, Göteborg, Malmö och Stockholm. Iaspis-grupperna i Malmö, Umeå och Göteborg har möjlighet att föreslå två egna expertbesök per år. Exempel på ett sådant besök 2013 var Chris Fitzpatrick (Objectif Exhibitions i Antwerpen) i Malmö.

Antalet experter som besökte Sverige var 35, varav 23 var kvinnor. En del experter har besökt flera regioner varför antalet besök är fler än experternas antal. Målsättningen var att minst hälften av expertbesöken helt eller delvis ska förläggas utanför Stockholm. 58 % av besöken ägde rum utanför Stockholm. Totalt fick 175 konstnärer besök av experter. På formområdet är nätverket för expertbesök utanför Stockholm svagare och behöver stärkas.

Tabell 28. Geografisk spridning av internationella expertbesök 2012-2013

	2012		2013	
	Bild	Form	Bild	Form
Stockholm	18	10	17	12
Skåne	4	6	7	-
Västerbotten	2	-	3	-
Västra Götaland	3	1	9	3
Antal organiserade besök	27	17	36	15

Effekterna av expertbesöken är ofta både omedelbara och långsiktiga. Under 2013 ledde expertbesök till inbjudningar av svenska konstnärer till utställnings-sammanhang på bland annat Sydney Biennalen, Lofoten International Art Festival, Limerick Biennial, Berlin Biennalen m.fl. Denna typ av deltagande leder i sin tur till ytterligare kontakter internationellt. Lika vanligt är att samarbeten efter möte med en gästande expert inte sker omedelbart, utan en tid efter mötet i samband med nya projekt.

Tabell 29. Totala kostnader i kronor för utländska expertbesök åren 2011-2013

	2011	2012	2013
Stipendier	45 000	64 100	20 100
Resekostnader	81 000	140 700	118 100
Bostadskostnader	81 000	79 600	95 400
Övriga kostnader	-	14 800	12 300
Summa	207 000	299 200	245 900

Avrundat till 100-tal

Under året har ett antal resor och studiebesök genomförts av i huvudsak Iaspis direktör för att informera om svenska bild- och formkonstnärer samt för att medverka i relevanta sammanhang nationellt och internationellt, såsom: nätverksmöte på konstmässan ARCO (Madrid), Malmö Nordic (Malmö), Venedig Biennalen (Venedig), Göteborgs Biennalen (Göteborg) och Istanbul biennalen (Istanbul). Som en del av samarbetsprojektet *Practice International* har studieresor till London och Dakar genomförts i syfte att nätverka och samarbeta.

Iaspis arkiv över samtliga svenska och internationella ateljéstipendiater, samt över andra svenska konstnärer inom bild- och formområdet utökas årligen i samarbete med referensgrupper. För närvarande finns ca 400 Sverige-baserade och drygt 300 utländska bild- och formkonstnärer representerade. Under 2013 inbjöds 60 nya konstnärer att lämna dokumentation till arkivet av externa förslagsställare beslutade av Iaspis delegationen.

Uppföljning av Meeting Point

Under 2013 utvärderades expertbesöksprojektet *Meeting Point* som genomfördes 2012 i Malmö och Göteborg i regi av Malmö Konsthall, Ystad Konstmuseum, Elastic Gallery, SIGNAL och Göteborgs Konsthall med stöd av Konstnärsnämnden, Region Skåne och Region Västra Götaland. 34 internationella och nationella förmedlare inom bildkonsten bjöds in till ett tre dagar långt program där de fick möta ett brett urval av konstnärskap från respektive region samt andra aktörer inom bildkonstfältet i Malmö och Göteborg. Konstnärer yrkesverksamma i respektive region ansökte om att delta. I Malmö valdes 100 av 300 sökande bildkonstnärer ut av en styrgrupp att delta i portfoliovisningen, varav 60 kvinnor och 40 män. Styrgruppen i Malmö tog hänsyn till regional spridning samt åldersmässig bredd när urvalet gjordes. I Göteborg var antalet deltagande bildkonstnärer 70, men någon ytterligare redogörelse har inte inkommit.

Efter genomförandet utförde projektledaren i Malmö en utvärdering av projektet. 70 av de bildkonstnärer som medverkat i Malmö svarade på frågor om genomförande och resultat. Majoriteten av dessa var mycket positiva och såg projektet som en möjlighet att utvidga sina nätverk internationellt och nationellt samt betonade vikten av att det genomfördes i Skåne, då de anser att antalet mötesplatser för konstutövare i regionen är mer begränsat än i Stockholm. Samtliga skulle vilja se en fortsättning på projektet, även om många anser att formatet kan förbättras på olika sätt. Även de deltagande konstförmedlarna svarade på frågor till utvärderingen. Samtliga såg Meeting Point som ett unikt tillfälle för research och en möjlighet att på kort tid få ta del av ett stort urval konstnärskap. Det breda urvalet av bildkonstnärer uppfattades som dynamiskt. Många uttryckte ett intresse för vidare dialog med minst ett par konstnärer var och vissa nämner att enstaka möten direkt kom att leda till samarbeten. Flera betonade att det var mycket positivt att sammanföras med ett stort antal kollegor under besöket vilket erbjöd ett stort professionellt utbyte.

Iaspisprogrammets kanslikostnad

Kanslikostnaderna som redovisas i tabell 30 avser också personalkostnader för ledning, handläggare och assistenter samt kostnader för lokaler, administration och ekonomi. Dessa kostnader fördelas mellan Konstnärsnämndens verksamheter enligt en fördelningsnyckel (se kapitel 1).

Tabell 30. Iaspis kanslikostnader 2011-2013. Belopp i tkr.

	2011	2012	2013
Personalkostnader	4 339	4 339	4 865
Lokalkostnader	1 094	1 093	1 097
Övriga driftkostnader	1 371	1 918	1 906
Summa	6 804	7 594	7 867

Analys och uppföljning

När det gäller internationellt kulturutbyte kan det konstateras att många bild- och formkonstnärer tar egna initiativ, har kontakt med konstnärsdrivna nätverk. Dessa nätverk skapar nya arenor varför fokuserandet på de traditionella institutionerna och gallerierna har minskat. En enkät genomfördes under 2013 med avsikt att undersöka de långsiktiga effekterna av bidragen till internationellt kulturutbyte. Av enkätsvaren framgick att nästan 94 % av bild- och formkonstnärerna (av 288 som besvarade enkäten) bedömde att de kontakter de fått i och med sina utbyten lett eller skulle leda vidare till andra uppdrag eller förfrågningar. Nästan 91 % svarade att utbytet påverkat det egna konstnärskapet.

Under 2012 utvecklades verktyg för att kartlägga spridningen av expertbesöksprogram i relation till konstnärlig genre, geografisk hemvist, kön och ålder för att från och med 2013 på ett tydligare sätt kunna rikta besöken och bredda gruppen bild- och formkonstnärer som tar emot besök. Resultatet av kartläggningen är en ökad medvetenhet om hur besöken sprids över konstnärskåren i relation till geografisk hemvist, ålder och kön. Spridningen av expertbesöken över antal konstnärer kan sammanfattas med att på bildområdet var det maximala antalet besök per konstnär 13. Nio konstnärer, varav sex var ateljéstipendiater vid den egna ateljéplattformen i Stockholm, fick fem eller fler besök. 50 konstnärer, varav ingen var ateljéstipendiat, fick ett besök var.

På formområdet fick två konstnärer, båda ateljéstipendiater, tre eller fler besök var. 17 formkonstnärer, varav ingen var ateljéstipendiat, fick ett besök var. Urvalet av konstnärer präglas av de besökande experternas egna intressen. Experterna väljer själva vilka konstnärer de vill besöka efter dialog med myndigheten. De svenska konstnärer som redan exponerats internationellt är av naturliga skäl mer efterfrågade av experterna. Målet är att bredda urvalet och föreslå konstnärer som inte är kända av den individuella experten sedan tidigare. De konstnärer som har ateljéstipendium prioriteras när expertbesöken bokas. Inom bildområdet av totalt 133 konstnärer som fått besök var könsfördelningen jämn. Inom formområdet var det något mindre jämt fördelat mellan könen. Av totalt 42 utövare fick 19 män och 13 kvinnor besök. Expertbesöken inom formområdet utanför Stockholm behöver stärkas.

Under 2013 har ett enklare frågeformulär tagits fram för de besökande experterna. Formuläret skickas ut efter avslutat besök där experterna ombeds svara på frågor som handlar om hur relevant ateljébesöken var för deras research, hur de upplevde organiserandet av besöket, antal möten, mm. Sex frågeformulär har skickats ut varav fyra svar har inkommit. Samtliga svar är översvallande positiva. Alla svarande upplevde att besöket var relevant för deras research och var nöjda såväl med hur mycket tid de fick för varje möte som med organisationen av besöken.

Under 2013 genomfördes en enkät för de svenska konstnärer som vistats i följande Iaspis ateljéer utomlands under perioden 2000-2012: London Acme (Bild), London Space (Form), Kairo (Bild), Künstlerhaus Bethanien Berlin (Bild), ISCP New York (Bild), AIT Tokyo (Bild& From), SOMA Mexiko (Bild). Av dessa är 3 på en period om 1 år (Berlin, London Acme och New York) och de övriga är på en period om 3 månader. Stipendiaterna ombads svara på frågor kring vistelsens upplägg, genomförande, effekter och resultat. Svar inkom från 59 bild- och formkonstnärer och svarsfrekvensen var 88 %. Av dessa ansåg 75 % att arbetsvistelsen hade lett till arbetsmöjligheter/samarbeten och 90 % svarade att vistelsen haft betydelse för deras konstnärliga utveckling.

I sin helhet har Iaspisprogrammet under året utvecklats mot en bredare resursfördelning i Sverige utanför Stockholm. Detta har genomförts genom samarbeten med andra organisationer så väl som enskilda utövare genom publika program och stöd till nya residensinitiativ. Arbetet följs nu upp och formaliseras med mål att breddas ytterligare.

Under 2013 har även formkonsten integrerats i Iaspisprogrammets ordinarie verksamhet på ett tydligare sätt med mycket goda resultat. Den publika verksamheten med inriktning mot formkonst är mycket välbesökt; det finns ett stort behov hos formkonstnärer att stärka sina professionella nätverk internationellt och hitta former för utbyten med fokus på konstnärlig fördjupning. Formkonstnärer som arbetar i mindre skala och med en studiobaserad praktik och därmed inte självklart har en plats inom de stora industriella arenorna ser Iaspisprogrammet som en plattform för professionell utveckling och internationella kontakter.

6.2 Konstnärsnämndens internationella musikprogram, KIM

Regeringen anslår 2 mkr årligen att användas för att utveckla en struktur för internationellt kulturutbyte på musikområdet 2012-2014.

Konstnärsnämndens Internationella musikprogram (KIM) syftar till att skapa, utveckla och fördjupa i första hand komponisternas kontakter med utländska institutioner, enskilda professionella företrädare som exempelvis agenter, producenter och kritiker, med kollegor, publik och marknader och därigenom bidra till konstnärlig fördjupning och förbättrade arbets- och inkomstmöjligheter.

Det internationella musikprogrammet inbegriper samtliga internationella stipendier riktade till musikkonstnärer, vistelsestipendier utomlands för komponister och internationella samverkansprojekt.

I utvecklingen av programmet har Konstnärsnämnden informerat och kommunicerat med andra berörda myndigheter och organisationer. På grund av musikprogrammets mindre ekonomiska omfång än myndighetens övriga internationella program genomförs arbetet med ordinarie personalresurser och inriktar sig på att bedriva verksamheten i samverkan med aktörer som har befintliga produktionsresurser snarare än att Konstnärsnämnden själva införskaffar dessa inom myndighetens ramar.

Tabell 31 a. Beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte inom musikområdet 2011-2013

	2011			2012			2013		
Internationellt kulturutbyte	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut	48	104	152	78	121	199	85	149	234
Belopp i kronor	471 000	935 000	1 406 000	1 037 600	1 470 800	2 058 400	1 129 000	1 893 000	3 022 000
Belopp i %	33%	67%		50%	71%		37%	63%	
Genomsnitt	9 800	9 000	9 300	13 300	12 200	10 300	13 300	12 700	12 900

Genomsnittsbelopp är avrundade till närmaste 100-tal.

Tabell 31 b. Antal beslutade vistelser och internationella samverkansprojekt inom musikområdet 2013³

	2013		
Vistelser och samverkansprojekt	kvinnor	män	totalt
Vistelser i utlandet ¹	4	8	12
Belopp i kronor	240 000	600 000	840 000
Vistelser i Sverige ²	4	5	9
Belopp i kronor	60 000	75 000	135 000
Internationella samverkansprojekt ³	4	4	8
Belopp i kronor	92 500	92 500	185 000

¹ Inkluderar kostnader för stipendier, resor, lokaler och omkostnader

² Inkluderar kostnader för resor och boende

³ Inkluderar kostnader för stipendier, resor och omkostnader

Tabell 31c. Totala kostnader i kronor för Internationella musikprogrammet 2012 - 2013¹

	2012	2013
Internationellt kulturutbyte (beslutat)	2 058 400	3 022 000
Totalt internationellt kulturutbyte och resebidrag	2 058 400	3 022 000
Vistelser utomlands		840 000
Vistelser i Sverige		135 000
Internationella samverkansprojekt		185 000
Info om svensk musik		-
Expertbesök		-
Kanslikostnader		250 000
Totalt (utan IK + resebidrag och kanslikostnader)		1 410 000
Total programkostnad inkl bidrag och stipendier	2 058 400	4 432 000

¹KIMs egna verksamhet startade 2013

Internationellt kulturutbyte inom musikområdet

Under året behandlades 499 nya ansökningar inom musikområdet, vilket är en ökning med 21 % från 2012. Totalt beviljades 234 ansökningar för internationellt kulturutbyte vilket är en ökning med 18 % föregående år. Kvinnornas andel av antalet internationella ansökningar uppgick till 34 % och andelen av de beviljade var 36 % till kvinnorna. Av beviljade medel gick 38 % till kvinnor.

Av det internationella kulturutbytet har komponisterna erhållit 64 % av de totalt 3 022 000 kr som fördelats till internationellt kulturutbyte inom musikområdet. Av totalt 234 bifall tilldelades 137 stycken, 59 %, stipendier och resebidrag till upphovspersoner i form av komponister och konstnärer med dubbel verksamhet som både upphovsperson och musiker.

3 Programmet startade 2012, medan KIM:s egna verksamhet startade 2013.

Tabell 32. Geografisk fördelning av beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte inom musik 2011-2013

Musik	utbyten till			utbyten från			totalt			procent		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Europa inkl. Ryssland	62	78	106	23	28	18	85	106	124	52 %	53 %	53 %
Nordamerika	20	38	34	4	6	7	24	44	41	15 %	22 %	18 %
Asien	19	14	27	1	2	8	20	16	35	12 %	8 %	15 %
Mellanöstern	1	2	6	-	-	-	1	2	6	1 %	1 %	3 %
Latinamerika	15	14	13	7	3	2	22	17	15	13 %	9 %	6 %
Oceanien	1	-	5	1	2	-	2	2	5	1 %	1 %	2 %
Afrika	10	9	5	-	3	3	10	12	8	6 %	6 %	3 %
Totalt	128	155	196	36	44	38	164	199	234	100 %	100 %	100 %

Av de beviljade stöden avser 84 % utbyte i utlandet och 16 % avser kulturutbyte i Sverige. Majoriteten av kulturutbytena äger rum i Europa (53 %), därefter i Nordamerika (18 %), Asien (15 %), Latinamerika (6 %), Mellanöstern och Afrika (3 %) samt slutligen Oceanien (2 %). Formen för utbytet är i huvudsak turnéer, arbetsvistelser och enstaka konserter. Inbjudare är såväl arrangörer som enskilda konstnärer.

Vistelser i utlandet

Konstnärsnämnden har tillsammans med det internationella programmets referensgrupp och arbetsgruppen för musik under året letat efter intressanta fokusplatser för att inleda utvecklingen av residensverksamhet i form av vistelser i utlandet.

Myndigheten har inlett ett internationellt samverkansprojekt med den internationellt etablerade festivalorganisationen Coastal Jazz and Blues Society i Vancouver, Kanada. Målet är att utveckla ett internationellt residens för komponister i jazzgenren. Under 2014 kommer fyra stycken etablerade komponister som fått ett vistelsestipendium, verka som testpiloter under en månad för att komponera musik samtidigt som de utvärderar möjligheten för en långsiktig, sökbar residensverksamhet i Vancouver.

I populärmusikgenren har ett samverkansprojekt med The House of Songs i Austin (TX), USA inletts, dit skickas fyra stycken populärmusikkomponister en månad vardera med samma uppdrag som jazzkomponisterna som reser till Kanada. Austin är en mycket levande del av den amerikanska musikbranschen, där bland annat världens största branschmessa för livemusik årligen genomförs.

Möjligheten att utveckla ett internationellt kompositionsresidens för folk- och världsmusik utreds tillsammans med Sodobade i Dakar, Senegal, dit en etablerad komponistpilot skickats under två månader för att utvärdera möjligheterna.

Referensgruppen för Konstnärsnämndens internationella musikprogram har initierat en residensidé för partitурkomponister, där konstnären inte åker till en särskild plats och skriver musik, utan istället åker två månader för att samarbeta med en ensemble. Efter att idén presenterades för det internationella nätverket New:Aud som består av 31 stycken ensembler i 17 länder skapades inledningsvis ett samarbete med Ensemble Kwartludium från Polen, Sinfonietta Riga från Estland och Ensemble Recherche från Tyskland. Med start 2014 kommer tre stycken etablerade komponister som fått ett vistelsestipendium vardera, att verka som testpiloter under två månader för att komponera musik tillsammans med ensemblerna samtidigt som de utvärderar residensmodellen.

Vistelser i Sverige

Det internationella musikprogrammet har även som mål att initiera och stödja arbetsvistelser för internationella konstnärer i Sverige, i första hand med institutioner och organisationer av betydelse för landets komponister.

Som ett första försök har ett samarbete inletts med Visby Internationella Tonsättarcentrum, där under kommande år nio stycken utländska komponister bjuds in till Sverige och

tillsammans med centret under två avslutande dagar i Stockholm anordnar möten med musikbranschen innan hemresan, som en final på deras konstnärliga vistelse i Sverige.

Internationella samverkansprojekt

Programmet ska samarbeta med organisationer och strukturer inom området för att genomföra projekt som ökar konstnärernas internationella nätverk och långsiktigt hållbara kontakter. När så är fallet kan det ske i samarbete med institutioner som har ett uttalat publikt uppdrag.

Under året har ett flertal samverkansprojekt med institutioner och organisationer som bedriver festivaler inletts.

Tillsammans med Kultur i Väst och Göteborg Art Soundfestivalen i september bjöds två stycken utländska komponister in för att delta i festivalen och därigenom förstärka upphovspersonernas närvaro och betydelse i festivalen genom att nätverka.

I samverkan med Norrlandsoperan AB inbjöds två utländska komponister att delta under Umeå Jazzfestival i oktober. Som en följd av denna samverkan har parterna även beslutat att bjuda in två utländska komponister till MADE festivalen i maj 2014 som också anordnas av Norrlandsoperan.

På samma sätt samverkade programmet med den ideella organisationen och tillika festivalen Sound of Stockholm dit två utländska komponister bjöds in att delta i november.

Ett nationellt kompositionsresidens har också utvecklats vid Studio Acusticum i samverkan med Piteå kommun (se 5.3 Musikområdet).

Analys och uppföljning

För musikområdet möjliggör relativt små bidragsbelopp en rörlighet för musikkonstnärerna och har en avgörande betydelse för att utbytet ska komma till stånd, vilket tydliggörs i redovisningarna.

Bidrag för utbyte i Sverige möjliggör en utveckling av konstnärskapet. Av redovisningarna framgår det positiva i att kunna bjuda in en solist för att förstärka en turné eller i bästa fall en ny konstellation av konstnärer. Man vittnar också om att det är viktigt för den nationella karriären att också ha en internationell karriär, samt att en mer global musikmarknad förutsätter att man hittar inkomster utanför Sveriges gränser. Påtagligt många projekt leder vidare till nya samarbeten, turnéer och kontakter.

I en enkätundersökning som genomfördes i oktober 2013, riktad till 196 stycken konstnärer som erhållit bidrag för internationellt kulturutbyte under åren 2009 och 2010, för att utvärdera de mer långsiktiga effekterna av Konstnärsnämndens bidragsgivning, fick vi en statistiskt sett hög svarsfrekvens på 81 %. På frågan om utbytet motsvarade förväntningarna, svarade 83,4 % att det stämde i mycket hög grad. 58 % menade att utbytet hade påverkat deras konstnärskap och 64 % svarade att det skapat kontakter som lett till nya uppdrag och samarbeten. En majoritet av musikerna menade att bidragen bara delvis täckte de utgifter man haft.

Sammanfattningsvis tolkas resultatet som en bekräftelse på att Konstnärsnämndens bidragsgivning för internationellt kulturutbyte även på lång sikt har stor betydelse för musikkonstnärernas möjlighet att etablera sig på den internationella marknaden.

6.3 Internationellt kulturutbyte inom teaterområdet

De internationella bidragen är för teaterkonstnärer en viktig faktor för att öka sina kontaktytor och skapa nya arbetsmöjligheter utomlands samt för inspiration inför sina egna arbeten. Bidragen används för resor till festivaler, gästspel, research, kontaktresor samt resor till seminarium och workshops. Det inkom 6 % fler internationella ansökningar i jämförelse med året innan, och det var betydligt fler kvinnor än män som ansökte liksom tidigare år. Arbetsgruppen fördelade 1,3 mkr till 127 resor, vilket är betydligt fler utbyten än tidigare år, men till en lägre genomsnittlig summa. Av årets stöd till utbyten gick 60 % till kvinnor och 40 % till män.

Tabell 33. Beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte och resebidrag inom teaterområdet 2011-2013

	2011			2012			2013		
Internationellt kulturutbyte ¹									
Antal beslut	53	30	83	59	45	104	79	50	127
Belopp i kronor	770 000	527 000	1 297 000	812 500	574 500	1 387 000	838 500	468 000	1 306 500
Belopp i procent	59 %	41 %		59 %	41 %		64 %	36 %	
Genomsnitt	14 500	17 600	15 600	13 800	12 800	13 300	10 600	9 400	10 300

Genomsnittsbetopp är avrundade till närmaste 100-tal.

¹ Inkluderar resebidrag

Det inkom fler ansökningar om resebidrag än om internationella utbyten, 60 % var ansökningar om resebidrag där man ansöker om resor på egen hand utan inbjudan av annan part, som är kravet för utbytesansökningarna.

Tabell 34. Geografisk fördelning av beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte inom teater 2011-2013

Teater	utbyten till			utbyten från			resor till			totalt			procent		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Europa inkl. Ryssland	27	40	44	13	4	3	33	35	35	73	79	82	64 %	69 %	65 %
Nordamerika	6	1	1	-	-	1	11	7	6	17	8	8	15 %	7 %	6 %
Asien	5	14	1	-	-	-	4	7	6	9	21	7	8 %	18 %	6 %
Mellanöstern	1	-	5	-	-	1	1	-	5	2	-	11	2 %	0 %	9 %
Latinamerika	1	2	10	-	1	-	1	1	5	4	4	15	4 %	3 %	12 %
Oceanien	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1 %	0 %	1 %
Afrika	8	1	-	-	-	1	-	2	2	8	3	3	7 %	3 %	2 %
Totalt	48	58	62	13	5	6	50	52	59	114	115	127	100%	100%	100%

Fortfarande dominerar resorna inom Europa med 65 % av årets internationella stöd inom teater. Under 2013 gavs dock betydligt fler bidrag för resor till Latinamerika och Mellanöstern mot året innan, 12 respektive 9 % av de internationella bidragen fördelades för resor dit, vilket medförde att spridningen över världen blev jämnare än tidigare år (kan jämföras med 0 respektive 3 % år 2012).

Nämnas kan också resor till mer ovanliga länder som Färöarna och Djibouti. Bidrag för resor till Afrika var relativt få och även resorna till Asien minskade mot tidigare år.

Det är främst rörelsebaserad scenkonst som cirkus och mim som syns i ansökningarna om gästspel, samt skådespelare och regissörer som vill utveckla nya projekt inom olika samarbetsformer utomlands. Genom utveckling av teknik för textning av talföreställningar ökar nu möjligheterna att gästspela och framträda utomlands. Regissörer och skådespelare söker för möjlighet att besöka festivaler och internationella plattformar och därmed öka möjligheterna att få inbjudningar till gästspel.

Många cirkusartister har en internationell potential och under året beviljades bidrag till framgångsrika cirkusartister som blivit inbjudna till gästspel eller fått residens utomlands. De internationella nätverken underhålls vid gästspelsturnéerna och främjar artisternas möjligheter att få nya samarbeten. Även små belopp om några tusen kronor per person kan göra skillnad för grupper med många medlemmar att möjliggöra vissa gästspel. Under året gavs ett flertal enskilda medlemmar i grupper bidrag för resa till t ex en internationell cirkusfestival på Island, sju kvinnliga skådespelare fick bidrag för ett gästspel i Helsingfors samt åtta skådespelare för gästspel i Berlin.

Jämfört med projektbidrag och arbetsstipendier så ansöker betydligt fler inom de mer hantverksmässiga yrkena som mask, ljusdesign, dock- och skuggspel och scenografi om

internationella bidrag. Man söker ofta för vidareutbildningar inom sitt skrå som enbart ges utomlands i form av specialkurser, workshops och internationella mässor. Arbetsgruppen beviljade resebidrag och utbyten till ljusdesigners, ljudsättare, clowner, mimare och jonglörer vid sidan av den stora kategorin skådespelare och regissörer. I inkomna redovisningar finner man tydligt att medlen har önskad effekt, både individuellt samt att resultatet synliggörs konkret i föreställningar.

Analys och uppföljning

I takt med att ansökningarna ökar syns ett stort behov av att förkovra sig och hämta inspiration från andra länder och kulturer. Konstnärsnämndens resebidrag och internationella utbyten anges som mycket betydelsefulla för att kunna uppmärksamma och utveckla svensk teaterkonst samt skapa nya relationer internationellt. Utblickar utanför Sverige är oerhört viktiga inom teaterområdet, där vistelser på festivaler och deltagande i seminarium innebär en arena för nya arbetstillfällen och kontakter för att bredda sitt yrkesområde. Även deltagande i internationella workshops och mässor för att uppdatera sig inom nya tekniker och uttryck, är av stor betydelse för utvecklingen av nyskapande och gränsöverskridande scenkonst i Sverige.

6.4 Konstnärsnämndens internationella dansprogram, KID

Det internationella dansprogrammet inbegriper samtliga internationella stipendier riktade till danskonstnärer, ett residensprogram för internationella koreografer i Sverige, internationella studiestipendiet i Stockholm, ett antal vistelstipendier utomlands för svenska danskonstnärer, samarbetsprojekt och verksamhet så som seminarier, publika samtal och workshops, samt information om svensk dans.

Tabell 35. Totala kostnader i kronor för Internationella dansprogrammet 2011-2013

	2011	2012	2013
Internationellt kulturutbyte (beslutat)	1 095 000	1 034 500	1 043 500
Resebidrag	484 000	666 000	762 000
Totalt internationellt kulturutbyte och resebidrag	1 579 000	1 700 500	1 805 500
Vistelser utomlands	367 900	366 000	249 000
Vistelser i Sverige	423 900	509 200	556 900
Internationella samarbetsprojekt	208 500	190 000	8 100
Info om svensk dans/expertbesök	135 300	180 000	117 300
Kanslikostnader	1 139 700	1 209 000	1 388 400
Totalt (utan IK + resebidrag och kanslikostnader)	1 135 600	1 245 200	2 319 800
Total programkostnad inkl. bidrag och stipendier	3 854 300	4 154 700	4 125 300

Avrundat 100-tal

Internationellt kulturutbyte inom dansområdet

Det totala stödet till dansområdet var 8,7 miljoner kr varav 4,3 miljoner kr avsattes till det internationella dansprogrammet.

Under året behandlades 477 (2012: 412) ansökningar för internationellt utbyte inom dansområdet och 132 (2012: 85) beviljades för internationellt kulturutbyte och resebidrag. För studiovistelser i Sverige och utomlands beviljades 11 (2012: 27) ansökningar. Kvinnornas andel av antalet internationella ansökningar uppgick till 74 %. Andelen av de beviljade bidragen var 64 % till kvinnorna och kvinnorna får 62 % av de beviljade medlen.

Av de beviljade bidragen gick 82 % (2012:93 %) till utbyte i utlandet och 18 % (2012: 7 %) till kulturutbyte i Sverige. Europas dominans i utbytena minskade, medan resorna

till Afrika, Asien och Mellanöstern ökade i antal. Det är vanligtvis inte de mest kända festivalerna och scenerna som svenska gästspel blir inbjudna till, däremot till en myriad av mindre festivaler och scener i hela världen.

Tabell 36. Geografisk fördelning av beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte inom dans 2011-2013

Dans	utbyten till			utbyten från			resor till			totalt			procent		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Europa inkl. Ryssland	43	69	35	19	7	5	18	20	34	80	96	74	71 %	62 %	56 %
Nordamerika	3	5	5	1	3	3	10	12	17	14	20	25	12 %	13 %	19 %
Asien	4	3	7	1	-	3	-	6	-	5	9	10	4 %	6 %	8 %
Mellanöstern	2	-	5	2	-	-	6	1	2	10	1	7	9 %	1 %	5 %
Latinamerika	4	10	3	-	-	2	-	6	3	4	16	8	4 %	10 %	6 %
Oceanien	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	2	0 %	1 %	2 %
Afrika	-	7	2	-	1	-	-	5	4	-	13	6	0 %	8 %	5 %
Totalt	56	95	59	23	11	13	34	50	60	113	156	132	100%	100%	100%

Att Sverige är mångkulturellt gör sig märkbart i ansökningarna. Ansökningarna visar bl.a. på ett behov av att söka dansrötterna till breakdance/street, salsa och afro likväl som en nyfikenhet på den egna familjens hemländer och kulturer bl.a. i Afrika, Mellanöstern och Kuba.

Ansökningarna gäller också researcharbete, utforskningsarbete – inte nödvändigtvis med en dansproduktion som mål. De nya forskningsutbildningarna och masterutbildningarna vid t.ex. DOCH (Performativa praktiker) är med och skapar en generation konstnärer som fokuserar på processer och diskurser. Dessa arbeten har inte på samma sätt möjlighet att tillgängliggöras på de offentliga scenerna och i detta sammanhang utgör stipendier och bidrag en viktig finansieringsmöjlighet.

Vistelser i utlandet

Konstnärsnämndens internationella dansprogram samarbetar med två specifika residensplatser till vilka konstnärer kan söka stipendium. Sedan 2012 utlyses årligen ett 2-månaders vistelsestipendium i Berlin respektive New York. Den lokala partnern Ufer Studios i Berlin står värd för vistelsestipendiet, och är en ny vital och viktig plats för samtida dans i Berlin för konstnärlig produktion, utbildning och information. Koreografen Halla Ólafsdóttir tilldelades stipendiet 2013. Movement Research i New York är en konstnärsdriven organisation som erbjuder en plattform för daglig träning och workshops, arrangerar flera festivaler, samt har ett utarbetat research- och utbytesprogram med stort internationellt flöde. 2013 års stipendiat hos Movement Research i New York var koreografen Malin Élgan.

Internationella koreografstipendiet kan sökas en gång per år och fördelar ett eller flera resestipendier på totalt 150 000 kr. 2013 valde referensgruppen att stödja koreografen Dag Andersson som reste till San Fransisco, USA. Stipendiaten definierar själv i sin ansökan en eller flera orter att resa till.

Konstnärsnämnden samarbetar sedan 1998 även med det Wien-baserade nätverket DanceWEB, ett EU-finansierat vidareutbildningsprogram för unga europeiska dansare i samband med festivalen ImPulz Tanz. Ett sjuttiotal dansare från hela världen möts under 5 veckor för workshops, föreläsningar och samtal. Programmet ger många nya internationella kontakter, vilket samtliga redovisningar visar från stipendiaterna. Under 2013 gavs dansaren/koreografen Rebecca Stillman tillfälle att vistas i Wien under de fem veckorna.

Tabell 37. Beslutade vistelser utomlands för svenska danskonstnärer 2011-2013. Belopp i kr.

	2011			2012			2013		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal beslut	11	2	13	9	6	15	3	1	4
Antal i procent	85 %	15 %		60 %	40 %		75 %	25 %	
Belopp i kronor	210 900	157 000	367 900	196 300	169 900	366 200	99 000	150 000	249 000
Belopp i procent	57 %	43 %		54 %	46 %		40 %	60 %	
Genomsnitt	19 200	78 500	28 300	21 800	28 300	24 400	33 000	150 000	62 300

Avrundat i 100-tal

Vistelser i Sverige och det internationella studiostipendiet

För att öka internationaliseringen inom dansområdet är det lika viktigt att skapa förutsättningar för Sverigebaserade dansare och koreografer att arbeta utomlands som att skapa bra förutsättningar för internationellt arbete i Sverige. KID har utvecklat vistelser för i Sverige verksamma danskonstnärer med internationella projekt i sin studio på Maria skolgata 83 genom det s.k. internationella studiostipendiet. Det finns också studios i Göteborg och Malmö där programmet samverkar med lokala scener och organisationer och bjuder in utländska koreografer till vistelser.

Internationella studiostipendier i Konstnärsnämndens lokaler

Studiostipendierna möter ett direkt behov av repetitionsmöjligheter och underlättar internationella samarbeten. Stipendiet ska stimulera danskonstnärer som är bosatta i Sverige till internationella projekt och samarbeten.

Under 2013 tilldelades 8 koreografer internationella studiostipendier som bjöd in 17 internationella kollegor. Se tabell 37. Stipendiet består av studio och kostnadstäckning för resor, övernattnings och svenskt traktamente för de tillresta. Stipendiet utlyses två gånger per år.

Tabell 38. Beslutade internationella studiostipendier i Stockholm 2011-2013. Belopp i kr.

	2011			2012			2013		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal beslut	2	4	6	4	2	6	6	2	8
Antal i procent	33 %	67 %		67 %	33 %		75 %	25 %	
Belopp i kronor	73 000	201 500	274 500	199 600	194 300	393 900	156 000	119 000	275 000
Belopp i procent	27 %	73 %		51 %	49 %		57 %	43 %	
Genomsnitt	36 500	50 400	45 800	49 900	97 200	65 700	26 000	59 500	34 400

Genomsnittsbelopp är avrundade till närmaste 100-tal.

Vistelsestipendier i Malmö och Göteborg

Verksamheterna i Malmö och Göteborg startades 2009 respektive 2010. De olika städernas residensgrupper består av lokalt viktiga organisationer och scener för dansen. I Göteborg är det Göteborgs Dans och Teater Festival, Danscentrum Väst, Kultur i Väst, Skogen och Atalante. I Malmö består gruppen av Dansstationen, Danscentrum Syd, Skånes Dansteater och dansgruppen Memory Wax. De lokala dansintressenterna föreslår tillsammans utländska konstnärer till Konstnärsnämnden som beslutar och gemensamt skräddarsyr man sedan de internationella koreografvistelserna med möten, samtal och workshops. De internationella koreograferna erbjuds studio, logi, resa, och ett stipendium för att täcka levnadskostnader.

Tabell 39. Beslutade vistelser för utländska danskonstnärer i Göteborg och Malmö 2011-2013. Belopp i kr.

	2011			2012			2013		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Göteborg									
Antal beslut	1	3	4	6	5	11	3	4	7
Antal i procent	25 %	75 %		55 %	45 %		43 %	57 %	
Belopp i kronor	14 700	36 000	50 700	43 300	28 000	71 300	23 300	43 300	66 600
Belopp i procent	29 %	71 %		61 %	39 %		35 %	65 %	
Genomsnitt i kr	14 700	12 000	12 700	7 200	5 600	6 500	7 800	10 800	9 500
Malmö									
Antal beslut	5	2	7	1	3	4	2	1	3
Antal i procent	71 %	29 %		25 %	75 %		67 %	33 %	
Belopp i kronor	47 000	17 200	64 200	14 000	30 000	44 000	25 341	6 670	32 000
Belopp i procent	73 %	27 %		32 %	68 %		79 %	21 %	
Genomsnitt i kr	9 400	8 600	9 200	14 000	10 000	11 000	12 700	6 700	10 700
Totalt									
Antal beslut	6	5	11	7	8	15	5	5	10
Antal i procent	55 %	45 %		47 %	53 %		50 %	50 %	
Belopp i kronor	61 700	53 200	114 900	57 300	58 000	115 300	49 000	50 000	98 700
Belopp i procent	54 %	46 %		50 %	50 %		49 %	51 %	
Genomsnitt i kr	10 300	10 600	10 400	8 200	7 300	7 700	9 700	10 000	19 700

Avrundat 100-tal

2011 höjdes stipendiebeloppet till 20 000 kronor från 12 500 tidigare år

Tabell 40. Övriga beslutade kostnader knutna till stipendierna 2013

	Göteborg	Malmö	Total
Resor	18 100	14 200	32 300
Boende	¹	28 100	28 100
Administration	50 000	50 000	100 000
Totalt	68 100	92 300	160 400

Avrundat 100-tal

¹ Kultur i Väst står för hotellkostnader.

Internationella samverkansprojekt

Internationella dansprogrammet samarbetar och samverkar med andra organisationer, institutioner, myndigheter och deltar i samverkansprojekt på olika platser i Sverige och utomlands. I dagsläget finns många aktörer som arbetar med dansens internationalisering och det är viktigt att stödja områdets egna initiativ och gemensamt ta ansvar för att skapa fruktbare utbyten. Samverkan består oftast i ett finansiellt stöd från Konstnärsnämnden och kopplas till ett aktivt arbete under genomförandet eller att programmet tillför sakkun-nig kompetens. Programmet kan även initiera samverkansprojekt.

Två seminarier arrangerades under 2013.

Seminarium om "Metoder och strategier för internationell verksamhet" i kompetensut-vecklande syfte för koreografer och producenter, arbetades fram i samarbete med Dans-centrum och med ekonomiskt stöd från Kulturrådet, 8-9 mars 2013. Fyra internationella nyckelpersoner (verksamhetsledare, konstnärliga ledare, bidragsgivare) bjöds in första dagen för att dela med sig av sina erfarenheter inom dansområdet och andra dagen möt-tes koreografer och producenter i Open Space-format och skissade på konkreta metoder

för ökad verksamhet både nationellt och internationellt. I samverkan med Kulturrådet genomfördes seminariet "Om ökad internationalisering inom scenkonstområdet för barn och unga" med målet att öka antalet internationella ansökningar för det scenkonstnärer som arbetar med barn och unga som målgrupp. Syftet var att förbättra förutsättningarna för ökad internationalisering genom att presentera den internationella infrastrukturen, ge erfarenhetsutbyte och ökad kunskap om vilka platser, festivaler, scener, plattformar etc. som kan vara relevanta för svenska scenkonstnärer att samarbeta med.

I samarbete med Teaterunionen, fördelade KID 16 resestipendier à 2500 kronor till i Sverige verksamma dansare/koreografer för kunna delta vid den första scenkonstbiennalen, där dans och teater visades på en gemensam arena. Biennalen ägde rum i Jönköping. I samverkan med Dansens Hus ställde Konstnärsnämnden studion till förfogande för utbytesprojektet ex Change South Africa- Sweden/ sHe: KHULISA, där fyra kvinnliga dansare från Sydafrika respektive Sverige möts för workshops vid ett flertal tillfällen. Projektet som är ett samarbete med Vuyani Dance Theatre/Johannesburg och Dansens Hus/Stockholm presenterades under festivalen Dans <3 Stockholm.

I takt med att programmet utvecklats med nya stipendier, residensverksamhet och andra projekt finns det nu mindre flexibilitet och budget för att genomföra samarbetsprojekt i samma utsträckning som tidigare.

Tabell 41. Internationella samverkansprojekt 2011-2013

Internationella samarbetsprojekt	2011	2012	2013
Antal bidrag	3	3	2
Belopp i kronor	208 500	190 000	10 000
Genomsnitt	69 500	63 300	5 000

Avrundat 100-tal

Information om svensk dans

Under Tanzkongress i Düsseldorf, Tyskland i, bjöds tre handplockade koreografer in att delta och nätverka vid kongressen, tillsammans med handläggaren för programmet och referensgruppsordföranden.

Expertbesök

Konstnärliga ledare och programläggare är viktiga nyckelpersoner i danslivet. Det är av stor vikt att dessa personer kommer till Sverige och bekantar sig med svenska konstnärskap. KID arrangerar likt Iaspis skraddarsydda program för dessa experter.

Under 2013 har ett tiotal individuella internationella expertbesök arrangerats, där curatorer/programläggare bjuds in till Sverige för föreställningar och möten med danskonstnärer och arrangörer/gästspelsscener.

I samarbete med Dansens Hus och den nya festivalen Dans hjärta Stockholm (4-8/12 2013) bjöd programmet in 14 utländska programläggare för att ta del av det svenska festivalprogrammet. Parallellt pågick även konferensen Engaging Audiences där arbetet med publik, engagemang och delaktighet var teman.

Tabell 42. Expertbesök inom dansområdet 2013

Expertbesök	2013
Antal	21
Kostnad	87 300 kr
Genomsnitt	4 200 kr

Avrundat till 100-tal

Analys och uppföljning

Inom det internationella dansprogrammet noterar referensgruppen en rad olika tendenser i ansökningarna som speglar en större genbredd, ett sökande efter nya produktionsformer och en utveckling av nya roller. Många nyutexaminerade vill vidareutbilda sig genom vistelser utomlands. I ansökningarna märks kollektiva grupperingar som ifrågasätter rådande arbets- och produktionsstrukturer. Ansökningarna tyder också på ett intresse för fördjupning av kunskaper i traditionella danser, t.ex. dansen Sabar i Senegal och magdans i arabspråkiga länder.

Redovisningarna från det internationella kulturutbytet styrker att stipendierna är avgörande för de enskilda konstnärernas kontakter, det är genom dessa medel som många koreografer och dansare i huvudsak skapar och vidareutvecklar de informella kontakter och nätverk som idag bygger upp en internationell arbetsmarknad för i Sverige verksamma danskonstnärer.

Europa dominerar fortfarande när det gäller resmålsväl, men dominansen minskar. Afrika, Asien och Mellanöstern ökar och Nordamerika är alltjämt ett populärt resmål.

Ansökningarna till internationellt kulturutbyte ligger oförändrat på ca 200 med en bifallstatistik på ca 35 %. Antalet ansökningar för resebidrag (resor utan inbjudande part) ökar konstant och är nu fler till antalet än till internationellt kulturutbyte. Konstnärerna söker resebidrag för att åka till festivaler, workshops, konferenser och på researchresor.

Vistelsestipendierna i New York och Berlin har mottagits mycket väl hos stipendiaterna. Deras utvärderingar betonar vikten av att ett residens är så pass lång tid som två månader, och har uppskattat och använt sig av de möjligheter och kontakter som skapats.

Det internationella studiostipendiet i Stockholm ger möjligheter för dansare och koreografer att inleda internationella samarbeten i studion samt att färdigställa verk som ska ha premiär inom en snar framtid.

Residensprogrammet för internationella danskonstnärer och projekt som KID bedriver i Göteborg och Malmö tillsammans med lokala partner, är betydelsefullt för de båda städerna och regionerna då det innebär en vitaliserande möjlighet för utövare att möta internationella konstnärer i samtal, workshops eller work-in-progress. Ibland anlitas lokala dansare att arbeta med den gästande koreografen.

Expertbesöken är ett mycket uppskattat och effektivt sätt att sammanföra utländska programläggare med den lokala dansscenen. Ambitionen är att gästerna i framtiden även ska få ta del av Malmö och Göteborgs dansliv.

I takt med att programmet utvecklats med nya stipendier, residensverksamhet och andra projekt finns det nu mindre flexibilitet och budget för att genomföra samarbetsprojekt i samma utsträckning som tidigare.

6.5 Internationellt kulturutbyte inom filmområdet

Under året fördelades ca 1,1 mkr till 84 resor och utbyten till filmkonstnärer inom olika filmgenrer. Arbetsgruppen behandlade 308 ansökningar om internationellt kulturutbyte och resebidrag vilket är något färre än året innan. Dokumentärfilmare och kortfilmsregissörer ansöker om flest stöd för resor och utbyten. Det är ungefär lika många män som kvinnor som ansöker och bidragen fördelas jämställt. Det inkom betydligt fler ansökningar om resebidrag än om internationella kulturutbyten, och arbetsgruppen valde därför att tilldela fler resebidrag. Endast ett åttiototal ansökningar om internationella kulturutbyten inkom, vilket är få jämfört med andra konstområden. Av ansökningarna beviljades ca 40 %. Tio är utbyten som äger rum i Sverige för utländska regissörer och filmare.

Tabell 43. Beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte och resebidrag inom filmområdet 2011-2013

	2011			2012			2013		
Internationellt kulturutbyte ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	44	38	82	40	32	72	46	38	84
Belopp i kronor	508 500	565 800	1 074 300	518 000	553 900	1 071 900	602 000	547 500	1 149 500
Belopp i procent	47 %	53 %		48 %	52 %		52 %	48 %	
Genomsnitt	11 600	14 900	13 100	13 000	17 300	14 900	13 100	14 400	13 700

Genomsnittsbelopp är avrundade till närmaste 100-tal.

¹ Inklusive resebidrag. Exakta belopp redovisas i tabell 6.

Framförallt domineras ansökningarna av resor inom Europa, USA och Asien. Femton bidrag beviljades till Mellanöstern, Latinamerika och Afrika vilket är 18 % av totalen. Resor till tredje världen är ofta mer kostsamma. Ett fåtal sådana resor beviljades, nämnas kan filmaren Marius van Niekerk som reste till Kongo där han gör en film om Dr Mukwege som i år erhöll The Right Livelihood Award för sitt arbete att hjälpa våldtagna kvinnor.

Tabell 44. Geografisk fördelning av beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte inom film 2011-2013

Film	utbyten till			utbyten från			resor till			totalt			procent		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Europa inkl. Ryssland	21	19	12	-	-	6	27	25	21	48	44	40	55 %	54 %	49 %
Nordamerika	13	6	3	-	-	1	4	4	11	17	10	15	20 %	12 %	18 %
Asien	1	5	4	2	1	2	6	3	6	9	9	12	10 %	11 %	15 %
Mellanöstern	-	-	1	-	-	1	1	-	5	1	-	7	1 %	0 %	9 %
Latinamerika	2	-	2	-	-	-	4	9	2	6	9	4	7 %	11 %	5 %
Oceanien	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1 %	0 %	1 %
Afrika	1	-	-	-	2	-	4	7	3	5	9	5	6 %	11 %	4 %
Totalt	38	30	23	2	3	10	47	48	48	87	81	84	100%	100%	100%

Ansökningarna visar att svensk film fortsatt har en stark position utomlands då många filmare ansöker om bidrag för resor till filmfestivaler runtom i världen dit de blivit inbjudna. Under året har filmare beviljats utbyten till prestigefyllda festivaler som Busan Filmfestival i Sydkorea, Sundance i USA, IDFA i Nederländerna, men även till 'smalare' festivaler i Bosnien, Japan, Australien och USA. Men oavsett storleken på festival så visar återredovisningarna att det är oerhört givande för filmaren att befinna sig på plats i ett festivalsammanhang. Där sker mycket kontaktskapande som kan ge filmaren möjlighet att visa sin film på nya festivaler och chans till kommande filmprojekt. Flera svenska filmare har också uppmärksammats i prissammanhang där t ex filmaren Kersti Grunditz vann pris för bästa dokumentärfilm på dansfilmfestivalen Dance Camera West i USA.

Analys och uppföljning

I den boom av framgångsrika svenska kort- och dokumentärfilmer under de senaste åren, finns ofta ett eller flera resebidrag som grund för att filmer överhuvudtaget kunde sättas igång. Ett resebidrag ges bl.a. för research inför en filmproduktion och efter en sådan resa kommer många filmare hem med en pilotfilm som kan generera ytterligare stöd hos andra bidragsgivare som SFI och SVT.

Många vittnar om att Konstnärsnämndens internationella stöd till den enskilda filmaren väl kompletterar andra stöd inom filmområdet där oftast en producent måste vara inkopplad och göra ansökan. Konstnärsnämndens resebidrag kan fungera som ett startskott,

och den miljon som utdelas varje år genererar många nyskapande kvalitetsfilmer som höjer nivån inom svensk film och ger viktiga utvecklingsmöjligheter för filmskaparna.

6.6 Kvalitativa aspekter på den internationella verksamheten

Konstnärsnämndens internationella program och stöd för kulturutbyte är organiserat inom ramen för stipendie- och bidragsenheten vid nämnden. Det är ett effektivt arbetssätt eftersom man har möjlighet att se till hela konstnärskap där det internationella stödet är en del av en helhet. Konstnärer kan genom Konstnärsnämnden få stöd genom hela sin karriär, nationellt som internationellt, och formerna för stödet är ständigt utsatta för kvalitetsdiskussioner inom nämndens styrelse och dess beslutande grupper och referensgrupper. Således är Iaspis, nämndens program för internationellt kulturutbyte inom bild och form, Internationella dansprogrammet (KID), Internationella musikprogrammet (KIM), samt stöd till internationellt kulturutbyte inom konstområdena teater och film, organisatoriskt en del av enheten stipendier och bidrag.

Målsättningen med internationellt utbyte och verksamhet är konstnärlig fördjupning samt att förbättra arbets- och inkomstmöjligheterna för enskilda konstnärer. De internationella bidragen ger förutom möjligheter att förkovra sig också tillfällen att skapa kontakter som är eller kan bli av betydelse för kommande arbetsmöjligheter. Konstnärsnämnden genomförde i oktober en undersökning som riktades till de konstnärer inom alla områden som beviljats bidrag till internationellt kulturutbyte eller resebidrag åren 2009-2010 för att undersöka bidragens långsiktiga effekter. Enkäten gick ut till drygt tusen konstnärer inom alla konstområden och närmare 80 % besvarade enkäten. Omkring 96 % menade att utbytet påverkat det egna konstnärskapet, framför allt konstnärer inom scen- och filmområdet. Nästan 57 % svarade att utbytet inneburit kontakter som lett vidare till nya uppdrag eller samarbeten. Ytterligare en dryg tredjedel svarade att de kontakter de fick troligtvis kommer att leda till framtida uppdrag eller samarbeten. Musikerna är de som tycks ha varit mest framgångsrika i att skapa kontakter som lett vidare till något nytt. Det är framför allt de äldre konstnärerna som svarar att utbytet lett vidare till nya uppdrag och samarbeten.

Intresset för det internationella utbytet fortsätter att växa mycket starkt. 2013 avsåg 43 % av alla ansökningar till nämnden, eller 3 600 ansökningar, internationellt utbyte i någon form, vilket är ca 700 fler ansökningar än året innan. Inom dansområdet utgör det 70 % av alla ansökningar. Antalet ansökningar har ökat med ca 20 % inom musik- och dansområdena. Inom teaterområdet är ansökningarna 6 % fler, medan de minskat något inom filmområdet i jämförelse med 2012. Ökningen inom bild- och formområdet hänger samman med förskjutna ansökningsperioder för utlandsateljéer.

Intresset för Europa är fortsatt stort, men har minskat till förmån för andra världsdelar. Intresset har generellt sett ökat för utbyten med Latinamerika, Mellanöstern och Asien.

Iaspis har fortsatt särskilt fokus på att utveckla regionala samarbeten, och har också tagit fram en modell för att kartlägga expertbesökens spridning i relation till konstnärlig genre, geografisk hemvist, kön och ålder. Under 2013 tillfrågades bild- och formkonstnärer som vistats i Konstnärsnämndens ateljéer utomlands under perioden 2000-2012 om vistelsens värde. Av 59 svarande (svarsfrekvensen var 88 %) uppgav 75 % att arbetsvistelsen hade lett till nya arbetsmöjligheter eller samarbeten. 92 % upplevde de positiva effekterna för den konstnärliga utvecklingen som långvarig. Iaspisprogrammet har också under året arbetat med att utveckla verksamheten för formkonsten med mycket goda resultat.

Konstnärsnämnden har regeringens uppdrag att utveckla ett internationellt musikprogram. 2 miljoner beviljas per år 2012-2014. Musikprogrammet har under året utvecklat flera intressanta residens och samarbeten med organisationer i Kanada, USA, Senegal, Polen, Estland och Tyskland samt ett nationellt samarbete med organisationer och förvaltningar på flera platser i landet.

Expertbesöken är ett mycket uppskattat och effektivt sätt för det internationella dansprogrammet att sammanföra internationella programläggare med den nationella dansscenen. Residensprogrammet för utländska danskonstnärer och projekt som KID bedriver i Göteborg och Malmö tillsammans med lokala partner är av stor betydelse för regionernas

dansliv. De nya permanenta vistelsestipendierna i New York och Berlin har mottagits positivt dels p.g.a. att de omfattar två månaders vistelse och dels för de möjligheter till kontakter som skapas.

Konstnärsnämndens totala medel för internationellt utbyte var 37,6 mkr 2013. Bild- och formområdet inklusive ateljéprogram och förvaltning utgör en stor del av detta, 23 mkr. I jämförelse var de totala medlen för internationellt kulturutbyte, resebidrag samt KID:s och KIM:s verksamheter inom nämnden för musik-, teater-, dans-, och filmområdet 14,5 mkr. De omfattande satsningar inom bild- och formområdet möjliggörs av den omfattning som anslaget för bild- och formkonstnärer har. Det är Bildkonstnärsfonden själv som har valt att i så hög grad prioritera internationaliseringen - satsningar som gjorts under lång tid.

Det internationella stödet och verksamheten är väl utbyggt inom konstområdena bild och form samt dans och anpassas ständigt efter aktuella förhållanden och behov. Utbyggnaden av Internationella dansprogrammet har varit av stor betydelse för området. Det internationella stödet till formområdet har utvecklats under åren och musikprogrammet har tack vare regeringens satsning börjat hitta en struktur under 2013. Det viktiga är att varje stöd, aktivt eller passivt, anpassas efter respektive konstområde och är långsiktigt.

Nämnden vill särskilt peka på effekten av sina insatser för internationaliseringen av svensk konst inom alla konstområden. Iaspisprogrammet har en central plats i detta utbyte på bild- och formområdet och måste anses ha spelat en betydande roll för att svenska bild- och formkonstnärer har en stark position i det internationella konstlivet. En motsvarande utveckling kan ses inom dansen med Konstnärsnämndens internationella dansprogram. Det internationella musikprogrammet är ett treårigt projekt vars eventuella framtid det är regeringens sak att besluta om. Det är viktigt att påtala den omfattande internationalisering som sker inom alla nämndens konstarter och att konstatera att för konstnärerna handlar det i stort inte längre om att påbörja denna rörelse. Att röra sig utanför Sveriges gränser, det gör en stor del av landets konstnärer redan men de vill utveckla, stärka och vidmakthålla dessa kontakter.

7 Konstnärers villkor

Målet är att genom bevakning och analys fördjupa och sprida kunskapen om konstnärers sociala och ekonomiska situation samt förutsättningar för konstnärligt skapande.

Återrapportering:

Konstnärsnämnden ska redovisa resultatet av sitt arbete med bevakning och analys. Vidare ska resultaten av kunskapsspridning och rådgivningsfunktion avseende frågor som rör de generella trygghetssystemen redovisas.

Arbetet med bevakningen av konstnärernas villkor och förutsättningar omfattar samtliga konstområden: bild- och form, musik, teater, dans, film och ord. Konstnärsnämnden arbetar med uppdraget att bevaka och informera om konstnärernas situation och förutsättningar för konstnärligt skapande genom rapporter och information samt i samband med andra regeringsuppdrag och i remissvar.

7.1 Information om skatte- och trygghetssystemen

Konstnärsnämnden följer och analyserar konstnärernas sociala och ekonomiska situation. Målet är att sprida kunskap om förutsättningar för konstnärligt skapande samt studera konstnärernas verksamhet i förhållande till trygghetssystemen och skattesystemet. Konstnärliga verksamheter passar inte alltid in i systemen, som i stort är formade för personer med stadigvarande anställning och inkomst. Konstnärer däremot växlar ofta mellan att vara anställd och egenföretagare, s.k. kombinatorer. De som arbetar helt som löntagare är ändå att betrakta som frilansare eftersom de ofta har många olika arbetsgivare. Konstnärsnämnden har sammanställt webbportalen *Konstnärsguiden* med information till konstnärer om skatter, föräldraförsäkring, företagande m.m. Guiden uppdateras kontinuerligt två gånger om året för att följa rättsliga förändringar.

Under året har ett arbete påbörjats med att komplettera *Konstnärsguiden* med ytterligare information. Det finns ett stort behov av information om utlandsarbete. Därför är avsikten att bygga ut guiden med ett nytt avsnitt om *arbete utomlands*. En målsättning är att kunna lägga ut det nya avsnittet under våren 2014.

Extern konsultativ kompetens inom juridik och ekonomi är knuten till *Konstnärsguiden*. Utöver denna konsultation finns också en dialog på myndighetsnivå med Skatteverket och Försäkringskassan med *Konstnärsguiden* som en bas i diskussionen. Det finns också en referensgrupp som med hjälp av KLYS (Konstnärliga och Litterära yrekesutövares Samarbetsnämnd) tagits fram bestående av utvalda tjänstemän från konstnärsorganisationer med vana av att hantera medlemsfrågor. Under 2013 hade webbportalen *Konstnärsguiden* knappt 38 000 besök. Statistikrapporten konstruerades under 2012 och därför täcker besökssiffran 18 400 inte hela året (saknas ca 4 månader).

7.2 Utredningar

Ingen regel utan undantag – Enprocentregeln för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö

Kartläggning genomlyser uppfyllelsen och det samtida användandet av enprocentregeln och andra former av samverkan för platsspecifik byggnadsanknuten bild- och formkonst i offentliga miljöer. I arbetsgruppen för projektet deltog en representant för Statens Konstråd. En enkät riktad till kommuner och landsting genomfördes under våren 2012 med hjälp av Sveriges Kommuner och Landsting, kompletterad med en egen mindre enkät till statliga verk och bolag. Undersökningen har kompletterats med texter från externa skribenter från Stockholm Konst och Fyrbodals kommunalförbund för mer specifika beskrivningar samt fallstudier från olika delar av landet. Rapporten publicerades i december 2013 och har distribuerats till Kulturdepartementet, Riksdagens kulturutskott, kulturmyndigheter samt andra berörda statliga verk och bolag. Rapporten har även distribuerats till landets kommuner och landsting/regioner samt till konstnärsorganisationer.

7.3 Samtalsplattform för konstnärers villkor

Konstnärsnämnden har under 2013 arbetat aktivt med kulturarbetsmarknadsfrågor och konstnärernas förutsättningar att ägna sig åt konstnärligt arbete i samklang med arbetsmarknadspolitiken. Nämndens initierade samtalsplattform för arbetsmarknadsfrågor med Arbetsförmedlingen Kultur Medias ledning och Statens kulturråd har träffats regelbundet under året. Konstnärsnämnden ingår också i Arbetsförmedlingens råd för kulturarbetsmarknad som träffas fyra gånger per år.

Konstnärsnämnden har under 2013 haft möten med Försäkringskassan och Skatteverket. Dialogen är i första hand ett informationsutbyte och basen i diskussionen är webbportalen *Konstnärsguiden*. Konstnärsnämnden informerar myndigheterna om konstnärers villkor för att öka förståelsen för konstnärlig verksamhet.

7.4 Bevakning av kulturpolitik och forskning nationellt och internationellt

Konstnärsnämndens uppgift är att bevaka konstnärs- och kulturpolitik och forskning. Nämnden har deltagit i flera seminarier på nationell och internationell nivå, bl. a. European Culture forum i Bryssel, under hösten 2013.

Under hösten arrangerade Konstnärsnämnden en nordisk konferens om konstnärspolitik som ingick i programmet under Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet. Syftet med konferensen var att skapa ett nätverk för att ömsesidigt diskutera och informera om konstnärspolitiska frågor. Tanken är att på sikt kunna få en samlad bild av hur det ser ut i Norden och att identifiera såväl fördelar som nackdelar med olika stödstrukturer. Inbjudna och deltagande var chefer och nyckelpersoner på ansvariga departement/myndigheter i Norden som hanterar frågor om konstnärers kulturpolitiska stöd och situation. Nätverket planerar ett nytt möte hösten 2014 i Oslo.

7.5 Sammanfattande analys av bevakningen

Konstnärsnämnden har under året arbetat med att fördjupa och sprida kunskap om konstnärers villkor och förutsättningar för konstnärligt skapande. Uppdraget sker på många fronter. Det nätverk som finns av intresseorganisationer och myndigheter är ett viktigt forum för kunskapsspridning, men arbetet sker också utanför dessa etablerade nätverk, t.ex. med information till högskolor, kulturinstitutioner och internationella besök samt internationellt deltagande i konferenser och arbetsgrupper.

Konstnärsnämndens delaktighet i Kultursamverkansmodellen har också varit en utmärkt plattform för kunskapsspridning. Arbetet är en långsiktig process och dialog och nämnden ser att uppdraget långsamt förbättrar konstnärers villkor och förutsättningar för konstnärligt skapande över landet.

Arbetet med att sprida kunskap om konstnärernas villkor i trygghetssystemen har förstärkts genom

- En utveckling av webbportalen *Konstnarsguiden.se*
- Kultursamverkansmodellen
- Kontakt med Skatteverket och Försäkringskassan kring konstnärers villkor
- Fortsatt samverkan kring arbetsmarknadsfrågor med bl. a AF Kultur Media, Statens Kulturråd, konstnärorganisationer, centrumbildningar m.fl.

8 Administration och ekonomi

8.1 Intern styrning och kontroll

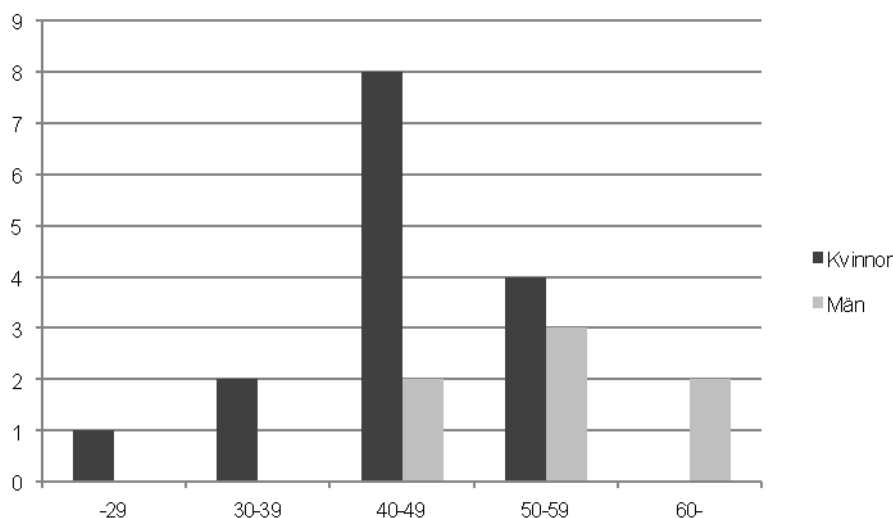
Kraven på att minimera risker för att upprätthålla en rättssäker och transparent verksamhet präglar på olika sätt arbetet vid nämnden. Det är en integrerad del av utvecklingsarbetet med det nya ärendehanteringssystemet som bland annat gör att nämndens arkiv ska organiseras så att det motsvarar Riksarkivets aktuella föreskrifter inklusive långtidslagring. Det är grunden för arbetet med den systematiska dokumentationen av alla arbetsprocesser som ingår i hanteringen av stipendier och bidrag, från ansökan till arkiv. Nära kopplat till det här arbetet är den informationssäkerhetspolicy som tagits fram för att motsvara de regelverk som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tagit fram under året och som ska ingå i en fördjupad och bred riskanalys. Nämnden har under året också arbetat mycket med ekonomistyrning.

8.2 Personalförsörjning

Konstnärsnämndens främsta resurs är den samlade kunskapen och kompetensen hos personalen. Den personal som arbetar vid nämnden har en hög kunskapsnivå. Andelen akademiker uppgår till ca 75 %. Inom nämnden fanns fyra anställda med ledningsfunktion; kanslichefen, direktören för Iaspis, samordnaren av stipendier och bidrag samt den ekonomiansvarige. Handläggande personal uppgick år 2013 till elva personer och inom stödområdena fanns sju anställda. Nämnden hade den 31 december 2013 22 anställda; 15 kvinnor och 7 män, men strävar vid all nyrekrytering efter att jämna ut könsfördelningen.

Faktaruta personal 2013	
Årsarbetskrafter	21,41
Medeltal anställda	22
Kvinnor	68 %
Män	32 %
Ledningskompetens	18 %
Kärnkompetens	64 %
Stödkompetens	27 %
Genomsnittsålder	47 år

Diagram 6. Åldersstruktur bland personalen vid Konstnärsnämnden 31 december 2013.

Av 22 anställda på myndigheten den 31 december 2013 var 10 i åldern 40-49 år. Nio anställda var över 50 och tre var under 40 år. Tjänstledigheter bland personalen ledde till att fyra personer var anställda på vikariat.

Konstnärsnämnden har inga svårigheter att rekrytera personal och försöker vid all nyrekrytering att beakta kravet på mångfald och jämn könsfördelning. Inom åldersgruppen 25-40 år finns en rörlighet på arbetsmarknaden. Lönefaktorn spelar stor roll och kan vara ett problem eftersom kulturområdet har små möjligheter att konkurrera med såväl den privata marknaden som med statliga myndigheter inom andra politikområden. I och med att antalet anställda och omsättningen ökar blir avsaknaden av personal inom personaladministration mycket kännbar.

8.3 Kompetensförsörjning

För att säkerställa den kompetens som krävs för att uppnå målen har personalen under året deltagit i olika former av utbildningar. De flesta kurser som personal deltagit i har varit för att stärka den administrativa kompetensen. Det har varit kurser inom ämnen som diarieföring, arkivhantering, moms, Excel och löneadministration. På prov genomfördes en förvaltningsutbildning för ledamöterna i Bildkonstnärsfondens styrelse. En motsvarande kurs kommer framöver även att genomföras för ledamöterna i arbetsgrupperna.

8.4 Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2013 har varit i genomsnitt 2,7 % av de anställdas ordinarie arbetstid. Motsvarande siffra var 1,6 % år 2012. Årets sjukfrånvaro motsvarar 150 dagars sjukfrånvaro totalt. Avtal fanns med Betania om företagshälsovård där de anställda hade möjlighet att söka hjälp för arbetsrelaterade besvär. Personalen hade möjlighet att ta en friskvårdstimme/vecka på betald arbetstid, och som alternativ erbjöds ekonomiskt bidrag till kort på gym, simhall eller andra idrottsaktiviteter.

9 Ledamöter i styrelser, arbetsgrupper och referensgrupp samt personal under 2013

Konstnärsnämndens styrelse

Gunilla Kindstrand, chefredaktör, *ordförande*

Håkan Rehnberg, bildkonstnär, *vice ordförande*

Anneli Furmark, bildkonstnär (från februari)

Kajsa Giertz, teaterchef (från februari)

Niklas Hjulström, skådespelare, regissör och komponist

Helene Larsson Pousette, enhetschef

Ida Lundén, tonsättare och musiker

Clas Olsson, biträdande generaldirektör (från februari)

Dominic Power, professor

Bengt Toll, filmproducent och utredare

Teshome Wondimu, verksamhetsledare

Bildkonstnärsfonden

Håkan Rehnberg, bildkonstnär, *ordförande*

Kerstin Wickman, professor emerita i design- och konsthantverkshistoria,
vice ordförande (från mars)

Markus Degerman, bildkonstnär

Annika Ekdahl, textilkonstnär

Thomas Elovsson, bildkonstnär

Renata Francescon, keramiker (från mars)

Nilofar Kosheshi, bildkonstnär (från mars)

Eva Larsson, bildkonstnär

Fredrik Mattson, formgivare

Lars Nilsson, bildkonstnär

Katarina Pierre, museichef

Claudia Schaper, intendent

Lars Tunbjörk, fotograf

Adjungerade

Miriam Bäckström, bildkonstnär

Maria Lindberg, bildkonstnär

Arbetsgruppen för musik

Ida Lundén, tonsättare och musiker, *ordförande*

Ken Day, programläggare och arrangör, *vice ordförande*

Katarina Andreasson, förste konsertmästare och dirigent

Britta Byström, komponist

Titiyo Jah, sångare och komponist

Karin Johansson, musiker och komponist

Ola Karlsson, skribent

Sven Kristersson, sångare och kompositör

Staffan Larson, dirigent

Jakob Riis, komponist, laptop-musiker och trombonist

David Stackenäs, gitarrist

Agneta Stolpe, sångare

Rebecka Törnqvist, komponist och sångare

Arbetsgruppen för teater-, dans- och filmkonstnärer:

Bengt Toll, filmproducent och utredare, *ordförande* (från februari)
Rikard Hoogland, fil.dr. i teatervetenskap, *vice ordförande* (till juni)
Catherine Parment, teaterregissör och skådespelare, *vice ordförande* (från december)
Farnaz Arbabi, teaterregissör (till juni)
Anders Bohman, filmfotograf (till december)
Jörgen Dahlqvist, regissör och konstnärlig ledare
Viktoria Dalborg, cirkusartist och regissör
Axel Danielsson, filmare och adjunkt (från juli)
Ulf Friberg, regissör och skådespelare (från december)
Magnus Gertten, filmare och filmproducent (till juni)
Paula de Hollanda, koreograf och dansare
Kristina Humle, filmregissör (till juni)
Suzanne Khardalian, filmare (från juli)
Cilla Olsen, dansare
Peter Schildt, filmregissör och skådespelare (från december)
Jens Sethzman, ljusdesigner och scenograf (till juni)
Bogdan Szyber, regissör och performanceartist (från september)
Anne-Marie Söhrman Fermelin, lektor och filmproducent

Referensgruppen för Internationella dansprogrammet

Cecilia Malmström Olsson, teoretiker och kritiker, *ordförande* (från juli)
Jens Sethzman, scenograf och ljusdesigner, *ordförande* (till juni)
Örjan Andersson, koreograf (från februari)
Cilla Olsen, dansare (från juli)

Personal

Ann Larsson, kanslichef tillika myndighetschef
Stefan Ahlenius, utredare, Analysavdelningen
Annika Björkman, programkoordinator, Iaspisprogrammet, vikarie
Xueyin Chen, projektkoordinator, Iaspisprogrammet, vikarie (från september)
Louise Dahlgren, handläggare för Bildkonstnärsfonden
Karen Diamond, programkoordinator, Iaspisprogrammet, vikarie
Anna Efraimsson, projektkoordinator för Internationella dansprogrammet, tjänstledig (till maj)
Jonatan Habib Engqvist, projektsamordnare, Iaspisprogrammet,
Annika Enqvist, projektsamordnare, Iaspisprogrammet, föräldraledig
Suzi Ersahin, programkoordinator, Iaspisprogrammet, tjänstledig
Björn Grönkvist, ekonomiansvarig
Lars Olof Gustafson, samordnare stipendier och bidrag
Henrik Högberg, assistent, Iaspisprogrammet
Bitte Jarl, utredare, Analysavdelningen
Marlene Karlén, registrator/arkivarie
Stina Lindberg, assistent
Hasse Lindgren, handläggare för arbetsgruppen för musik
samt Internationella musikprogrammet
Chahnaz Moatamid, ekonomiassistent
Tina Pettersson, handläggare för arbetsgruppen för teater-, dans- och film
Maria Renberg, ekonomiassistent
Lisa Rosendahl, direktör, Iaspisprogrammet
Robert Spångberg, assistent
Ingela Stefaniak, assistent (tjänstledig från augusti)
Anneli Strömqvist, handläggare för Internationella dansprogrammet
Helene Svensk Dahlbäck, assistent, vikarie (från augusti)
Sara Teleman, projektkoordinator, vik projektsamordnare Iaspis/assistent
(tjänstledig från september)
Ann Traber, utredare, Analysavdelningen

10 Finansiell redovisning

10.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2013	2012
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	32 587	30 885
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	941	518
Intäkter av bidrag	3	155	126
Finansiella intäkter	4	7	15
Summa		33 690	31 544
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-17 201	-15 531
Kostnader för lokaler		-7 380	-7 177
Övriga driftkostnader	6	-7 994	-7 843
Finansiella kostnader	7	-38	-55
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 078	-939
Summa		-33 690	-31 544
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		120 994	120 606
Lämnade bidrag		-120 994	-120 606
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

10.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	8	2 279	2 402
Summa		2 279	2 402
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	625	809
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	87	238
Summa		712	1 047
Fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter		685	535
Övriga fordringar		4	17
Summa		689	552
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	11	2 013	1 795
Övriga upplupna intäkter		329	30
Summa		2 342	1 825
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	12	660	-324
Summa		660	-324
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		1 311	1 839
Summa		1 311	1 839
SUMMA TILLGÅNGAR		7 993	7 341

(tkr)	Not	2013-12-31	2012-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Avsättningar			
Övriga avsättningar	13	171	145
Summa		171	145
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	14	2 991	3 448
Skulder till andra myndigheter	15	912	750
Leverantörsskulder		1 120	913
Övriga skulder		610	547
Summa		5 633	5 658
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	16	1 946	1 136
Oförbrukade bidrag	17	243	243
Övriga förutbetalda intäkter	18	0	158
Summa		2 189	1 537
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		7 993	7 341

10.3 Anslagsredovisning

10.3.1 Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Uo 17 5:1 Ramanslag							
Konstnärsnämnden							
ap.1 Konstnärsnämnden (ram)	19	1 369	18 333	-822	18 880	-18 633	247
Uo 17 5:2 Ramanslag							
Ersättningar och bidrag till konstnärer							
ap.1 Visningsersättning samt bidrag åt bild- och formkonstnärer	20	485	74 144	-485	74 144	-74 144	0
ap.4 Långtidsstipendier	21	19	14 819	-19	14 819	-14 818	1
ap.6 Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film	22	56	36 626	-56	36 626	-36 603	23
ap.9 Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker	23	0	5 216	0	5 216	-5 216	0
Uo 17 10:1 Ramanslag							
Filmstöd							
ap.3 Bidrag till Konstnärsnämndens filmstöd	24	0	4 270	0	4 270	-4 210	60
Summa		1 929	153 408	-1 382	153 955	-153 624	331

10.3.2 Redovisning av bemyndiganden

Anslag/Anslags- benämning (tkr)	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagande fördeln. per år								
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uo 17 5:2 Ramanslag												
Ersättningar och bidrag till konstnärer												
ap.1 Visningsersättning samt bidrag åt bild- och form- konstnärer	40 365	35 344	33 576	22 392	5 257	3 022	1 585	680	440	200	0	0
ap.4 Långtidsstipendier	81 208	71 016	78 188	14 386	14 386	13 986	6 793	6 793	6 793	6 793	6 660	1 598
ap.6 Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film	11 490	8 020	10 380	3 300	2 820	1 640						
ap.9 Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker	2 937	2 670	2 400	1 700	400	200	100	0	0	0	0	0
Summa	136 000	117 050	124 544	41 778	22 863	18 848	10 038	7 853	7 533	7 213	6 780	1 638

År 2023 beräknas inga fler åtaganden att finnas utifrån de beslut som tagits t.o.m. år 2013

10.4 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

10.4.1 Tilläggsupplysningar

Tillämpade redovisningsprinciper

Konstnärsnämndens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (förordningen om myndigheters bokföring), tillämpar myndigheten brytdagen den 3 januari. Brytdagen föregående år var den 4 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 20 tkr.

Konstnärsnämnden bokför driftkostnader under sakanslagen som verksamhetskostnader vilket påverkar posterna; personal-, lokal- och driftkostnader samt intäkter av anslag i resultaträkningen. Exempel på driftkostnader under sakanslagen är reskostnader för utländska konstnärer, gallerivakter, ateljéhyror m.fl. Driftkostnader som bokförts under sakanslagen uppgick år 2013 till 14 487 tkr. År 2012 användes 13 979 tkr.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr. o. m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2012, 280 tkr, har år 2013 minskat med 43 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk. Nämnden har beslutat att bärbara datorer skall direktavskrivas.

Tillämpade avskrivningstider

3-7 år	Maskiner och tekniska anläggningar
4 år	Datorer och kringutrustning
4-7 år	Inredningsinventarier
5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
10 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Styrelseledamöter/andra styrelseuppdrag

	Ersättning (tkr)
Gunilla Kindstrand, ordförande <i>Nämnden för hemslöjdsfrågor, ledamot t.o.m. juni</i> <i>Gunilla Kindstrand Kultur & Struktur AB, styrelsordförande</i>	20
Håkan Rehnberg, vice ordf	110
Anneli Furmark, ledamot	8
Kajsa Giertz, ledamot	8
Niklas Hjulström, ledamot	9
Helene Larsson Pousette, ledamot	8
Ida Lundén, ledamot	43
Clas Olsson, ledamot <i>Försäkringskassans insynsråd, ledamot</i>	8
Dominic Power, ledamot <i>Culture Industry AB, styrelseordförande</i>	9
Bengt Toll, ledamot <i>Toll Film AB, ledamot</i> <i>Dragon Development AB, ledamot</i>	27
Teshome Wondimu, ledamot <i>Selam Sounds AB, styrelseordförande</i>	9

Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag

	Lön
Kanslichef Ann Larsson	746
Inga förmåner	

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder, sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2013	2012
Totalt	2,7	1,6
Andel 60 dagar eller mer av total sjukfrånvaro	0,0	0,0
Kvinnor	2,7	1,4
Anställda 39 år – 49 år	1,2	3,5

Sjukfrånvaro för gruppen män, anställda - 29 år och gruppen anställda 50 år - lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är högst tio.

10.5 Noter

10.5.1 Resultaträkning

		(tkr)	2013	2012
Not	1	Intäkter av anslag		
		Intäkter av anslag	32 587	30 885
		Summa	32 587	30 885
		Summa "Intäkter av anslag" (32 587 tkr) och "Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag" (120 994) skiljer sig från summa "Utgifter" (153 624 tkr) i anslagsredovisningen. Skillnaden (43 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009 (-280 tkr). Denna post har belastat anslaget Uo 17 5:1 ap1, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen..		
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
		Intäkter fakturerade kostnader Ganneviks stiftelse	457	30
		Intäkter EU	329	0
		Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	155	488
		Summa	941	518
		Konstnärsnämnden mottog inga sponsringsintäkter eller bidrag 2013.		
Not	3	Intäkter av bidrag		
		Intäker av lönebidrag	155	126
		Summa	155	126
Not	4	Finansiella intäkter		
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	7	15
		Summa	7	15
Not	5	Kostnader för personal		
		Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	8 793	8 078
		Lönekostnader sakanslagen	2 932	2 556
		Övriga kostnader för personal	5 476	4 897
		Summa	17 201	15 531
Not	6	Övriga driftkostnader		
		Driftkostnader i sakverksamheten	3 158	3 392
		Övriga driftkostnader	4 836	4 452
		Summa	7 944	7 844
Not	7	Finansiella kostnader		
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	4	4
		Ränta på lån i Riksgäldskontoret	32	49
		Övriga finansiella kostnader	1	1
		Summa	38	54

10.5.2 Balansräkning

			2013-12-31	2012-12-31
Not	8	Rättigheter och andra immateriella anläggnings-tillgångar		
		Ingående anskaffningsvärde (+)	3 456	2 134
		Årets anskaffningar (+)	621	1 323
		Summa anskaffningsvärde	4 077	3 457
		Ingående ackumulerade avskrivningar (-)	-1 055	-465
		Årets avskrivningar (-)	-743	-590
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 798	-1 055
		Utgående bokfört värde	2 279	2 402
Not	9	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
		Ingående anskaffningsvärde (+)	1 824	1 824
		Summa anskaffningsvärde	1 824	1 824
		Ingående ackumulerade avskrivningar (-)	-1 015	-832
		Årets avskrivningar (-)	-184	-184
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 199	-1 015
		Utgående bokfört värde	625	809
Not	10	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
		Ingående anskaffningsvärde (+)	2 389	2 389
		Summa anskaffningsvärde	2 389	2 389
		Ingående ackumulerade avskrivningar (-)	-2 152	-1 986
		Årets avskrivningar (-)	-151	-166
		Summa ackumulerade avskrivningar	-2 303	-2 152
		Utgående bokfört värde	87	238
Not	11	Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyreskostnader	1 807	1 739
		Övriga förutbetalda kostnader	206	56
		Summa	2 013	1 795

10.5.2 Balansräkning forts.

		2013-12-31	2012-12-31
Not	12		
	Avräkning med statsverket		
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	819	1 531
	Redovisat mot anslag (+)	134 990	134 098
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-134 306	-134 810
	Fordringar (+)/Skulder (-) avseende anslag i icke räntebärande flöde	1 503	819
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-1 172	-632
	Redovisat mot anslag (+)	18 633	17 407
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-18 333	-18 236
	Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	288
	Fordringar (+)/Skulder (-) avseende anslag i räntebärande flöde	-872	-1 173
	Skulden avseende räntebärande anslag överensstämmer ej med utgående anslagssparande. Differensen 625 tkr består ej av återbetald indragning 822 tkr samt för mycket återbetalt anslagsmedel 2012, 197 tkr.		
	Ingående balans 3013 har korrigerats 1 tkr.		
	Fordran avseende semesterskulder som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans (+)	280	294
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln (-)	-43	-14
	Fordran (+) avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	237	280
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Ingående balans	-251	-258
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	2 479	2 401
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-136 743	-137 204
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	134 306	134 810
	Övriga fordringar skulder på statens centralkonto	-209	-251
	Summa Avräkning med statsverket	660	-325
Not	13		
	Övriga avsättningar		
	Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder		
	Ingående balans	145	120
	Årets förändring	27	25
	Utgående balans	171	145

10.5.2 Balansräkning forts.

		2013-12-31	2012-12-31
Not	14 Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	3 448	2 828
	Under året nyupptagna lån	621	1 558
	Årets amorteringar	-1 078	-939
	Utgående balans	2 991	3 447
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	4 500	4 500
Not	15 Skulder till andra myndigheter		
	Utgående mervärdesskatt	94	6
	Arbetsgivaravgifter	492	509
	Leverantörsskulder andra myndigheter	302	234
	Övrigt	23	0
	Summa	912	750
Not	16 Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	746	805
	Upplupna löner inklusive sociala avgifter	626	120
	Upplupna kostnader för revision 2013	150	150
	Övriga upplupna kostnader	423	61
	Summa	1 946	1 136
Not	17 Oförbrukade bidrag		
	Bidrag som erhållits från Statens Kulturråd	243	243
	Summa	243	243
Not	18 Övriga förutbetalda intäkter		
	Intäkter gällande Holländska programmet	0	158
	Summa	0	158

10.5.3 Anslagsredovisning

Not 19 Uo 17 5:1 ap.1

Konstnärsnämnden

Enligt regleringsbrevet disponerar Konstnärsnämnden en anslagskredit på 550 tkr. Under 2013 har Konstnärsnämnden utnyttjat 0 tkr av krediten. Konstnärsnämnden får disponera 547 tkr av det ingående överföringsbeloppet, d.v.s. 3 % av föregående års tilldelning 18 236 tkr enligt regleringsbrevet. Anslaget är räntebärande.

Not 20 Uo 17 5:2 ap.1

Visningersättning samt bidrag åt bild- och formkonstnärer

Enligt regleringsbrevet disponerade Konstnärsnämnden en anslagskredit på 2 201 tkr. Under 2013 har Konstnärsnämnden utnyttjat 0 tkr av krediten. Anslaget omfattas i tillämpliga fall av förordningen (1983:190) om pensionsgrundande konstnärsbidrag m.m. Bildkonstnärnsfonden fördelade 54 bidrag á 134 tkr totalt 7 236 tkr som omfattas av förordningen.

Av anslagsposten avser 8 550 tkr bidrag till konstnärer inom bild- och formområdet. Medlen har använts till bidrag inom bild och form.

I anslagsposten ingår medel för täckande av kostnader förenade med stipendie- och bidragsgivning, samt för program- och informationsverksamheten inom den internationella utbytesverksamheten, Iaspis. 2013 var dessa kostnader 12 357 tkr varav Iaspis Bilds andel var 6 083 tkr, Iaspis Form 2 658 tkr och Bildkonstnärnsfonden 3 616 tkr. Anslaget är icke räntebärande.

Not 21 Uo 17 5:2 ap.4

Långtidsstipendier

Enligt regleringsbrevet disponerar Konstnärsnämnden en anslagskredit på 440 tkr. Under 2013 har Konstnärsnämnden utnyttjat 0 tkr av krediten.

Anslagsposten får användas för utbetalning i enlighet med förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer. Anslaget omfattas i tillämpliga fall av förordningen (1983:190) om pensionsgrundande konstnärsbidrag m.m. Samtliga långtidsstipendier omfattas av förordningen.

År 2012 var antalet långtidsstipendier 111. Konstnärsnämnden och styrelsen för Sveriges författarfond ska komma överens om hur många långtidsstipendier som skall tillfalla författare, översättare, dramatiker och kulturjournalister. Medlen betalas ut av Konstnärsnämnden till Sveriges författarfond efter rekvisition. Författarfonden disponerade 22 och Konstnärsnämnden 89 av de 111 långtidsstipendierna.

Anslaget är icke räntebärande.

- Not 22 Uo 17 5:2 ap.6**
Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film
Enligt regleringsbrevet disponerar Konstnärsnämnden en anslagskredit på 1 087 tkr. Under 2013 har Konstnärsnämnden utnyttjat 0 tkr av krediten. Anslaget omfattas i tillämpliga fall av förordningen (1983:190) om pensionsgrundande konstnärsbidrag m.m. Från anslagsposten har utbetalats 27 femåriga stipendier om totalt 2 700 tkr som omfattas av förordningen.
I anslagsposten ingår medel för täckande av kostnader vid uruppfödande av verk som tillkommit i samarbetsprojekt mellan komponister och musiker/sångare som beviljats av Konstnärsnämnden.
I anslagsposten ingår medel för täckande av kostnader förenade med stipendie- och bidragsgivning, samt för program- och informationsverksamhet inom den internationella utbytesverksamheten.
För täckande av kostnader förenade med verksamheten har totalt använts 2 130 tkr, varav Internationella dansprogrammet stod för den största delen, 1 804 tkr.
Anslaget är icke räntebärande.
- Not 23 Uo 17 5:2 ap.9**
Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker
Enligt regleringsbrevet disponerar Konstnärsnämnden en anslagskredit på 155 tkr. Under 2013 har Konstnärsnämnden utnyttjat 0 tkr av krediten. Konstnärsnämnden ska betala ut medlen efter rekvisition till styrelsen för Sveriges författarfond. Sveriges författarfond har rekviderat medel vid 2 tillfällen år 2013. Av anslaget får styrelsen för Sveriges författarfond använda högst 500 tkr till administrationskostnader.

I anslagsposten ingår medel för deltagande i internationellt kulturutbyte. I samband med den första utbetalningen ska Konstnärsnämnden erinra styrelsen för Sveriges författarfond om villkoren.
Konstnärsnämnden har informerat Sveriges författarfond om villkoret. Övriga villkor redovisas av Författarfonden.
Anslaget är icke räntebärande.
- Not 24 Uo 17 10:1 ap.3**
Bidrag till Konstnärsnämndens filmstöd
Enligt regleringsbrevet disponerar Konstnärsnämnden ingen anslagskredit. Under 2013 har Konstnärsnämnden inte utnyttjat någon kredit. Anslagsposten ska användas för stöd till produktion av kortfilm, dokumentär och animation. Anslaget har använts till projektbidrag inom nämnda områden. Från anslagsposten har 800 tkr utbetalats till Stiftelsen Filmform för bl.a. rådgivning och distribution i fråga om film- och videokonst. I samband med utbetalningen ska Konstnärsnämnden erinra Stiftelsen Filmform om att Stiftelsen ska lämna redogörelse för verksamheten 2013 till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 1 mars 2013.
Anslaget är icke räntebärande.

10.6 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2013	2012	2011	2010	2009
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 500	4 500	3 500	3 500	3 500
Utnyttjad	2 991	3 448	2 828	2 464	3 044
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 833	2 500	2 500	2 500	2 500
Maximalt utnyttjad	1 980*	1 572	1 179	1 141	898
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	7	15	13	4	8
Räntekostnader	4	-4	-1	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	500	500	500	600	3 000
Avgiftsintäkter Art Hotell	0	0	0	800	2 760
Intäkter fakturerade kostnader	457	0	0	0	0
Gannevik					
Intäkter EU	329	0	0	0	0
Övriga avgiftsintäkter	155	518	43	37	488
Anslagskredit					
Beviljad	550	547	540	525	443
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	331	1 929	829	1 748	2 669
varav intecknat	0	0	0	0	-1 914
Bemyndiganden					
Tilldelade	136 000	136 000	120 000	125 000	155 000
Summa gjorda åtaganden	124 544	117 050	88 043	97 719	105 363
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st.)	21,41	21,37	18,96	16,26	15,44
Medelantalet anställda (st.)	22,00	21,83	19,83	17,67	16,50
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 521	1 430	1 554	1 742	1 812
Kapitalförändring*					
Årets	0	0	0	-452	-78
Balanserad	0	0	0	452	444

Stockholm 2014-02-17

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

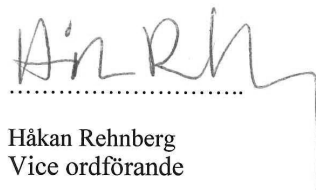
.....

Gunilla Kindstrand
Styrelseordförande

.....

Ann Larsson
Direktör/myndighetschef

.....

Håkan Rehnberg
Vice ordförande

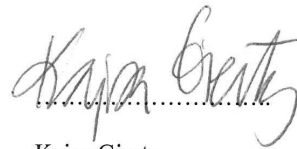

.....

Clas Olsson

.....

Anneli Furmark

.....

Kajsa Giertz

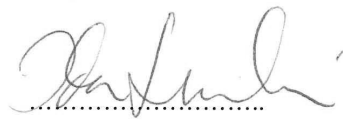
.....

Niklas Hjulström

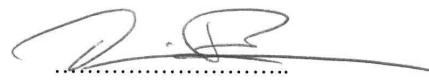
.....

Helene Larsson Pousette

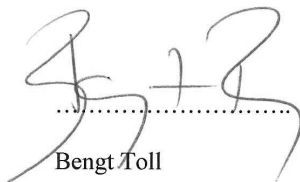
.....

Ida Lundén

.....

Dominic Power

.....

Bengt Toll

.....

Teshome Wondimu

